

Välfärdsberättelse 2022–2025

Grankulla stad

Ett handlingskraftigt, välmående, levande tvåspråkigt
och mångkulturellt Grani som bygger framtiden på ett
resurssmart sätt.

Grankulla stads strategi 2030

VISION

- Ett handlingskraftigt, välmående, levande tvåspråkigt och mångkulturellt Grani som bygger framtiden på ett resurssmart sätt.

VÄRDERINGAR

Invånarfokus

I Grankulla är det viktigt att vardagen fungerar på våra båda nationalspråk, finska eller svenska. De bästa resurserna i Grankulla är invånarna, sammanlutningarna och företagen. Invånarnas aktiva delaktighet i att utveckla tjänster och samarbetet med olika partner garanterar framgångsrika tjänster som svarar på invånarnas behov.

Öppenhet

Stadens öppenhet inom beslutsfattande och kommunikation syns i organisationen samt i kontakten med invånarna, stadens samarbetspartner och den tredje sektorn.

Gemenskap och jämlikhet

Gemenskap och äkta sammanhållning är Grankullas trumfkort. Gemenskap innebär en känsla av delaktighet och trygghet för alla. Jämlikhet innebär att alla Grankullabor behandlas lika och har lika möjligheter att påverka.

Klimatsmart och hållbart tänkande

Klimatsmart och hållbart tänkande är en del av stadens hela verksamhet. Konsekvensbedömning är en naturlig del av beslutsfattandet. Hållbara lösningar inger förtroende.

Välfärdsarbetet verkställer målen för hållbar utveckling

Innehåll

1. Inledning: Främjande av välfärd och hälsa, indikatorer och enkäter s. 5

2. Inlägg under mandatperioden s.15

3. Bidragande faktorer till välfärd s. 24

3.1 Befolkning s. 24–29

3.2 Utbildning, sysselsättning och ekonomi s. 30–37

3.3 Boende, levnadsförhållanden, miljö, trafik s. 38–45

3.4 Kultur, bibliotek, medborgarinstitut och motion s. 46–58

3.5 Trygghet i vardagen s. 46–58

3.6 Delaktighet, gemenskap, jämlikhet s. 68–82

4. Centrala observationer om välbefinnandet och hälsan bland olika åldersgrupper s. 83

4.1 Barn och ungdomar samt barnfamiljer s. 84–118

4.2 Välbefinnande bland personer i arbetsför ålder s. 119–132

4.3 Välbefinnande bland äldre personer s. 133–150

4.4 Kommunens aktivitet för att främja hälsa s. 151–157

5. Observationer för den kommande mandatperioden: Fokusområden och mål för mandatperioden 2022–2025 s. 158–165

6. Planer och program som stöder välfärden s. 166–169

1. Inledning

Ett lyckligt Grankulla: upplevelse av god livskvalitet, goda människorelationer och deltagande i gemensam verksamhet är grundläggande faktorer för välbefinnande och lycka.

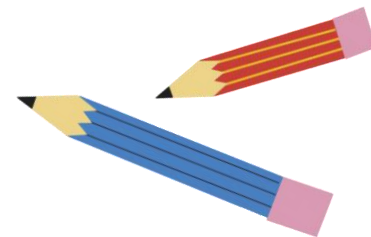

Målen i välfärdsplanen 2022–2025

Främjande av välfärd är en systematisk och informationsbaserad verksamhet. Målet är att inverka positivt på välfärd och dess delområden, såsom levnadsförhållanden, miljö, levnadssätt, livskompetens, delaktighet samt hur tillgängliga och fungerande tjänsterna är. Med hjälp av kommunens välfärdsarbete är det också möjligt att rikta resurser på att minska välfärdsskillnaderna.

I Grankulla verkställs arbetet med att främja välfärd i samarbete med olika aktörer och de viktigaste samarbetspartnerna. Under mandatperioden 2022–2025 har Grankulla genomfört åtgärder som har som mål att främja välfärden och hälsan hos olika målgrupper. Åtgärderna är planerade så att de stöder välbefinnandet, minskar hälsoskillnaderna och ökar kommuninvånarnas delaktighet. Välfärdsplanen innefattar mål och teman som är bundna till åldersstadium och tema. På följande slide beskrivs dessa noggrannare.

Med hjälp av sakkunniginläggen strävar vi efter att skapa en omfattande bild av hur främjandet av hälsa och välfärd har synats bland olika målgrupper under den här mandatperioden.

Integration

Enligt 45 § i lagen om främjande av integration ska kommunen skriva in följande ärenden i ett separat åtgärdsprogram eller inkludera dem i ett annat kommunalt planeringsdokument med indikatorer: invandrarnas sysselsättning, utbildning, välfärd och hälsa, boende, delaktighet, likabehandling och jämlikhet, möjligheter att upprätthålla det egna språket och den egna kulturen, främjande av goda befolkningsrelationer, fastställda åtgärder, ansvarsinstanser, samarbete och uppföljning som stöder målen.

I fortsättningen är Grankullas mål och åtgärder enligt 45 § i lagen om främjande av integration en del av välfärdsprogrammet. Staden rapporterar om målen och åtgärder som en del av välfärdsrapporten.

Förebyggande arbete

Förebyggande missbruksarbete är verksamhet som syftar till att minska skadligt missbruk och begränsa de hälsorelaterade, sociala och samhällsrelaterade skador som användningen av alkohol, droger och tobaksprodukter eller penningsspel orsakar (532/2015, 2 §). Det är en väsentlig del av främjandet av hälsa och välfärd. I lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (523/2015) åläggs kommunerna att organisera det förebyggande missbruksarbetet i sitt område (5 §).

I fortsättningen är Grankullas mål och åtgärder inom det förebyggande missbruksarbetet en del av välfärdsprogrammet. Staden rapporterar om målen och åtgärderna som en del av välfärdsrapporten.

Välfärdsplan för barn och unga

Välfärdsplanen för barn och unga är ett dokument i enlighet med barnskyddslagen. Planen vägleder det gemensamma arbetet för att främja barns, unga personers och familjers välfärd och hälsa i Grankulla.

Planen ska beaktas när en budget och ekonomiplan görs upp. (12 § i barnskyddslagen.)

Välfärdsplanen för barn och unga ingår i Grankulla stads välfärdsplan och välfärdsberättelse. I fortsättningen kommer välfärdsplanen för barn och unga att ingå som en bilaga till välfärdsplanen. Där kommer de mål och åtgärder i stadens välfärdsplan som gäller barn och unga att specificeras. Staden rapporterar om målen och åtgärderna som en del av välfärdsrapporten.

Plan för att stödja den äldre befolkningen (Äldrepolitiska programmet)

Kommunen ska utarbeta en plan över sina åtgärder för att främja den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand som en del av den välfärdsberättelse och välfärdsplan som avses i 6 § 3 mom. i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021).

Planen för att stödja den äldre befolkningen i fortsättningen i Grankulla stads välfärdsplan. Staden rapporterar om målen och åtgärderna som en del av välfärdsrapporten.

1.1 Främjande av välfärd och hälsa i Grankulla

*”En trygg, grönskande och
fotgängarvänlig stad.”*

Främjande av välfärd och hälsa i kommunen

Enligt kommunallagen är en av kommunens mest centrala uppgifter att främja kommuninvånarnas välfärd (410/2015, 1 §). Kommunen ska i sin strategi beakta främjandet av välfärd. I strategin beslutar fullmäktige om de långsiktiga målen för kommunens verksamhet och ekonomi.

I och med reformen av social- och hälsovården och räddningsverksamheten ansvarar både kommunerna och välfärdsområdena för främjandet av välfärd och hälsa. I fortsättningen kommer de att samarbeta med och stödja varandra i den här uppgiften. Grunden för ett fungerande samarbete är gemensamt planerade strukturer och verksamhetsmodeller som styr välfärdsarbetet.

Enligt lagen om främjande av integration (681/2023) som trädde i kraft i början av år 2025 har kommunerna ett mer omfattande ansvar för att främja integration av invandrare. Kommunerna är förpliktade att erbjuda invandrare flerspråkig vägledning och rådgivning oavsett orsaken till invandringen och vistelsens längd. Den här vägledningen omfattar bland annat information om det finländska samhället, service- och utbildningssystemet, arbetslivet samt invandrares rättigheter och skyldigheter. Syftet med vägledningen och rådgivningen är att stödja integrationen av invandare och deras delaktighet i samhället.

Föreningar som stadens partner

I Grankulla finns 161 registrerade föreningar (10/2023). Ungefär en tredjedel av de registrerade föreningarna är sport- och idrottsföreningar. Ungefär en femtedel av föreningarna har aktiv verksamhet.

Välbefinnande föds som ett resultat av människan själv, den närmaste omgivningen, servicesystemet och samhällspolitiken. Långsiktig utveckling av samarbetet mellan organisationer och kommunen är en av byggstenarna i välfärd. Kommunens och organisationernas samarbete har tyngdpunkten på förebyggande arbete som främjar välfärd och hälsa.

Grankulla införde år 2025 ett välfärdsbidrag till föreningar och samfund.

”Organisationerna gör ett enormt viktigt arbete på gräsrotsnivå och effekten kan som bäst vara mycket omfattande.” - GrIFK Alpine

Indikatorer och uppföljning

Indikatorerna i den här rapporten beaktar de indikatorer som THL föreslår att ingår som minimikrav för data som följs upp i välfärdsberättelsen: koefficienten för främjande av välfärd och hälsa, enkäten Hälsa i skolan, undersökningen Hälsosamma Finland och egen uppföljning, såsom ZEF-enkäter för elever.

Minimikrav på data som ska ingå i kommunens välfärdsberättelse

Koefficienten för främjande av hälsa och välfärd och dess indikatorer

Enkäten Hälsa i skolan

Undersökningen Hälsosamma Finland

Enkäten Hälsa i skolan genomfördes år 2023. Observera att enkäten Hälsa i skolan genomförs vartannat år. I Grankulla svarar följande grupper på enkäten: elever i årskurs 4 och 5 inom den grundläggande utbildningen, elever i årskurs 8 och 9 inom den grundläggande utbildningen samt första och andra årets studerande i gymnasierna. I undersökningen Hälsosamma Finland deltog i Grankulla personer över 20 år, 47,7 procent (944)

2. Inlägg under mandatperioden

”Invånarfokus och öppenhet.”

”Främjande av välfärd och hälsa är kommunens uppgift.”

Främjande av välfärd och hälsa är en av kommunernas viktigaste uppgifter. Även om social- och hälsovårdstjänsterna har överförts till välfärdsområdet har kommunerna fortfarande en central roll i det förebyggande arbetet. Välfärd skapas till exempel genom fostran och undervisning, idrotts- och kulturtjänster, trivsam livsmiljö och verksamhet som stöder gemenskap.

I Grankulla är utgångsläget bra för att stärka invånarnas välfärd. Vi kan ändå särskilt utveckla stödet för äldre personer, unga och invandrare. Det är viktigt att vi fortsätter stärka lågtröskeltjänsterna, såsom motionsgrupper, mentalvårdstjänster och stöd av integration. Även samarbetet med olika organisationer är oersättligt – via organisationerna når vi grupper som annars riskerar att bli utan tjänster.

Investeringar i välfärden har en långtgående inverkan och minskar på kostnader i framtiden. Låt oss alltså satsa på förebyggande arbete, gemenskap och lättillgängliga tjänster så att Grankulla förblir en hemstad där alla invånare kan leva ett gott liv.

Laura Salomaa, välfärdschef.

”Hållbar ekonomi, bättre välfärd – investeringar i förebyggande arbete.”

De senaste åren har varit turbulenta för hela världsekonomin och den här turbulensen har också direkt inverkat på Finlands och därigenom Grankullabornas ekonomi. Under coronapandemin steg bostadspriserna i mycket snabb takt bland annat i Grankulla. Den snabba prisökningen på bostäder gjorde det tillfälligt svårare för många att skaffa en bostad. Samtidigt innebar det att de som då skaffade en bostad eller ett hus sannolikt har varit tvungna att ta ett ganska stort lån. Den samtidiga chockartade tillgången och efterfrågan som följde på pandemin kombinerat med kriget i Ukraina ökade inflationen till den högsta nivån på årtionden. Den höga inflationen efterföljdes med liten fördröjning av en ovanligt snabb ökning av räntenivån.

Även om inkomstnivån är högre i Grankulla än i genomsnitt är Grankullaborna inte immuna mot effekterna av det allmänna ekonomiska tillståndet. Den höga inflationen och därmed övergången från ett långt nollränteläge till en räntenivå på några procentenheter har haft den samverkan att köpkraften hos de flesta Grankullabor har sjunkit. En allt större del av Grankullabornas nettoinkomster har gått åt till att täcka de ökade kostnaderna för boende, energi, livsmedel och bruksvaror. Den försämrade köpkraften och ökade arbetslöshetsgraden från cirka 5 procent till närmare 7 procent i Grankulla har sannolikt ökat oron och stressen i anslutning till ekonomin. Det här kan avspeglas negativt i den psykiska hälsan och orken. Den ökade räntenivån åtföljdes av ett relativt stort fall i bostadspriserna och samtidigt blev bostadsmarknaden frusen. Också det här kan öka stressnivåerna hos familjer om det utgör ett hinder för önskade bostadsbyten.

Den försämrade köpkraften och sysselsättningsgraden påverkar särskilt unga och familjer som redan har små inkomster. Den försämrade ekonomiska situationen kan till exempel för en del lågavlönade familjer skapa ett hinder för åtminstone en del av barnens hobbyer. Lågtröskeltjänster och bland annat hobbymöjligheter via Granimodellen och Kaiku-kortet kan hjälpa familjer, vars ekonomi begränsar hobbymöjligheterna.

Christoffer Masar, stadsdirektör

”Barns och ungas välfärd är grunden för framtiden.”

Den grundläggande utbildningen har till uppgift att stödja elevernas lärande, tillväxt och välbefinnande. Coronapandemin påverkade skolgången ännu år 2022 när skolorna förberedde sig på eventuell distansundervisning och ordnade särskilt stöd för elever. Efter pandemin koncentrerade sig skolorna på att återställa skolgemenskapen och åtgärda inlärningsbristerna till exempel med hjälp av resurslärare.

Skolfrånvaro är en växande utmaning som skolorna har försökt minska på med olika stödåtgärder, såsom flexgrupper och projekt som stöder skolengagemanget. Ensamhet och utanförskap är också något som uppmärksammas genom samhälleliga åtgärder.

Pandemin framhävde skolgemenskapens betydelse och skolorna har försökt återinföra de gemensamma evenemangen. Sociala mediers inverkan på ungdomars välbefinnande är ett centralt tema. Utmaningar som ansluter till det, såsom mobbning och hatretorik är något som vi motarbetar med tjänsten Someturva. Å andra sidan kan sociala medier också stödja de ungas sociala liv. Därför för skolorna en diskussion om reglerna tillsammans med eleverna.

Skolutmattningsmatning har blivit vanligare och det har man i skolorna reagerat på till exempel genom att granska lektionsstrukturerna och mängden hemuppgifter. I enkäten Hälsa i skolan framträdde hotet om fysiskt våld, vilket lett till att principer om frizoner utvecklats och samarbetet med olika aktörer utökats.

Antimobbningsarbetet är systematiskt och där ingår till exempel modellerna för restorativ medling RESTO och skolmedling VERSO. Skolorna stöder elevernas välbefinnande på ett omfattande sätt bland annat med hjälp av välmåendecoacher. Även om en stor del av eleverna mår bra behöver en del särskilt stöd på grund av sin familjebakgrund eller ensamhet.

Antalet flerspråkiga elever växer och skolorna arbetar för att den grundläggande utbildningen ska bli mer språk- och kulturmedveten. Stärkandet av läsförmågan och de grundläggande färdigheterna är centralt i skolan och stödet för lärande utvecklas vidare. Elevernas delaktighet i skolgemenskapen stärks med aktiva elevparlament och samarbete med ungdomsfullmäktige.

Det viktigaste av allt är välmående och motiverade elever. Skolans uppgift är att så bra som möjligt säkerställa att eleverna lär sig och ingår i gemenskapen. Leena-Maija Niemi, rektor för den finskspråkiga grundläggande utbildningen.

Leena-Maija Niemi, rektor för den finskspråkiga grundläggande utbildningen

”Värdigt åldrande – välfärd och livskraft.”

Corona och social- och hälsovårdsreformen har utgjort betydande utmaningar under den gångna perioden. De har kraftigt påverkat välbefinnandet hos den äldre befolkningen i Grankulla och servicearrangemangen. Som en följd av de här utmaningarna har vi i alla fall utvecklat nya servicearrangemang och verksamhetsmodeller.

Enligt analyser är ensamhet en av de största utmaningarna för äldre personers välbefinnande. Ensamhet försämrar både det fysiska och psykiska välbefinnandet och ökar risken för missbruk. Användningen av alkohol har även ökat bland personer över 65 år och det här syns också i statistiken.

I Grankulla har äldre personer goda möjligheter att delta i hobbyverksamhet och motionera oberoende av socioekonomisk bakgrund. Staden stöder mångsidig motionsverksamhet med invånarfokus i samarbete med organisationer och den privata sektorn. Medborgarinstitutets Kaiku-kort gör det möjligt att delta avgiftsfritt och personer över 65 år har fått simma gratis i Grankulla simhall. Åldersgränsen har höjts till 70. Samarbetet med välfärdsområdet har tidvis varit utmanande. Livsstilscoachningen och motionsrådgivningen är inte ännu standardiserad i hela området. Under den följande perioden utvecklar vi livsstilscoachningen med kundinriktning, följer upp och stöder ändringen, dokumenterar uppgifter systematiskt och verkar i olika multiprofessionella team.

I utvecklingen av en kamratstödsmodell har en av utmaningarna varit att skapa engagemang hos frivilliga. Vi fortsätter ändå utvecklingsarbetet i samarbete med organisationer i Grankulla och Äldreinstitutet, så att verksamheten med motionskompisar och kamratgruppsledare börjar fungera ännu effektivare.

Coronaepidemin ökade ensamheten, marginaliseringen och incidensen för kroniska sjukdomar och försämrade den egna aktiviteten bland den äldre befolkningen, men samtidigt utvecklades nya servicemodeller. Åtta husbolag startade till exempel ”balkongsgymnastik” och vid medborgarinstitutet blev distansundervisningen en etablerad del av lärandet. Vi måste ända beakta att alla inte har förutsättningar för att använda digitala verktyg och personlig hjälp som ges ansikte mot ansikte är en nödvändighet för många äldre. Under den kommande perioden utvecklar vi nya kommunikations- och verksamhetsmodeller tillsammans med andra aktörer som erbjuder tjänster för seniorer.

För att minska på ensamheten startade vi ett omfattande utvecklingsprojekt, Uppsökande äldrearbete (2023–2024). Målet för projektet var att identifiera och stödja äldre personer som är i behov av hjälp. Under projektets gång grundade vi Apollo-var dagsrummet, som är en träffpunkt med låg tröskel. Verksamheten har blivit en etablerad del av stadens äldrearbete och är ett samarbete mellan staden, församlingarna och Grani Närhjälp. Dessutom har välfärdsområdet infört ett elektroniskt system för orosanmälningar och möjlighet att direkt kontakta servicehandledarna.

Pensionärsorganisationerna i Grankulla har varit aktiva och fått stöd genom bidrag, även om social- och hälsovårdsreformen har försämrat deras möjligheter att få understöd. De har ordnat promenader varje vecka, klubbverksamhet, utfärder och kulturevenemang. De finska seniorerna har ordnat utbildning för att främja trafiksäkerheten bland äldre människor.

Helena Pirvola-Nykänen, motionsplanerare

”Välfärd är nyckeln till integration – stöd och delaktighet skapar en stark grund.”

Familjer med invandrabakgrund är mycket mångformiga i Grankulla. Bland vårdnadshavarna finns både högt utbildade flerspråkiga personer och personer som inte är läs- eller skrivkunniga i sitt modersmål. Dessutom kan familjerna bestå av en blandning av familjemedlemmar som bott länge i Finland och nyanlända. Det gemensamma för familjerna är en ny språk- och kulturmiljö och ett bristfälligt stödnätverk. Barnen har varierande behov: En del integreras och lär sig ett nytt språk snabbt medan andra kan ha ett stort behov av stöd för lärandet, utvecklingen och välbefinnandet. Särskilt oroväckande är att många barn med invandrabakgrund inte omfattas av rådgivningstjänsterna – det är omöjligt för många att boka en tid om det endast sker per telefon och kommunikationsspråken bara är finska eller svenska.

Det är viktigt att intensifiera samarbetet mellan småbarnspedagogiken och Västra Nylands välfärdsområde så att vårdnadshavarna får tydlig handledning i hur de finländska tjänsterna, såsom småbarnspedagogik, rådgivning och socialservice fungerar. Tjänsterna ska vara tillgängliga utan kunskap i de inhemska språken. Många av familjemedlemmarna har nämligen inte behövliga språkkunskaper eller läs- och skrivfärdigheter. I Grankulla ordnar vi en inledande diskussion med en tolk för nya vårdnadshavare. Det är ändå nödvändigt att återställa ett nära samarbete med socialservicen, så att familjerna kan sköta sina ärenden och få stöd smidigt.

Terhi Hyvärinen, språk- och kulturlärare

”Föreningarna som stöttepelare för välfärd – tillsammans är vi mer.”

Från och med maj 2022 har Senior-varldagsrummet hållits i Villa Apollo varje onsdag (förutom i juli) i grupper på 15–20 personer. Under träffarna diskuterar deltagarna fritt dagens ärenden och tidvis deltar även invandrare, frivilliga från Grani Närhjälp och sommararbetare, vilket har ökat gemenskapskänslan.

Hösten 2024 utvidgade Grani Närhjälp sin verksamhet till två husbolag med egna hobbyrum. I början av år 2025 inleddes verksamheten i ett fjärde husbolag, vilket gör det möjligt för seniorer i närområdet att träffas och stödja varandra.

Vi har också erbjudit finskundervisning för invandrare enligt ”Toisto-metoden” i nästan två år och ordnat två finska diskussionsgrupper på olika nivåer. Diskussionerna i en smågrupp ger deltagarna mer möjligheter att aktivt använda språket.

Dessutom genomförde vi ett fotograferingsprojekt för ungdomar förra vintern i Kasavuoren koulu och den här vintern i både Kasavuoren koulu och Hagelstamska skolan. De 25 deltagarna upplevde att projektet stärkte självkänslan och lärde dem teamwork.

Under de senaste åren har det varit utmanande för Grani Närhjälp att planera sin verksamhet på grund av instabil finansiering. Föreningen fick ett bidrag på 70 000 euro för år 2025, men osäkerheten kring finansieringen år 2026 försvårar det långsiktiga planerandet. Finansieringen borde vara mer förutsebar.

Rekryteringen av frivilliga är utmanande, särskilt med tanke på att hitta personer som vill förbinda sig långsiktigt. Det skulle vara bra att kunna erbjuda dem kompensation i någon form.

När seniortjänsterna flyttar till webben och smarttelefonerna är det många äldre människor som blir utan stöd. Komplicerade servicetelefoner och tjänster med återuppringning är för besvärliga för många, vilket gör det svårare att få hjälp.

En positiv aspekt är att samarbetet fungerar väl mellan de olika aktörerna i Grankulla, såsom staden, organisationerna och församlingarna. Det här har möjliggjort att vi kunnat verkställa många projekt.

Aila Thurin, verksamhetsledare Grani Närhjälp rf

"Tillgängligt deltagande: En stad där alla har en plats."

I och med vårdreformen ansvarar staden inte längre för social-, hälso- och sjukvård. Från och med 2024 är det Västra Nylands välfärdsområde som har det huvudsakliga ansvaret för vården. Oron för hur personer med funktionsnedsättning i fortsättningen kan få samma tjänster som tidigare, har visat sig vara befogad. Förändringarna har påverkat hur och i vilken omfattning service eller stöd har beviljats och kommunikationen mellan myndigheter och stödbehövande har försämrats. Likaså omfattningen eller kvaliteten av servicen eller stödet upplevs försämrade, som ett resultat av omstruktureringen och de ekonomiska inbesparingarna.

Rådet för personer med funktionsnedsättning behövs fortsättningsvis i Grankulla. Det är viktigt att staden lyssnar på sina invånare också gällande de tjänster som välfärdsområdet erbjuder, för att staden själv kan erbjuda ett fungerande preventivt stöd också för personer med funktionsnedsättning. Inkludering och delaktighet betyder att staden i all verksamhet beaktar tillgänglighet och möjliggör deltagande för alla, oberoende av ålder eller funktionsnedsättning. Kultur-, motions- och hobbyverksamheter bör anpassas så att också de som har begränsningar erbjuds en möjlighet att delta. Också i stadsplanering och boendelösningar bör staden beakta invånarnas olika behov.

Att få vara med och påverka sin närmiljö kräver ofta fysiska anpassningar men också lättillgänglig information. Staden har stor nytta av att konsultera rådet för personer med funktionsnedsättning, till exempel inom planering av byggande, trafik och infrastruktur, undervisning, bibliotekstjänster och fritidsverksamhet. Personer med funktionsnedsättning kan vara en reell resurs vid samhällsplanering, eftersom de har erfarenhet hur olika verksamheter fungerar i praktiken. Personer med funktionsnedsättning kan ha svårigheter att hitta arbete, även om de har utbildning och en stark önskan om att få arbeta. I och med att staden övertar ansvaret för sysselsättning och arbete, finns ett gynnsamt tillfälle att också förbättra sysselsättningen av personer med funktionsnedsättning, som kanske effektivare kunde erbjudas arbete och sysselsättning i sin närmiljö.

Lisbeth Hemgård, rådet för personer med funktionsnedsättning i Grankulla

3. Bidragande faktorer till välfärd

”En trygg, grönskande och fotgängarvänlig stad med fokus på invånarna.”

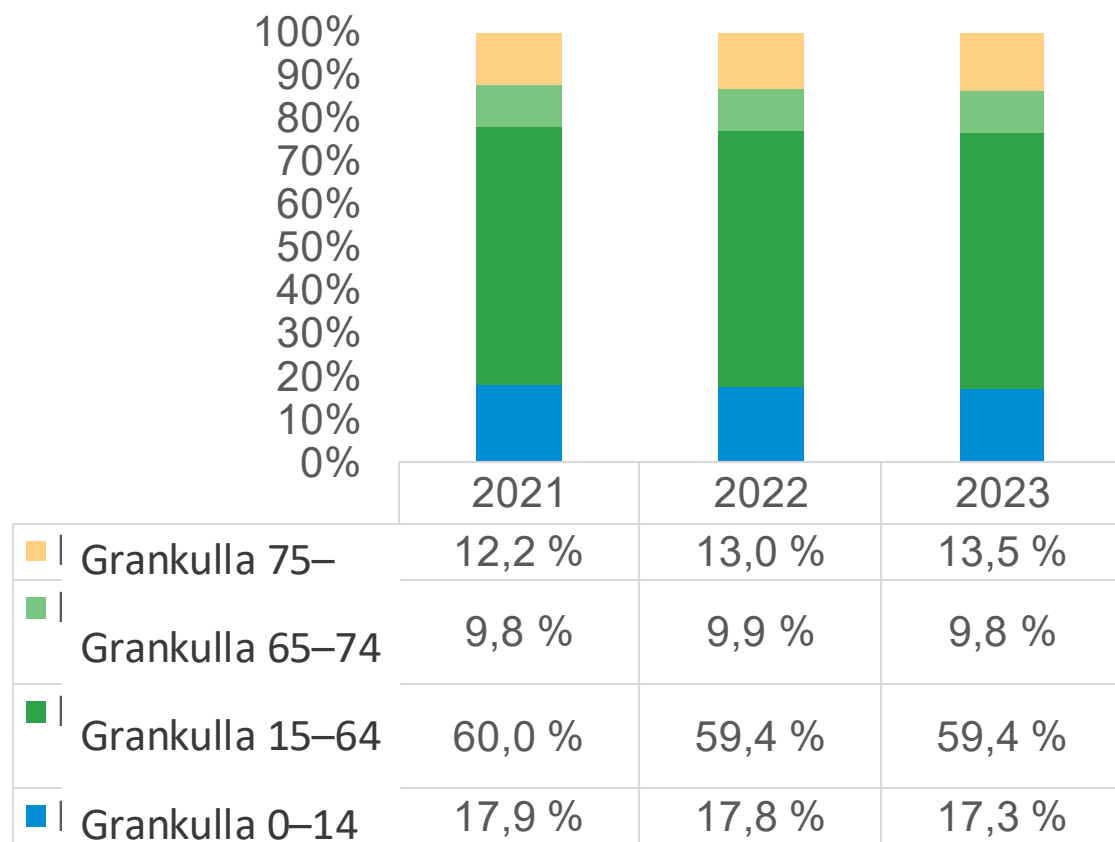

3.1 Bidragande faktorer till välfärd: Befolkning

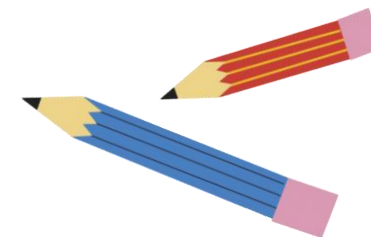
”Fokus på invånare i alla åldrar.”

Befolkningen i Grankulla enligt åldersgrupp 2023

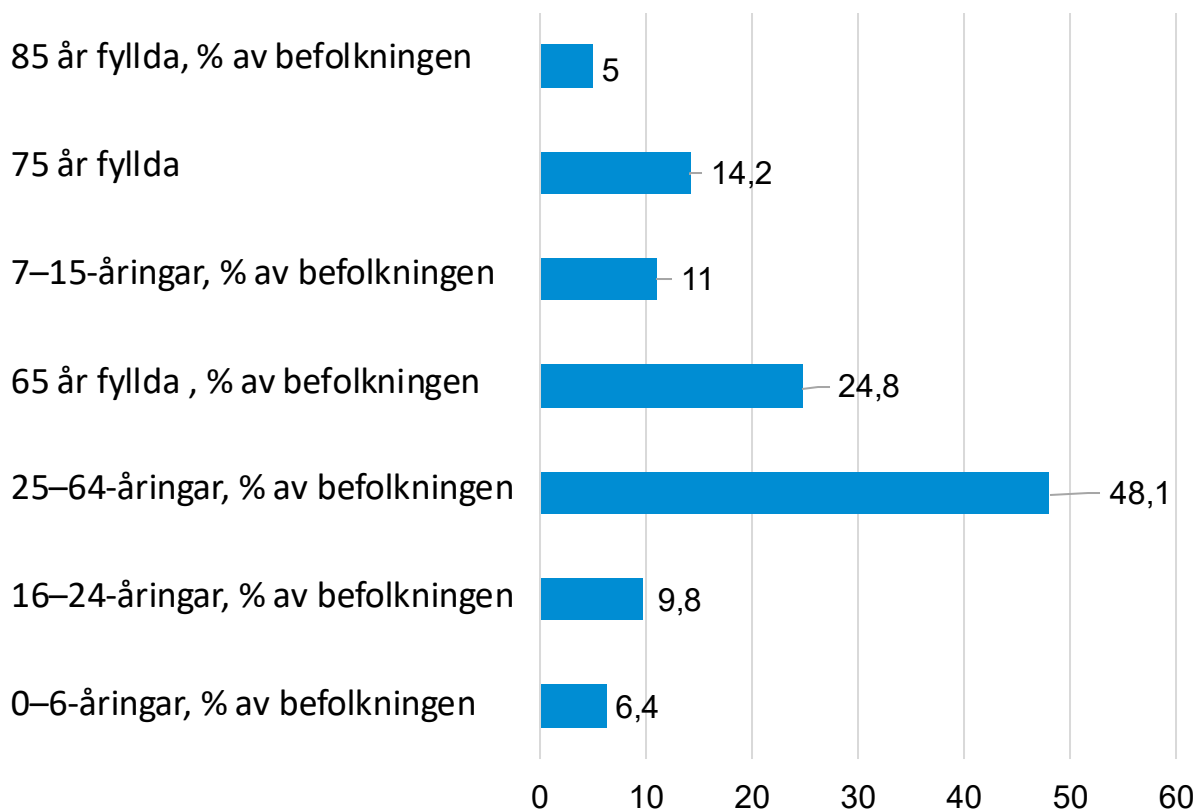

- Barn och ungdomar (0–14 år) Minskning: 84 barn (-4,5 %) från år 2021 till år 2023.
- Personer i arbetsför ålder (15–64 år) Minskning: 140 personer (-2,2 %) från år 2021 till år 2023.
- Äldre personer (65–74 år) Minskning: 16 personer (-1,6 %) på tre år.
- Åldersgruppen 75+ år är den enda som vuxit. Ökning: 114 personer (+9,0 %) på tre år.
- Sotkanet: Statfin

Befolkningsprognos 2024

Befolkningsprognos 2030 (beräknad 2024)

- Befolkningen i Grankulla blir äldre och antalet personer över 75 år ökar.
- Då antalet barn sjunker kan det på lång sikt inverka på behovet av utbildning och dagvård.
- När antalet personer i arbetsför ålder sjunker kan det påverka den ekonomiska utvecklingen om trenden fortsätter.
- I planeringen av tjänster ska särskilt behoven hos den åldrande befolkningen beaktas.
- Den stora andelen personer i arbetsför ålder stöder stadens ekonomi.
- När antalet äldre personer stiger kan behovet av hälsovård och serviceboende öka.
- En eventuell minskning av antalet barn kan leda till anpassningar av tjänsterna inom småbarnspedagogiken och skoltjänsterna.

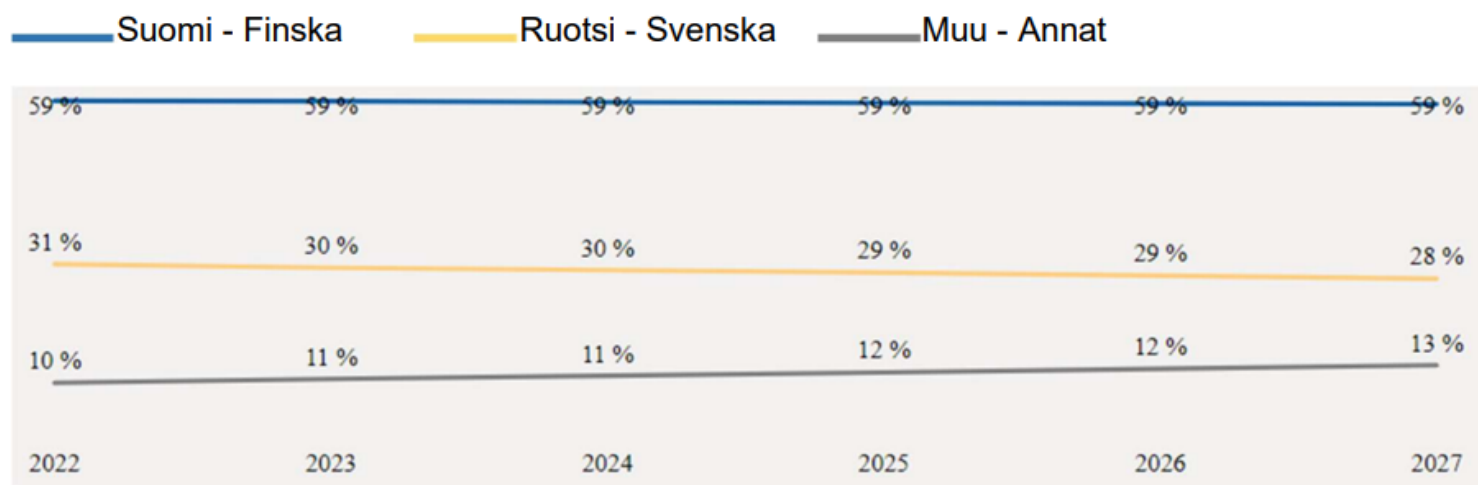
Befolkningsutvecklingen i Grankulla (2021–2023)

- Folkmängden i Grankulla har varit sjunkande sedan år 2022, vilket kan höra ihop med flyttrörelsen till andra kommuner.
- Mängden barnfamiljer minskar, vilket på lång sikt kan påverka anordnandet av undervisning och småbarnspedagogik.
- Befolkningen åldras, vilket ökar behovet av service bland äldre personer och kan ändra på servicestrukturen i staden.
- För Grankulla kan en av utmaningarna i framtiden vara att kunna locka unga familjer till staden och balansera utvecklingen av befolkningsstrukturen.
- Tillväxtnål 0,75 %/år - Utgående från ett medeltal under fem år - År 2040 maximalt 12 000 invånare (Källa: Grankulla stads budget, 2025)

Befolkningen enligt språkgrupp

Väestö kieliryhmittäin – Befolkning enligt språk

- Andelen personer med annat modersmål än finska eller svenska växer. Det här tyder på att staden blir mer mångkulturell och kan skapa nya möjligheter, men också utmaningar med att utveckla servicen.
- De finskspråkigas andel är stabil medan de svenskspråkigas relativa andel minskar en aning.

Bild 1: Grankulla stads budget 2025

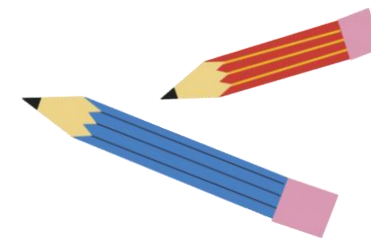
Hälsa- och välfärdsskillnader

Prevalens (uppgifter från år 2022)

THL:s åldersstandardiserade sjuklighetsindex (2019)	2021	2022
THL:s sjuklighetsindex	73,9	70,4
Index för alkoholrelaterade sjukdomar	56,5	54,8
Index för lungsjukdomar	66	72,8
Index för cerebrovaskulära sjukdomar	94,2	87,6
Index för mental hälsa	58,3	58,9
Index för kranskärslssjukdomar	63,2	60,5
Cancerindex	121,6	117,7
Index för olycksfall	90	99,7
Index för sjukdomar i muskuloskeletala systemet	62	63,9

THL:s sjuklighetsindex (ålderstandardiserade) beskriver prevalensen hos befolkningen jämfört med hela landet. Indexvärdet i tidsseriens sista år är 100 i fråga om hela landet. Det här innebär att värden under 100 beskriver en situation som är bättre än i Finland i genomsnitt och värden över 100 en situation som är sämre än i genomsnitt.

Sotkanet: 5 647, 5 659, 5 641, 5 651, 5 657, 5 643, 5 645, 5 653, 5 649

3.2 Bidragande faktorer till välfärd: Utbildning, sysselsättning och ekonomi

*”Mod att fatta beslut som tar
hänsyn till en sund
kommunekonomi.”*

Utbildning

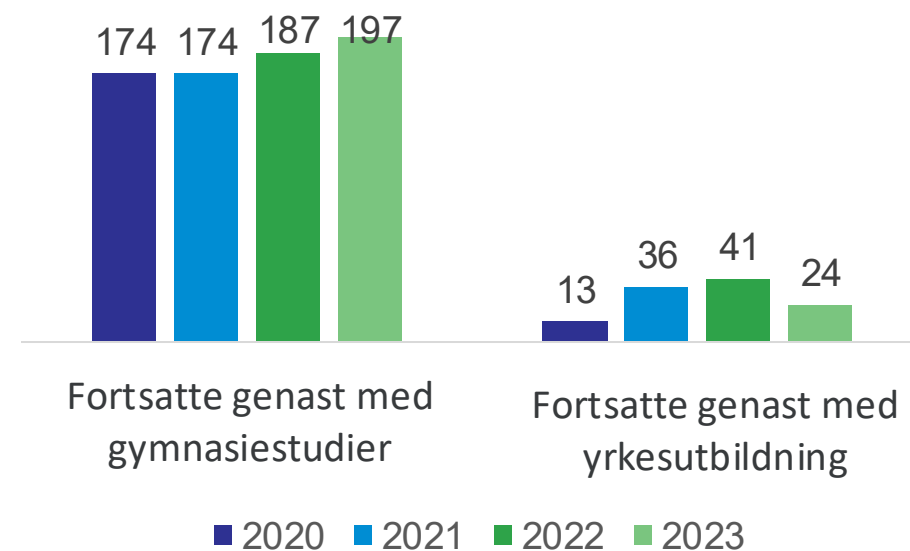
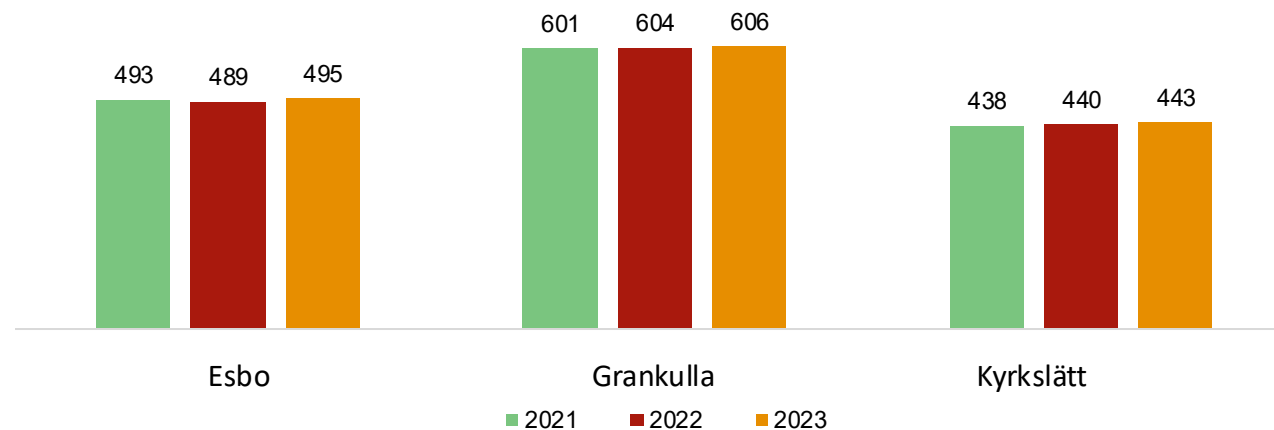
I Grankulla har invånarna i genomsnitt utbildat sig i sex år efter grundskolan. Vid granskningsperioden har inga större ändringar skett.

Utbildningsnivån i Grankulla har varit rätt stabil under åren 2022 och 2023 även om en liten tillväxt går att urskilja.

Indikatorn anger befolkningens utbildningsnivå enligt den genomsnittliga längden per person gällande den högsta utbildning som avlagts efter grundnivån.

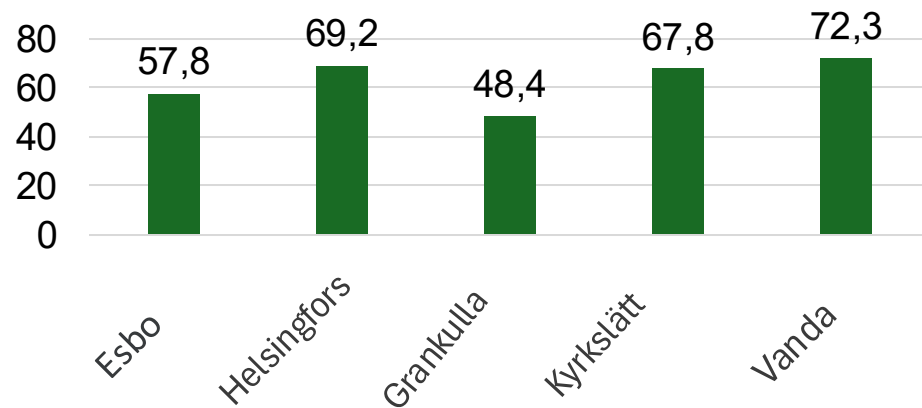
Sotkanet: 180

Mått för utbildningsnivån

Sysselsättning

Invaliditetsindex, åldersstandardiserat
2022

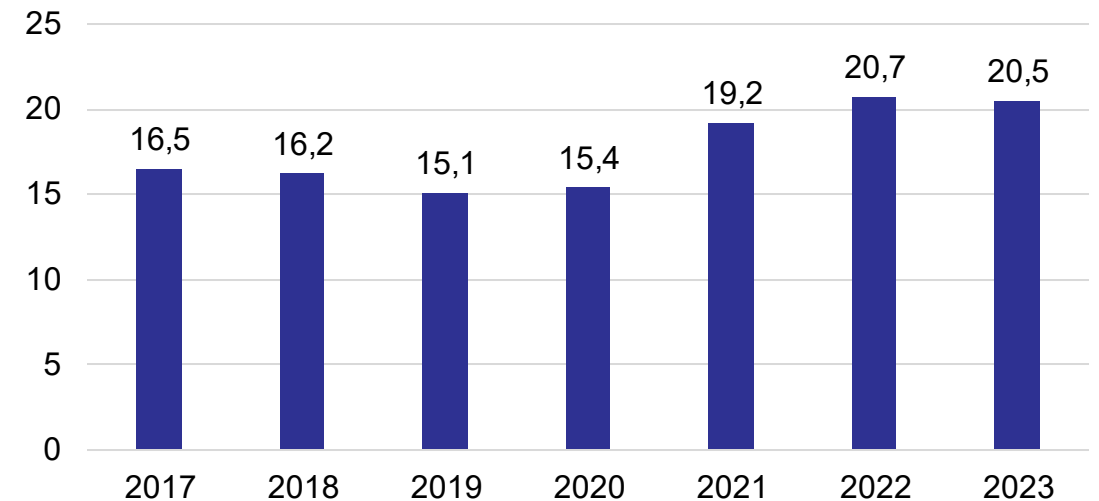

Indexet anger arbetsoförmågan bland befolkningen i arbetsför ålder i kommunerna och områdena i relation till hela landet. Indexet beaktar tre olika grupper:

- Personer som fått sjukpension i december.
- Personer som under året fått sjukdagpenning i mer än tre månader.
- Personer som fått ett beslut om yrkesinriktad rehabilitering under året.

Sotkanet: 5 663

Personer i åldrarna 25–64 år som fått sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa / 1 000 i samma åldrar

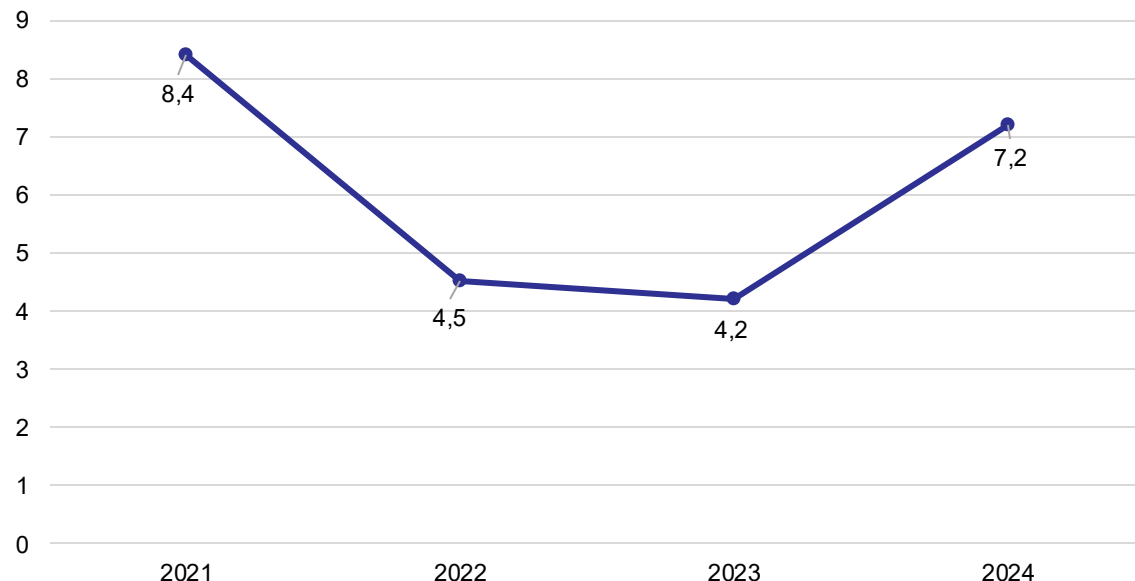

Arbetsoförmåga på grund av psykisk ohälsa har minskat en aning bland 25–64-åringar.

Sotkanet: 2 345

Ungdomsarbetslöshet

Arbetslösa ungdomar, % av arbetskraften i åldrarna 18–24 år, Grankulla

Indikatorn anger andelen arbetslösa bland personer i åldern 15–24 år i procent av arbetskraften i åldern 18–24 år. Med arbetslösa ungdomar avses arbetslösa i åldern 15–24 år.

Sotkanet: 189.

En enhetlig lärtig in i framtiden:

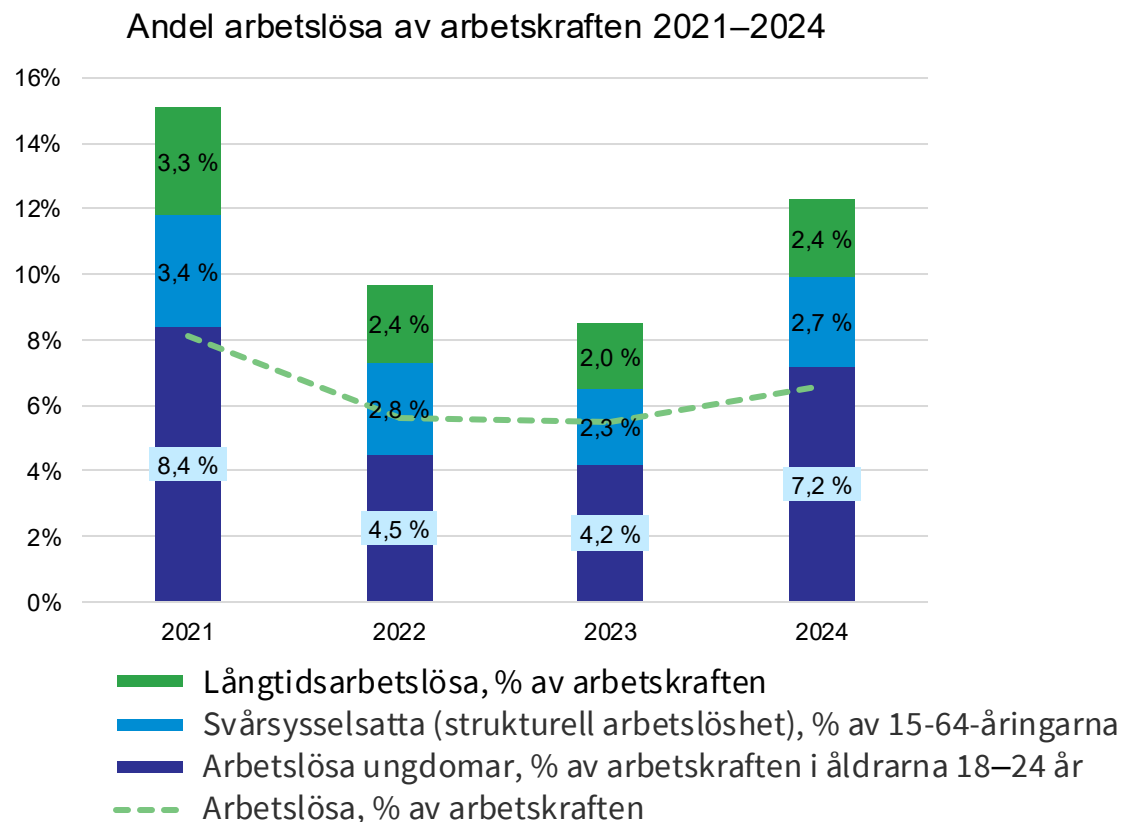
Effekten av undervisningen; ungdomsarbetslösheten 0 %

Arbetslösheten bland ungdomar (under 25 år) var rekordlåg i november **2019** (3,7 procent) men rekordhög (11,1 procent) i november 2020 som en följd av coronapandemin. I november **2021** låg arbetslöshetsnivån på 8,4 % i Grankulla. Samma sjunkande trend fortsatte i november **2022** (4,5 procent) när antalet arbetslösa ungdomar fortsättningsvis nästan halverades. År **2023** var andelen arbetslösa ungdomar 4,2 procent av arbetskraften och år **2024** var andelen redan 7,2 procent. Ökningen är betydande. Den ekonomiska situationen, hur utbildningen motsvarar behoven i arbetslivet, den teknologiska utvecklingen och strukturella utmaningar kan vara förklarande faktorer.

Sysselsättning

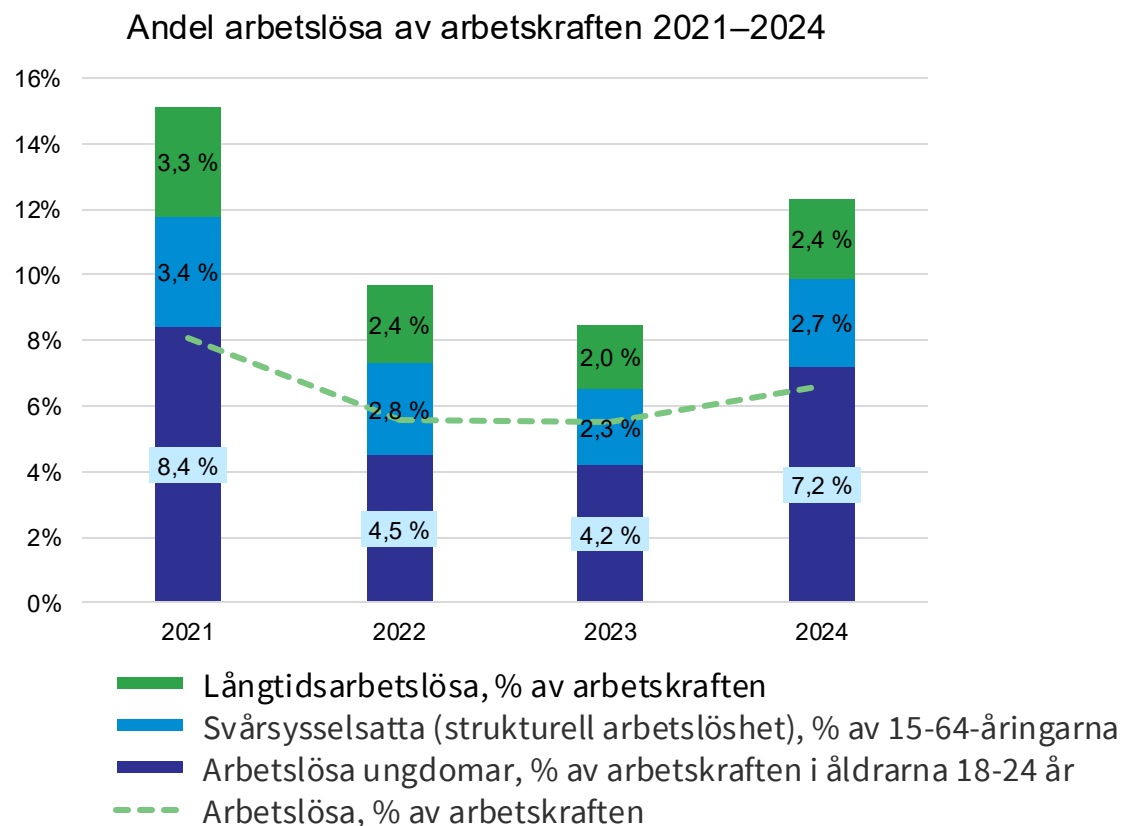
Sysselsättning stöder välbefinnandet i vardagen.

I Grankulla steg arbetslösheten kraftigt mellan åren 2019 och 2020 (från 5,5 procent till 9,5 procent). Fenomenet kan förklaras genom coronapandemin. Efter det här har arbetslösheten sjunkit jämnt och år 2023 var den totala andelen 5,5 procent. Såväl långtidsarbetslösheten, ungdomsarbetslösheten och den strukturella arbetslösheten har minskat sedan topparna år 2021. Antalet arbetslösa unga har ändå ökat från 4,2 procent år 2023 till 7,2 procent år 2024. Trots att arbetslösheten minskat är den fortfarande på en högre nivå än före pandemin. Det här förutsätter kontinuerliga åtgärder som stöder sysselsättningen.

Sotkanet: 326, 3 652, 181, 3 071.

Ungdomsgarantin

”Fungerande lokaler som möter ungdomsarbetslösheten och ungdomarnas behov samt en fungerande dialog mellan läroanstalterna och det uppsökande ungdomsarbetet”

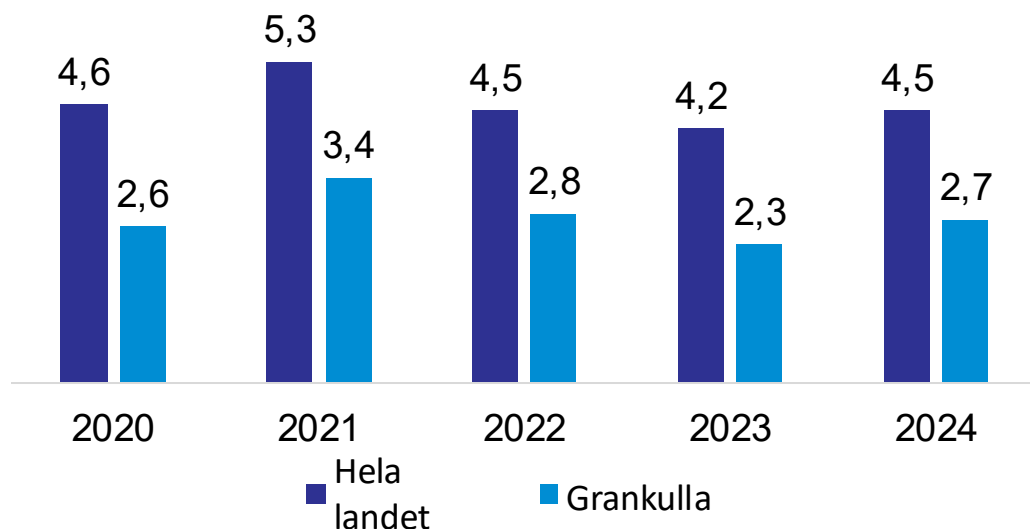
År 2019 var ungdomsarbetslösheten 3,7 procent i Grankulla. År 2020 låg nivån på 11,1 procent. Under den här mandatperioden har vi alltså kommit ner från rekordsiffrorna 2020.

Det här är ändå inte hela sanningen om situationen för ungdomar som är marginaliserade eller i fara att bli marginaliserade. Den grupp som ungdomsarbetarna främst har kontakt med är nämligen ungdomar som inte syns på arbets- och företagstjänsternas kundlistor. Det är omöjligt att veta hur många dessa ungdomar är, men målet är att hitta dem och få dem att omfattas av tjänsterna.

Sotkanet, 326 och 181.

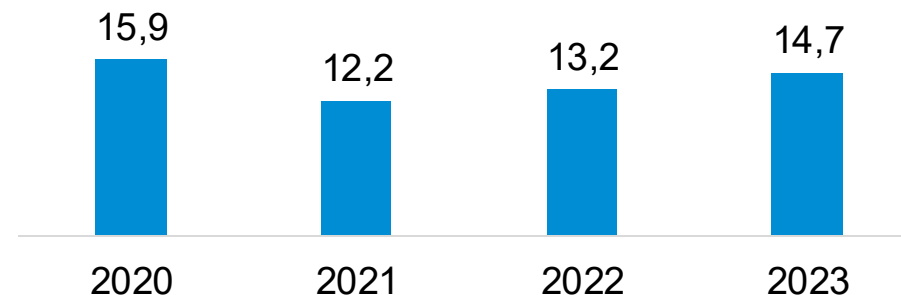
Svårsysselsatta (strukturell arbetslöshet), % av 15-64-åringar

Till gruppen med svårsysselsatta personer räknas långtidsarbetslösa, periodiskt arbetslösa, personer som blivit arbetslösa efter att ha omfattats av en åtgärd och arbetslösa som upprepade gånger placerats i en åtgärd. Siffrorna har hållits på en sansad nivå i Grankulla. År 2021 låg siffrorna på en rekordhög nivå, vilket pekar på en faktor som höjde värdena just det året. Effekterna av coronaepidemin kan vara en förklaring.

Sotkanet: 3 071

Personer som riskerar att marginaliseras (inte i arbete, studerar inte, inte i beväringstjänst) i åldern 18–24 år, % av jämnåriga, Grankulla

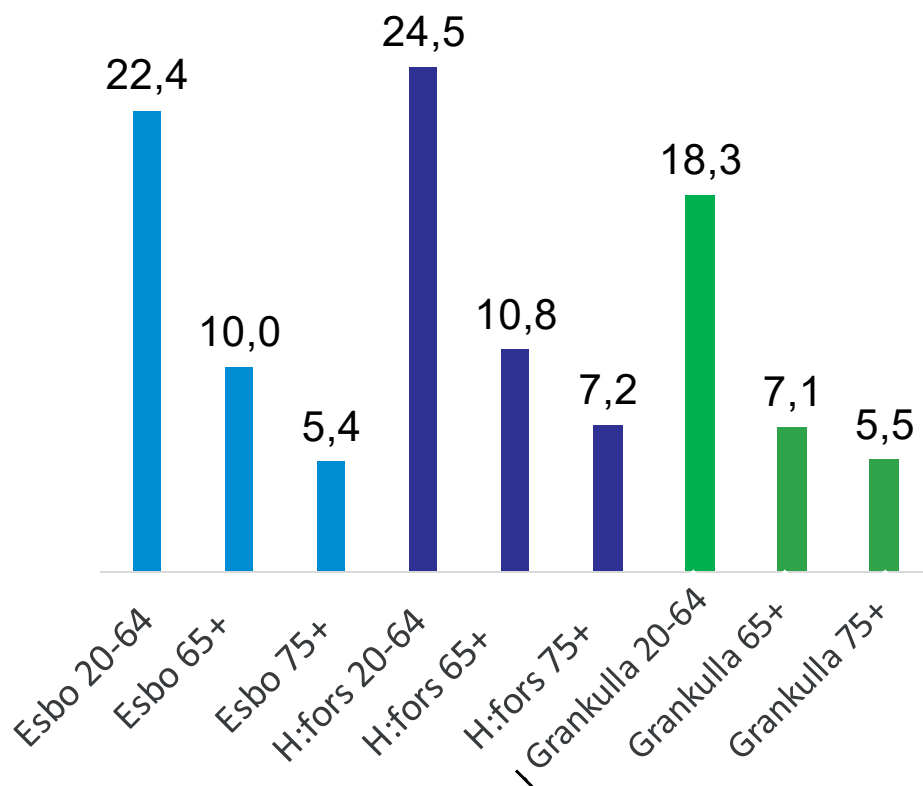
Indikatorn visar andelen unga och unga vuxna som riskerar att marginaliseras i åldersklassen 18–24 år. Unga som riskerar att marginaliseras omfattar unga personer som inte studerar, arbetar eller är i beväringstjänst- eller civiltjänst.

Sotkanet: 5 387

Ungdomsgarantin gäller alla personer under 25 år och alla nyutexaminerade som inte fyllt 30 år och som saknar arbetsplats eller yrkesutbildning. För dem betyder ungdomsgarantin att de ska erbjudas arbets-, arbetsprövnings-, studie-, ungdomsverkstads- eller rehabiliteringsplats inom tre månader från anmälan som arbetslös.

Andelen personer som på grund av brist på pengar varit tvungna att ge avkall på mat, läkemedel eller läkarbesök (%)

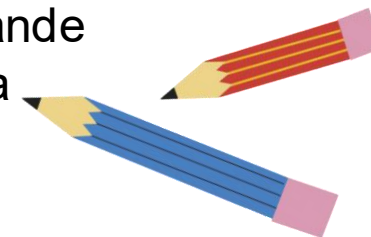

Personer i arbetsför ålder (20–64 år) led allra mest av ekonomiska svårigheter. I Grankulla har 18,3 procent av personer i 20–64 års ålder varit tvungna att ge avkall på mat, läkemedel eller läkarbesök.

Det här kan bero på höga boende- och levnadskostnader, arbetslöshet eller osäkra inkomster bland personer i arbetsför ålder.

Situationen är något bättre bland äldre personer (65+), men inte problemfri. I Grankulla har 7,1 procent av personer över 65 år varit tvungna att ge avkall på mat, läkemedel eller läkarbesök.

I Grankulla har 5,5 procent av personer över 75 år varit tvungna att ge avkall på grundläggande angelägenheter på grund av ekonomiska svårigheter.

Sotkanet: 4 263

3.3 Bidragande faktorer till välfärd: Verksamhetsmiljö: Boende, levnadsförhållanden, miljö, trafik

”Stabil stadsstruktur”

Ungdomstjänsterna

Indikatorerna anger 1) procentandelen som tillfaller kommunens ungdomsverksamhet av kommunens budget. 2) totala årsverken inom kommunens ungdomsverksamhet och 3) tillgången på olika ungdomstjänster i kommunen. Det kommunala ungdomsarbetet har en betydande inverkan på ungdomarnas välbefinnande och ungdomsarbetarna är viktiga partner i skolornas multiprofessionella samarbete. Ungdomsarbetet består av ungdomsarbete i skolor och läroanstalter, arbete på öppna ungdomsgårdar, hobbyverksamhet för unga, lokal organisationsverksamhet för unga, ungdomsarbete på fältet, uppsökande ungdomsarbete och workshoppar för unga.

Procentandelen som tillfaller kommunens ungdomsverksamhet av kommunens budget: 0,68 procent
Totala årsverken inom kommunens ungdomsverksamhet: 5

Källa: Statistik om ungdomsarbetet i Finland

”Fungerande lokaler som möter ungdomsarbetarnas och ungdomarnas behov samt en fungerande dialog mellan läroanstalterna och det uppsökande ungdomsarbetet”

Palveluiden saatavuus, 2023 (kokoluokka: 10k-20k asukasta, Maakunta: Uusimaa)

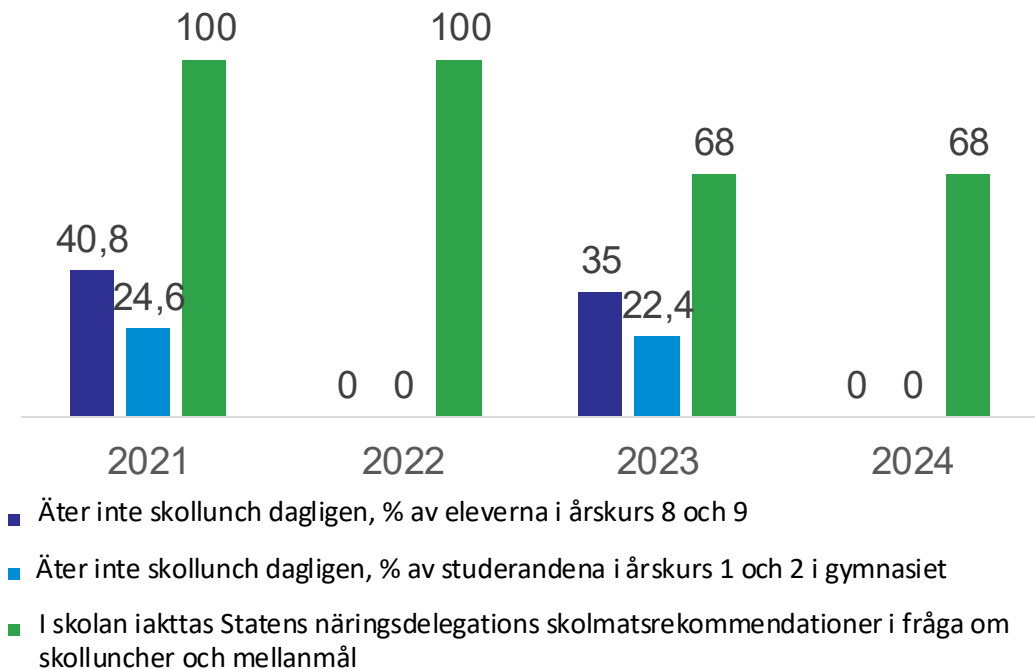
Palveluryhmä	Palvelu	Palvelu saatavilla	Palvelu maakunnan kunnissa
Avoin nuorisotyö / yhteisöllinen nuorisotyö	Avoin pienryhmä- tai kerhotoiminta	Kyllä	100%
	Digitaalinen nuorisotyö / verkkonuorisotyö	Kyllä	96%
	Kansainvälinen nuorisotyö	Kyllä	58%
	Leiritoiminta	Kyllä	88%
	Nuorille järjestetyt koulutukset ja tiedotustilaisuudet	Kyllä	92%
	Nuorisotilojen ohjattu toiminta	Kyllä	100%
	Nuorisotoimen tukema nuorten kesätyöllistäminen	Kyllä	81%
	Nuorten tieto- ja neuvontatyö	Kyllä	96%
	Tilat nuorten omaehtoiseen toimintaan	Kyllä	100%
Kohdennettu ja erityisnuorisotyö	Etsivä nuorisotyö	Kyllä	100%
	Katutyö tai jalkautuva nuorisotyö	Kyllä	100%
	Nuorten työpajatoiminta	Kyllä	77%
	Ohjaamon palvelut	Kyllä	81%
	Pienryhmätoiminta	Kyllä	96%
Nuorisotyö koulussa	Nuorisotyö peruskouluissa	Kyllä	100%
	Nuorisotyö peruskoulun ja toisen asteen nivelvaiheessa	Kyllä	96%
	Nuorisotyö toisen asteen oppilaitoksissa	Ei	88%
Nuorten kansalaistoiminnan tukipalvelut	Nuorisojärjestöjen tukipalvelut	Kyllä	73%
	Nuorten vapaiden toimintaryhmien tukipalvelut	Kyllä	69%

Skolmåltider och rekommendationer om skolmåltider

Indikatorn anger andelen studerande i procent som **minst en dag i veckan inte äter skollunch** av de tillfrågade i åldersgruppen i fråga.

Indikatorn anger ett poängtal som är en viktad procentandel av elevantalet i kommunens skolor, **där rekommendationerna om skolmåltider följs vid ordnandet av skollunch och mellanmål**. Sotkanet: 3 904, 3 923, 5 317

Om skolmåltiderna i Grankulla:

I skolorna cirkulerar två Happy Or Not-feedbackterminaler som eleverna kan utvärdera måltiderna med genom att trycka på en smiley.

Elevernas deltagande i utvecklandet av skolmåltiderna har utökats ytterligare. I skolmatsjuryerna ordnas avsmakning av maträtter. Förra våren valde skolmatsjuryn vid ett större avsmakningsevenemang i Kasavuori maträtter för en sex veckors cirkulerande matsedel.

Den årliga skolmatsenkäten verkställs 31.3–15.4.2025. Den skickas via Wilma till eleverna, personalen och vårdnadshavarna till elever i årskurs 1–3. Svaren ger värdefull information om hur skolmåltiderna kan utvecklas. Den viktigaste observationen i resultaten våren 2024 var hur uppskattade skolmåltiderna är: 72 procent av eleverna och personalen äter i skolan dagligen.

I Grankulla är servicen nära

Elever som bor på under två kilometers avstånd från lågstadiet, procent av 7–12-åringarna:	100%
Invånare som bor på högst en kilometers avstånd från en hållplats där kollektivtrafiken är regelbunden:	100%
Invånare som bor på högst en kilometers avstånd från ett närrekreationsområde:	100%
Invånare som bor på högst 500 meters avstånd från en dagligvarubutik, av de som fyllt 75 år:	71,6 %
Gång- och cykelvägar/invånare:	2,3 m

När gång- och cykelvägarna är väl underhållna och omfattande uppmuntrar det till vardagsmotion. Ett säkert och omfattande nätverk av gång- och cykelvägar uppmuntrar kommuninvånarna att öka vardagsmotionen. Den initiala investeringen i gång- och cykelleder är dyr. Trots detta är lederna en betydande metod för att öka motionerandet. De sparar på samhällets ekonomiska resurser på lång sikt till exempel genom minskade hälsovårdskostnader. Undersökningar påvisar att motion minskar risken för flera av folksjukdomarna, såsom diabetes typ 2, kranskärslssjukdom och depression. Av enskilda sjukdomsgrupper ökar diabetes typ 2 allra mest de samhälleliga kostnaderna som orsakas av orörlighet och stillasittande. Källa: TEA-viisari, THL

Mål

”Andelen gång och cykling ökar som färdssätt i vardagen från 2019 års nivå.”

Indikatorn anger procentandelen av alla elever i lågstadieåldern (7–12 år) som bor på högst två kilometers avstånd från lågstadiet. Indikatorn anger hur tillgängliga tjänsterna är. Det är till stor nytta att gå eller cykla till skolan, eftersom det ökar den fysiska aktiviteten. En tillräcklig mängd fysisk aktivitet är en förutsättning för hälsan och en normal tillväxt och utveckling hos barn. Motion utvecklar ett barns rörelseorgan och rörelseförmåga samt förbättrar viktkontrollen. Källa: Liiteri, informationstjänsten om livsmiljön (Finlands miljöcentral, SYKE)

Miljö och välfärd i Grankulla – observation av verksamhetsmiljön

Effekterna av klimatförändringen (stormar, hetta, översvämningar, sjukdomar, minskad biologisk mångfald) försämrar tryggheten och kan öka välfärdskostnaderna i framtiden. Fördröjningen i anpassningsåtgärderna, minskade resurser samt socioekonomiska och kulturella hinder begränsar delaktigheten i klimatarbetet. Det finns utmaningar i tillgången till kommunikation om miljön – alla grupper nås inte jämnt.

Å andra sidan stöder GreenGrani-modellen barns och ungas välbefinnande. Genom modellen får de göra miljöinsatser i vardagen och behandla sin klimatångest. Staden satsar aktivt på klimat- och miljökommunikation, samarbete kring hälsa och välfärd samt naturupplevelser. Det ökade antalet deltagare i naturexkursioner är ett resultat av det här arbetet.

Av Grankulla stads yta är 29 procent rekreations- och naturskyddsområden (cirka 1,74 km²). Grönområdena har inte endast en inverkan på människornas trivsel och välbefinnande, utan de har också en viktig roll i stadens klimatarbete. De stöder klimatanpassningen och motverkar klimatförändringen. Områdena är också viktiga för att bibehålla den biologiska mångfalden. Stadens webbplats.

I Grankulla stads resurssmarta färdplan avses med miljöinsatser sådana åtgärder som särskilt främjar en välmående natur men samtidigt stärker invånarnas välbefinnande och den lokala kolinlagringen. Grankulla har beslutat att ansluta sig till nätverket Natursmarta kommuner. Det här stärker stadens engagemang i att trygga den biologiska mångfalden och förebygga minskad biologisk mångfald.

Miljöinsatserna stärker den biologiska mångfalden och invånarnas välbefinnande – naturen stöder hälsan i både kropp och själ. GreenGrani-modellen, naturexkursionerna och den aktiva kommunikationen främjar en hållbar livsstil i vardagen.

Luftkvaliteten i Grankulla

Indikatorn anger **hur stora utsläppen är i form av luftburna partiklar (PM_{2,5}).** Partiklarna utgör **det största miljögiftet Finland.** De totala utsläppen omfattar utsläppen från energiproduktion, industri, trafik, avfall och jordbruk. Partiklarna kan genom inandning förvärra symtomen i luftvägarna och orsaka hjärt- och kärlsjukdomar, såsom hjärtinfarkter eller stroke. De ökar också risken för lungcancer.

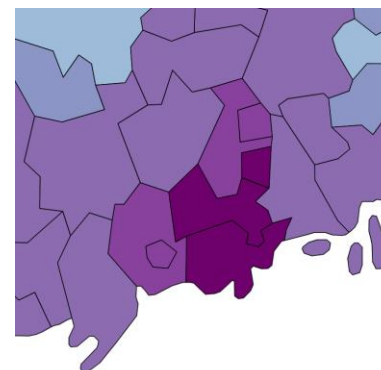
Källa: Finlands miljöcentral, SYKE.

I huvudstadsregionen påverkar utsläppen från trafik och vedeldning anmärkningsvärt halterna av luftburna partiklar (PM_{2,5}) i luften utomhus. Dessutom sker i huvudstadsregionen även intransport av partiklar från andra länder. Källa: HRM, 2022

Utsläpp
i form av
luftburna partiklar
(PM_{2,5}, ton):

3,5 ton

0,59 ton/km²

Grankulla: 0,59 ton/km²

Esbo: 0,47 ton/km²

Helsingfors: 0,8 ton/km²

Vanda: 0,99 ton/km²

Kyrkslätt: 0,24 ton/km²

Boende

Grankulla, nyckeltal

- Yta 6 km²
- Vattenområde 0,1 km²
- Detaljplanerat område 96 % Bostäder totalt 4 894. Hyresbostäder 751. Statligt subventionerade 318.
- Rekreations- och naturskyddsområden 32 % av detaljplanerade områden, 180 m²/invånare
- Gång- och cykelvägar; cirka 21 km
- Gator och vägar som kommunen underhåller: cirka 40 km

Källa: Grankulla stad

	kerrostaloasunnot	pientaloasunnot	ARA-asunnot	Yhteensä
2021	103	18	0	121
2022	0	16	0	16
2023	0	23	0	23
2024	0	4	0	4
yhteensä	103	61	0	164

Fullmäktige godkände 12/2024 avtalet om markanvändning, boende och trafik mellan kommunerna i Helsingforsregionen och staten 2024–2035 (MBT-avtalet).

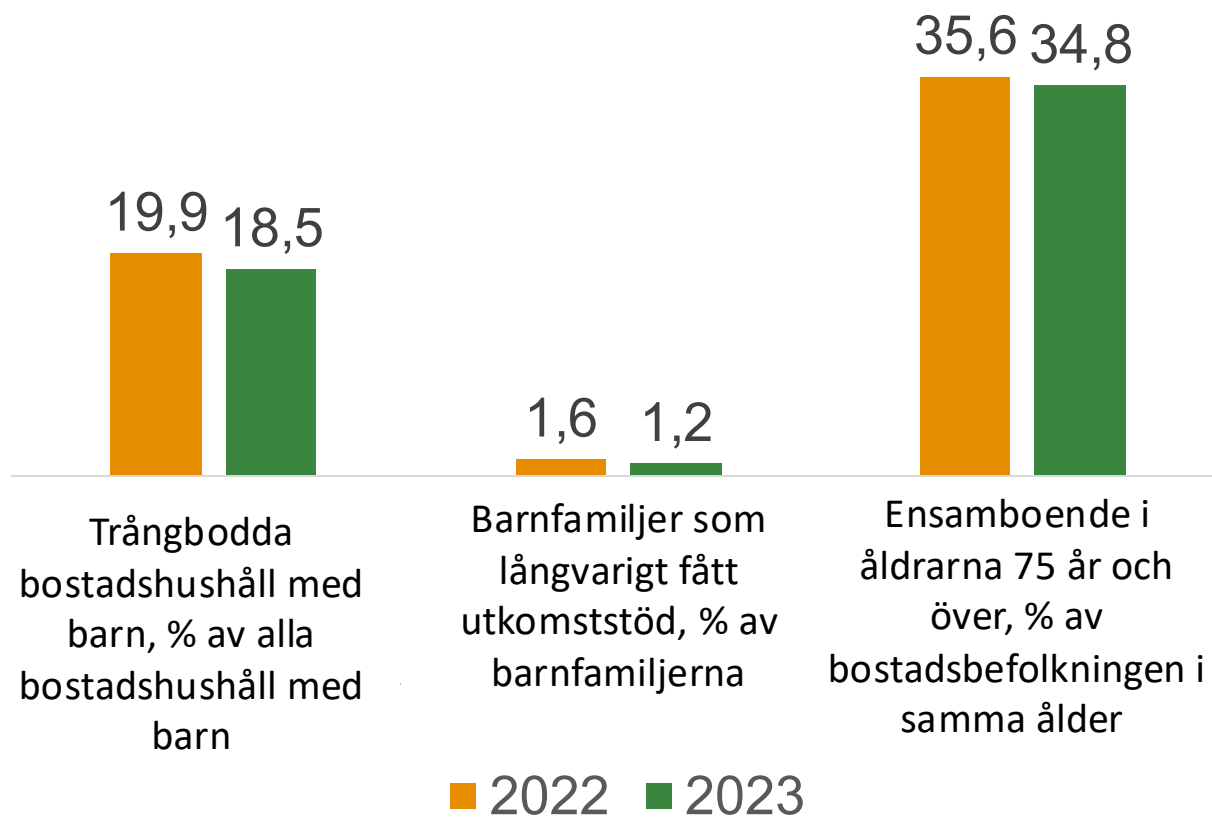
Avtalet anger inte direkta mål för bostadsproduktionen i varje kommun.

Tillväxtmål 0,75 %/år

År 2040 maximalt 12 000 invånare

Källa: Grankulla stad

Boende och utkomst

Det minskade antalet **barnhushåll som bor trångt** kan antyda att familjernas boendeförhållanden har förbättrats. Men det kan också peka på att antalet familjer som bor trångt har minskat (till exempel på grund av flytt till större bostäder eller ändring av det totala antalet barnhushåll).

En mindre andel av barnfamiljerna har varit tvungna att falla tillbaka på **långvarigt utkomststöd**. Det här kan skildra en förbättring av den ekonomiska situationen och sysselsättningen eller riktade stödinsatser.

En allt mindre andel äldre personer (75+) bor ensamma. En orsak kan till exempel vara flytt till närstående eller serviceboende eller ändringar i åldersstrukturen (fler levande makar och makor i högre ålder eller liknande).

Sotkanet: 237, 190, 5 097

3.4 Bidragande faktorer till välfärd: Kultur, bibliotek och motion

*”Säkerställande av
mångsidiga hobbymöjligheter
med låg tröskel”*

Bibliotekstjänster

Bibliotekets betydelse i kommunens arbete för att främja hälsa och välfärd är central. Biblioteket är en klippa för hållbart lärande, ett stöd för allas läsfärdigheter, en främjare av glädje och nytta, en trygg mötesplats och ett fundament i det kommunala samarbetet.

Grankulla bibliotek renoveras hösten 2025.

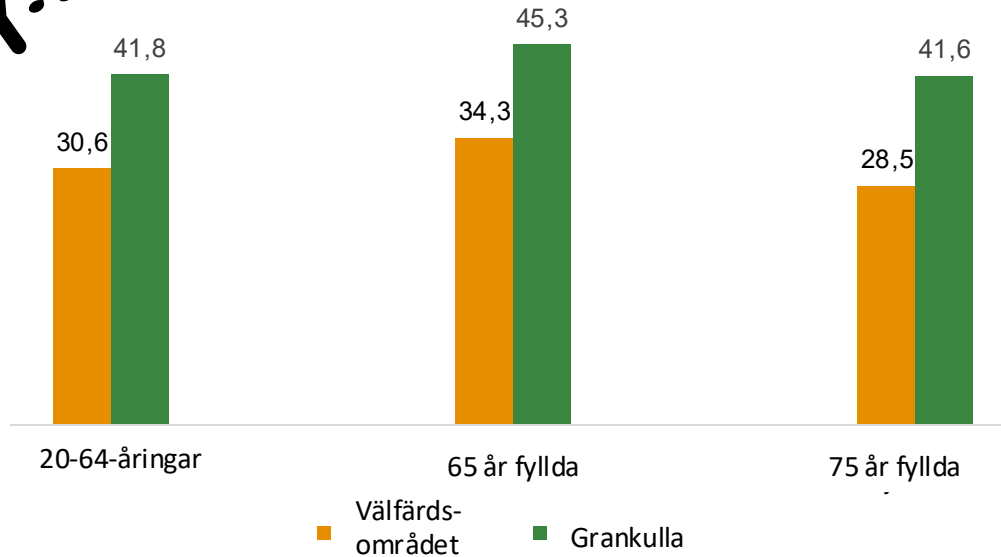
Centrala aspekter: gemensamt verkställande av samarbetsmodeller tillsammans med småbarnspedagogiken och undervisningen för att stärka en läsande livsstil bland barn, unga och familjer.

Kommuninvånarna använder bibliotekens tjänster mer än år 2019	2021	2022	2023	2024
Antal kundevenemang som biblioteket ordnade	46 st.	47 st.	109 st.	118 st.
Antal lånade böcker, i procent (per år, per invånare)	19,11 st.	20,59 st.	21,61 st.	25,69 st.
Antal andra lånade föremål, i procent antal föremål (ljud- eller bildinspelningar och övrigt) per år, per invånare:	5,44 st.	5,5 st.	5,74 st.	5,39 st.
Andel som använder någon kulturtjänst månatligen (inklusive biblioteket) i procent			Grankulla 42,9 % Hela landet 29,8 %	
Antal besökare i biblioteket		101 645	118 989	118 947

Andel som använt någon kulturtjänst varje månad (inkl. bibliotekstjänster) (%)

Mål

*Kulturell välfärd:
tillgängligheten på kultur och
nöjdheten med kulturtjänsterna ökar
från 2019 års nivå*

Enligt resultaten i enkäten Hälsosamma Finland 2023 använder sig alla vuxna åldersgrupper i Grankulla mer av någon kulturtjänst månatligen än motsvarande grupp inom välfärdsområdet.

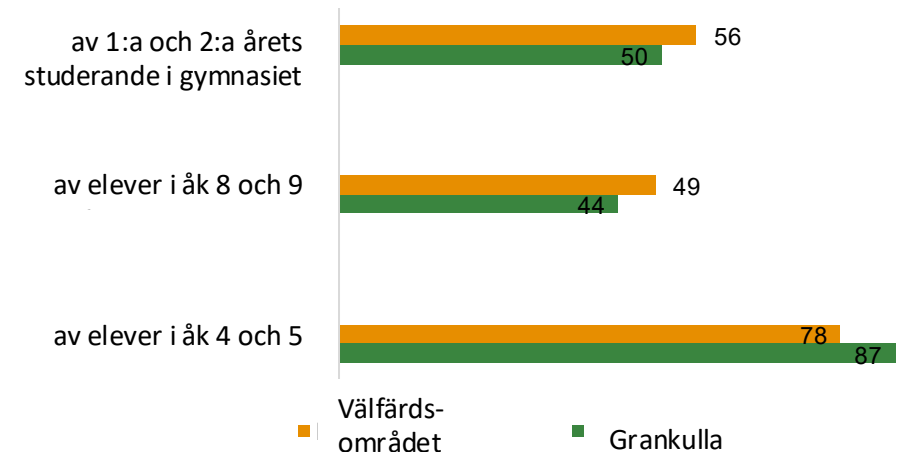
Enligt enkäten Hälsa i skolan 2023 tar fler barn i årskurs 4 och 5 del av konst och kultur än motsvarande grupp inom välfärdsområdet.

I fråga om elever i årskurs 8 och 9 och första och andra årets studerande i gymnasiet är motsvarande siffra lägre i Grankulla än inom välfärdsområdet.

Källa: Sotkanet, resultaten i Hälsosamma Finland 2023 och enkäten Hälsa i skolan

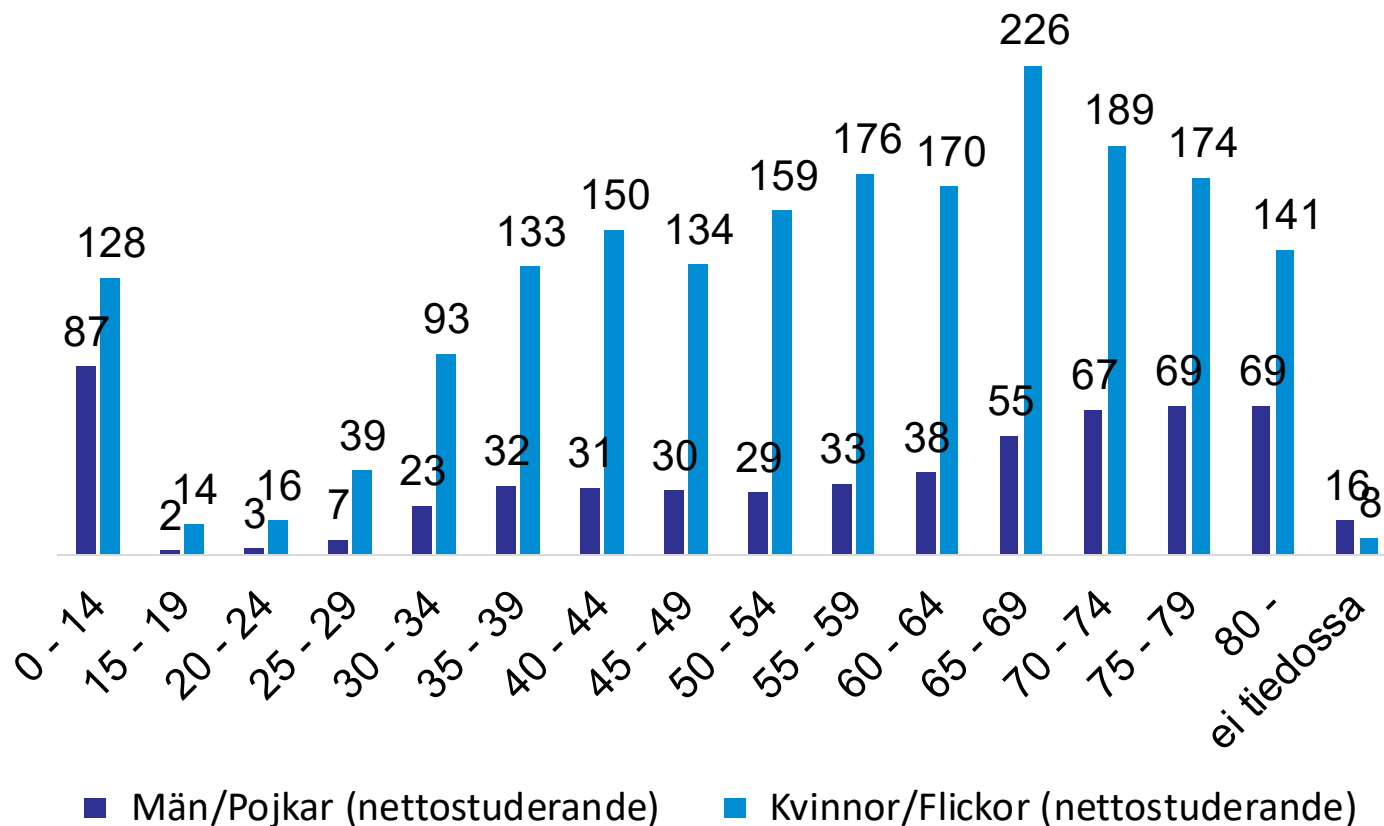
Ägnar sig åt konst och kultur minst en dag i veckan, %

Medborgarinstitutet är en främjare av välfärd

Grankulla medborgarinstitut främjar invånarnas välbefinnande genom att erbjuda mångsidiga utbildningsmöjligheter, meningsfulla aktiviteter och gemenskap för alla åldrar. Institutets verksamhet stöder det psykiska och sociala välbefinnandet, livslångt lärande och delaktighet – bästa formen av välbefinnande i vardagen.

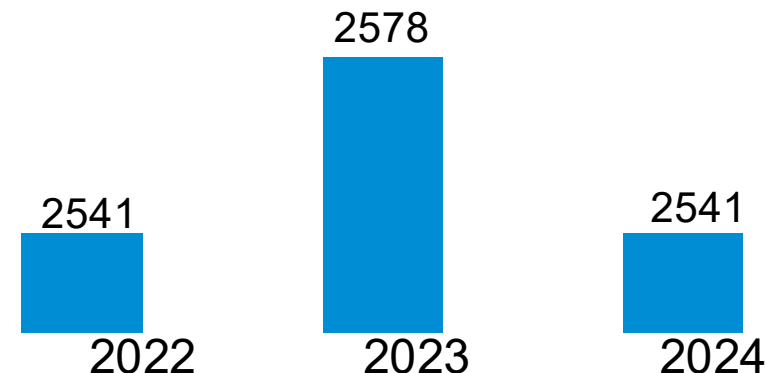
Medborgarinstitutet: Köns- och åldersfördelning (2024)

Medborgarinstitutet är en främjare av välfärd

- **Ledd motion för äldre varje vecka:**
 - Vattengymnastik (13 grupper/vecka)
 - Gymnastik (27 grupper/vecka)
 - Gym (17 h/vecka)
 - Online-kurser vid medborgarinstitutet (2 ggr/vecka)
- **Stolgymnastik i Villa Breda:** gratis, i samarbete med välfärdsområdet
- **Uppsökande äldrearbete och Apollo-seniorvardagsrum:** stöd och sällskap för äldre personer, fortsätter i samarbete med Grani Närhjälp och församlingarna
- **Motionsrådgivning:** personligt stöd eller handledning i grupp med en idrottsplanerare
- **Färgbad** för barn.

Medborgarinstitutet:
Studerandeantal

Kulturtjänsterna

Grankulla stads kulturtjänster har som uppgift att skapa förutsättningar för att skapa och uppleva kultur i Grankulla.

Kulturtjänsterna producerar själv eller i samarbete med andra aktörer mångsidiga kulturevenemang av hög kvalitet för invånarna.

Kulturtjänsterna skapar också möjligheter för verksamhet på egen hand och främjar, stöder och ordnar stadens grundutbildning i konstämnen samt annan kulturverksamhet.

Kommunen sänker tröskeln för deltagandet i kultur – Indikatorn anger om kommunen har någon bestående praxis för att ordna och ekonomiskt stödja verksamhet med kulturlotsar eller kulturkompisar eller motsvarande frivilligverksamhet som sänker tröskeln att delta i kulturella evenemang.

Användningen av kulturtjänster ökar bevisat hälsan och välfärden. Det är ofta bristen på erfarenhet och vana att delta i kulturella evenemang som hindrar personer från att delta. Det kan också handla om osäkerhet kring det kulturella utbudet och dess innehåll, ensamhet och avsaknaden av sällskap samt fysiska hinder. Att ha med en person som är mer van att delta i kulturella evenemang sänker tröskeln för att delta och ökar medvetenheten om olika kulturella verksamhetsformer som står till buds. Sotkanet: 3 984

	2022	2023	2024
Grankulla	0	0	0
Hela landet	19	20	20

Grankulla som motionsstad

Grankulla erbjuder mångsidiga motionsmöjligheter för att främja välfärden hos personer i alla åldrar. Stadens idrottsplatser, såsom simhallen, gymmet, idrottsplanerna och friluftslederna stöder en aktiv livsstil.

Idrottssällskapen och motionsföreningarna är centrala partner inom främjandet av ett motionsinriktat liv. Dessutom uppmuntrar Kole ry (förening som främjar motionering på eget initiativ i Grankulla) invånarna att på eget initiativ motionera och sporta utomhus. Genom samarbete skapar vi en sund och motionsinriktad vardag för alla.

Motion och idrott TEA-viisari, 2024	Grankulla	Hela landet
Motion och idrott	63	69
Engagemang	42	66
Ledarskap	50	61
Uppföljning och behovsanalys	69	72
Resurser	62	58
Delaktighet	83	80
Övriga kärnfunktioner	74	79

Idrottstjänster

I Grankulla upplever färre personer i alla observerade åldersgrupper utmaningar med att springa en sträcka på 100 meter än i grannkommunerna.

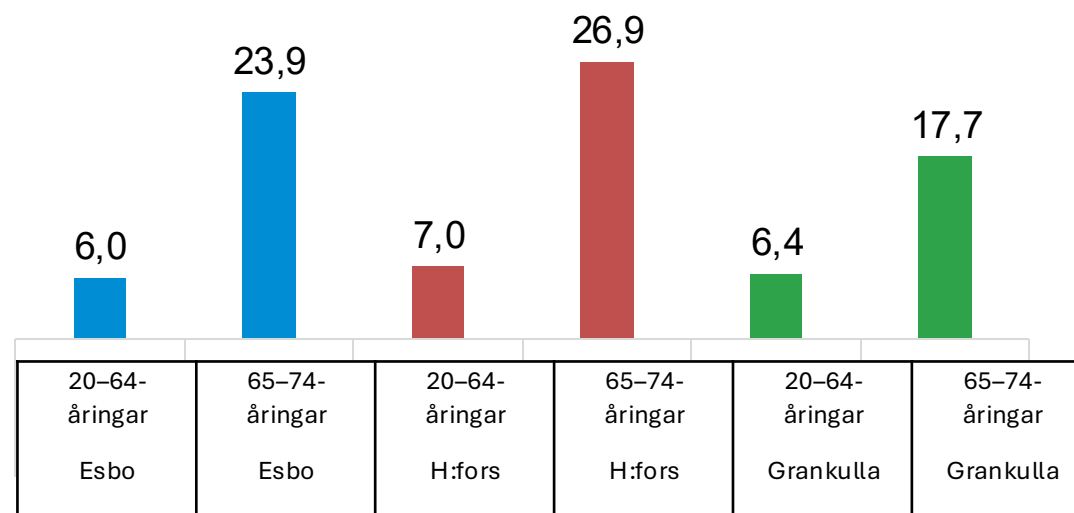
Ett fungerande nätverk av idrottsplatser möjliggör utövandet av motion och hälsofrämjande fysiska aktiviteter samt föreningarnas tränings- och tävlingsverksamhet under alla årstider.

Idrottstjänsterna utvecklar det lokala och regionala samarbetet samt hälsofrämjande fysiska aktiviteter.

Sotkanet: 4 362, 4 363

Motion höjer sinnesstämningen och är också sammankopplad med andra hälsosamma levnadssätt.

Andelen personer som har stora svårigheter att springa en sträcka på 100 meter (%)

Idrottstjänsternas utvecklingsarbete 2022–2025

- **Allaktivetsplanen vid Ungdomsgården och Svenska skolcentrum:** lättillgänglig idrottsplats, resultatet av ett samarbete.
- **Cykelparkeringarna förbättras:** ställningar med ramlåsning och tak till idrottsplatserna.
- **Stöd för psykisk hälsa:** samarbete med föreningar och Mieli ry – alla föreningar med 2025.
- **Motionsrådgivning** (Programmet Finland i rörelse): stöd för personer med risk för marginalisering, statsbidrag 2025.
- **Välmåendecoacher i högstadierna:** Skolan i rörelse och Move-projektet stöder fysisk aktivitet i vardagen.
- **Utveckling av rekreatiomsområden i närmiljön:** i samarbete med samhällstekniska sektorn.
- **Stöd för hobbyer:** GrIFK Hockeys verksamhet med låg tröskel och GrIFK Alpines projekt Barnens land.
- **Belysningen i slalombacken förnyas 2025:** ökad säkerhet och vilja att motionera.
- **Möjlighet att använda Kaiku-kortet i simhallen 2025:** motion för personer i en utmanande ekonomisk situation.
- **Grani rör på sig-evenemanget:** aktiverar årligen cirka 2 000 deltagare.
- **Popup-simskolor 2025:** gratis för icke simkunniga barn och vuxna.
- **Utvecklingen av utegymmen fortsätter.**
- **För barn:** motionsläger och skolornas simundervisning.

Motion

Mål

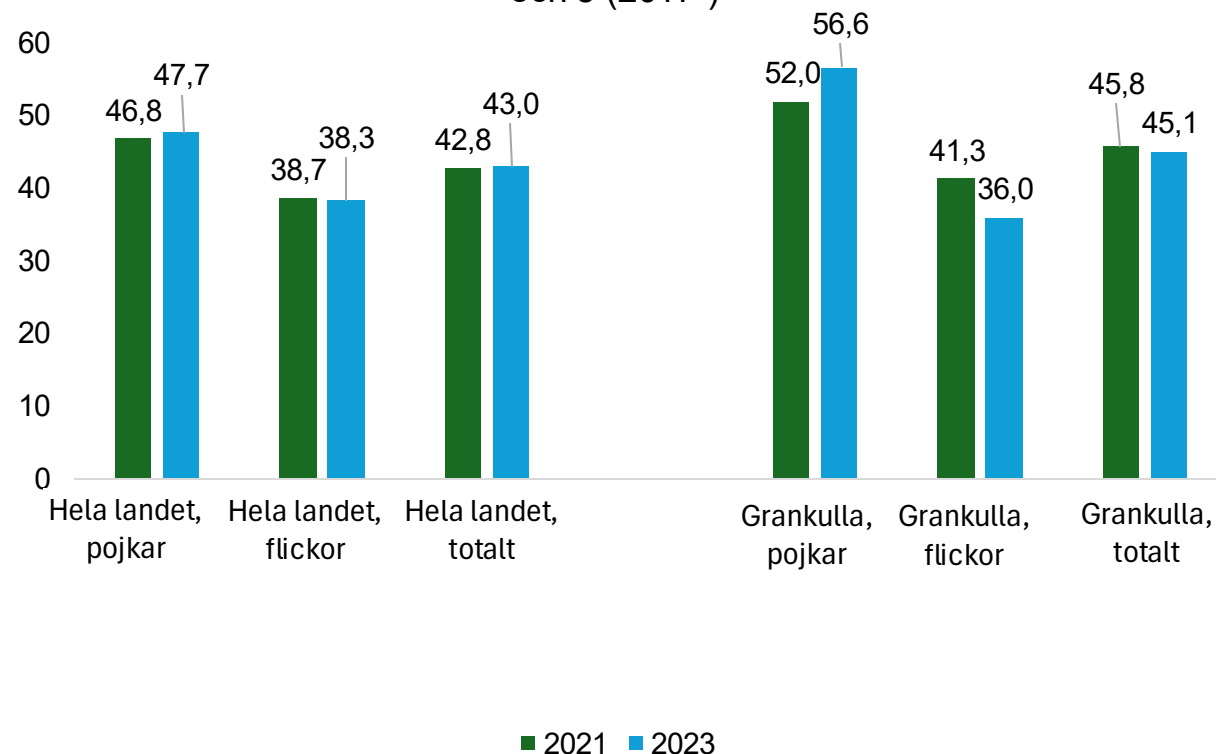
Vardagsmotionen ökar från 2019 års nivå.

Den relativa andelen flickor i Grankulla som motionerar minst en timme per dag har sjunkit i varje enkät. I den senaste enkäten motionerade endast 36 procent av flickorna minst en timme per dag. Andelen är mindre än i jämförelsekommunerna.

När det gäller pojkar har en större relativ andel än i andra kommuner rört på sig minst en timme om dagen i varje utvärdering.

Sotkanet: 4 822

Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-)

Fokusområde: Välmående och engagerade Grankullabor, psykisk hälsa

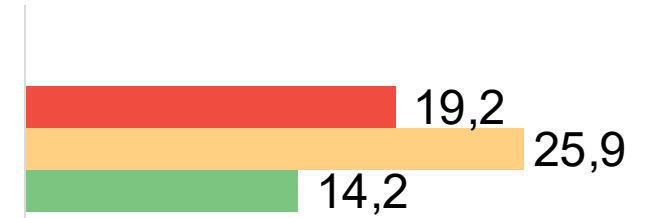
Mål:

Förbättring av
hälsosamma vanor och
levnadsvanor bland barn
i grundskoleåldern från
2021 års nivå

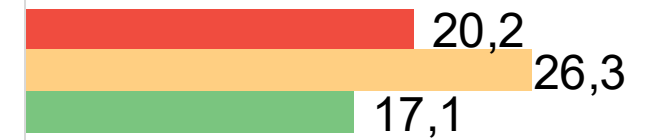
Resultat:

Det upplevda hälsotillståndet
i grundskoleåldern har förbättrats
från nivån år 2021.

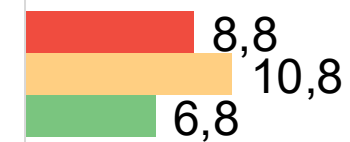
Medelmåttigt eller dåligt
hälsotillstånd, % av 1:a och
2:a årets studerande i
gymnasiet

Medelmåttigt eller dåligt
hälsotillstånd, % av
eleverna i årskurs 8 och 9

Medelmåttigt eller dåligt
hälsotillstånd, % av
eleverna i årskurs 4 och 5
(2017-)

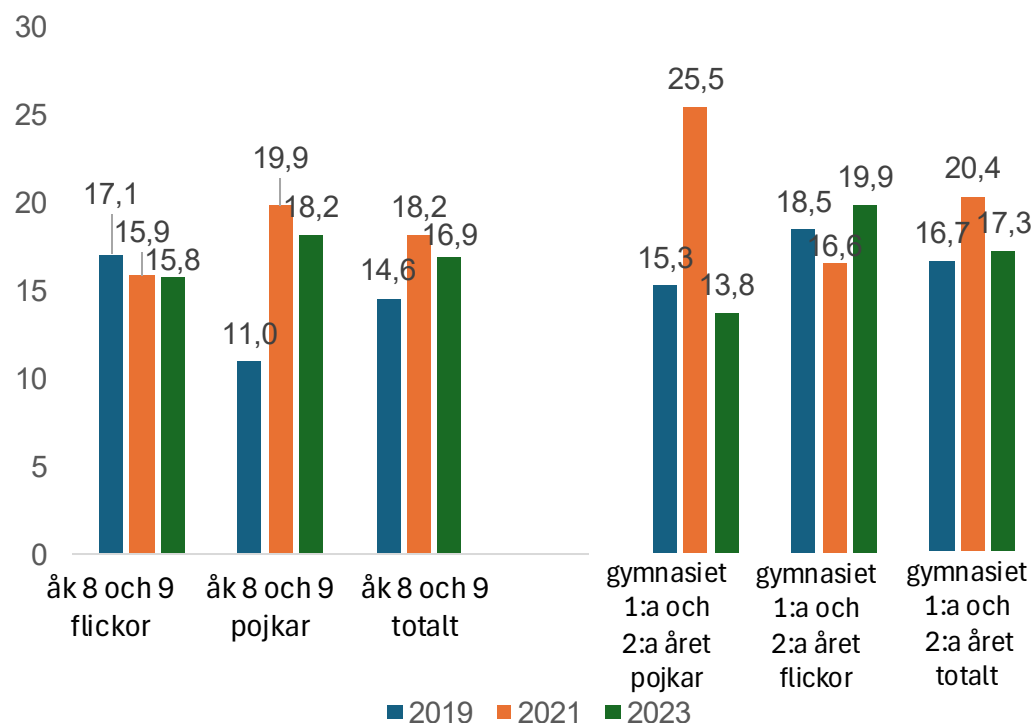

■ 2023 ■ 2021 ■ 2019

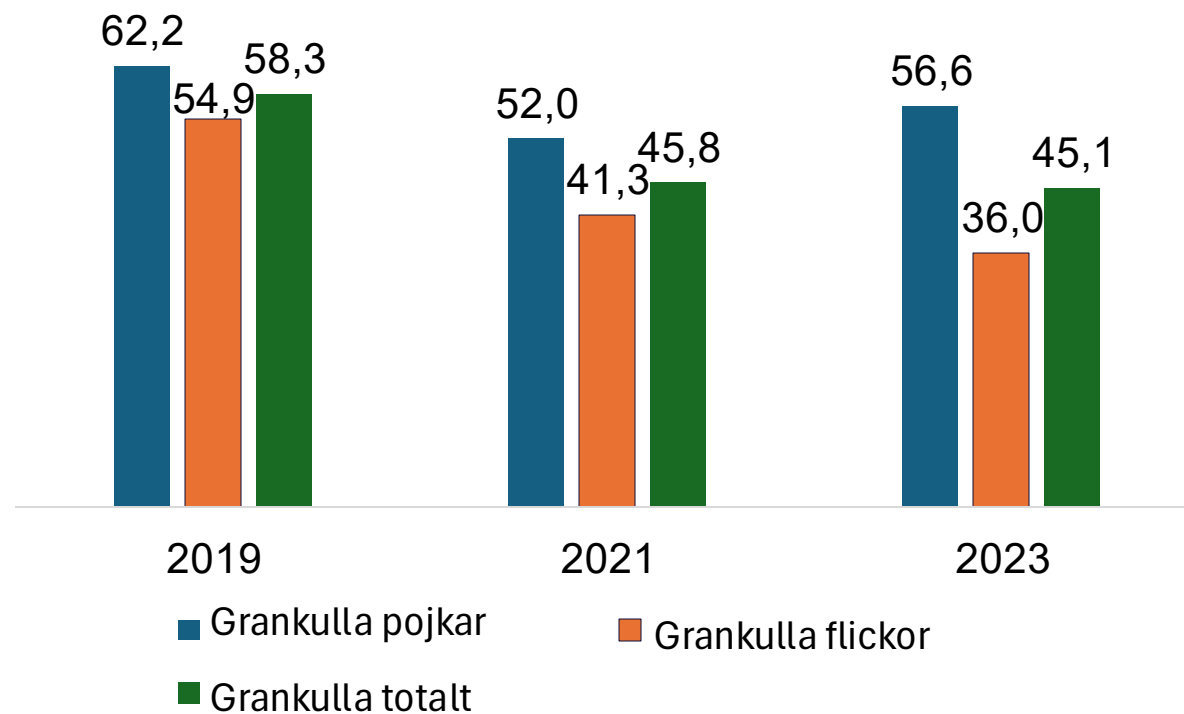

Motion

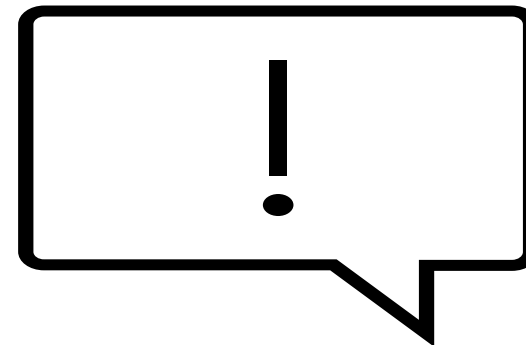
Utövar motion som ger andfåddhet **högst**
en timme per vecka under fritiden, %

Motionerar **minst** en timme per dag, % av eleverna
i årskurs 4 och 5 (2017-)

Observationer:

Främjande av en motionsinriktad livsstil

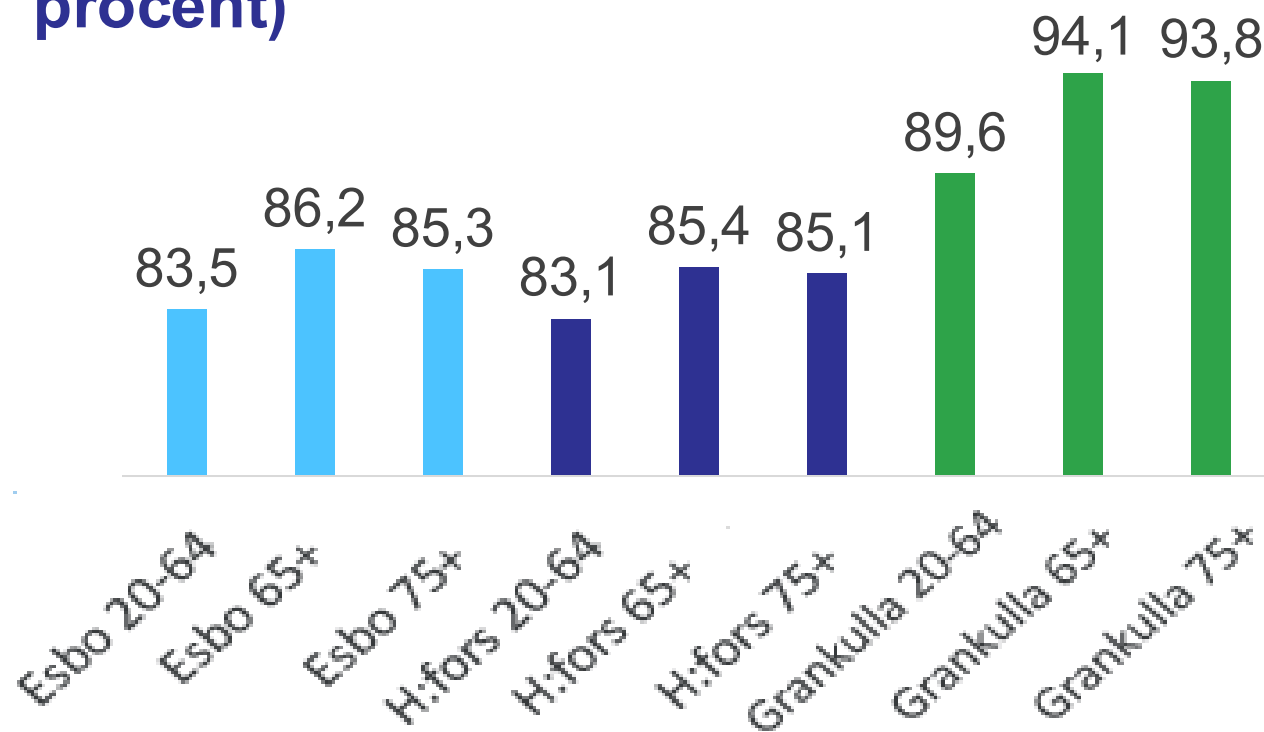
- Främjandet av en motionsinriktad livsstil är ett viktigt mål i regeringsprogrammet och även i välfärdsarbetet inom Grankulla stad. Staden främjar målet inom bland annat småbarnspedagogiken och i skolorna genom att ordna tvärsektoriella evenemang för att öka motionerandet.
- I Grankulla finns välmåendecoacher som särskilt stöder unga som är i risk att bli marginaliserade. Coacherna är anställda med hjälp utvecklingsundersstödet i projekten Skolan i rörelse och Move inom programmet Finland i rörelse. Välmåendecoacherna hjälper unga att utveckla sin fysiska funktionsförmåga och hitta glädjen i att röra på sig. De stöder också ungas övergripande välbefinnande med iakttagande av motion, kost, vila och rytmen i vardagen. Smågruppsverksamhet ger också ensamma ungdomar möjligheten att hitta nya vänner.

3.5 Bidragande faktorer till välfärd: Trygghet i vardagen

”I all verksamhet skapas en trygg miljö där man alltid ingriper i mobbning”

Andelen personer som är nöjda med förhållandena i sitt bostadsområde (i procent)

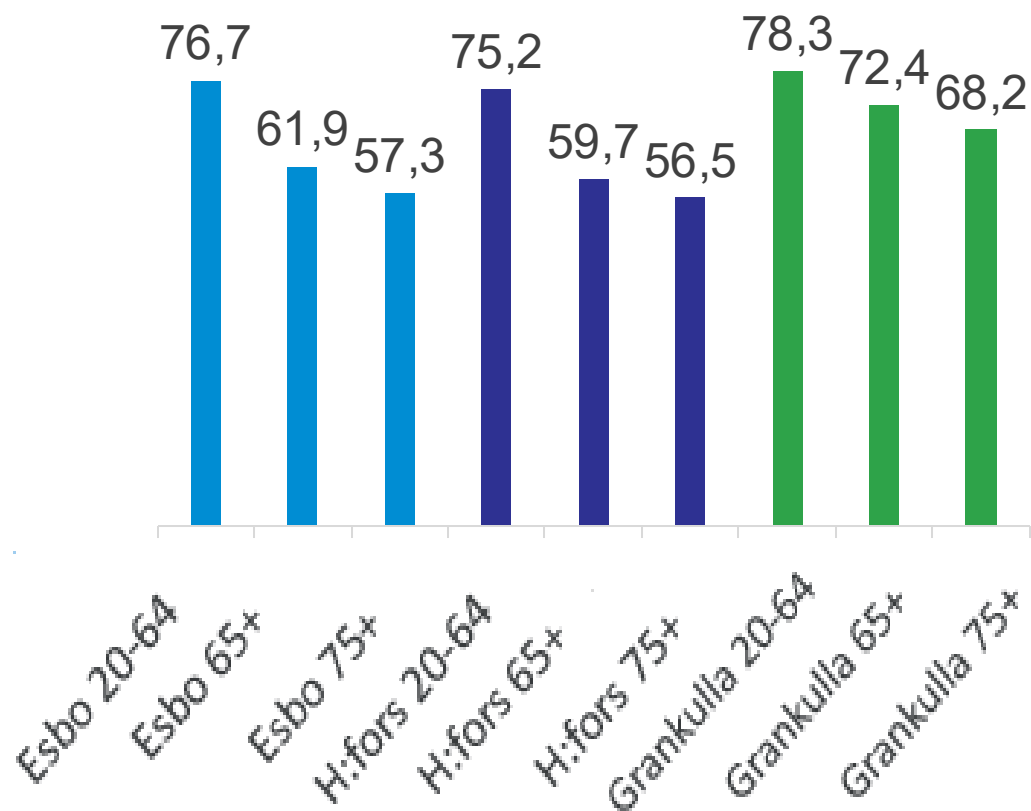

Att vara nöjd med sitt bostadsområde inverkar direkt på välbefinnandet. En trygg, trivsamt miljö med stark gemenskap höjer livskvaliteten och uppmuntrar till en aktiv vardag. Fungerande service, natur och motionsmöjligheter stöder invånarnas hälsa och välbefinnande.

I Grankulla är invånarna enligt enkäten nöjda med boendeförhållandena i sitt bostadsområde.

Grundar sig på frågan: "Hur nöjd är du?" Som en underfråga till frågeuppsättningen framställdes bland annat "med boendeförhållandena i ditt bostadsområde". Svarsalternativen var: 1) mycket missnöjd, 2) missnöjd, 3) varken nöjd eller missnöjd, 4) nöjd, 5) mycket nöjd. Här rapporterar vi andelen personer som svarat 4) nöjd eller 5) mycket nöjd. Sotkanet: 4 305

Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som väldigt eller mycket tryggt (i procent)

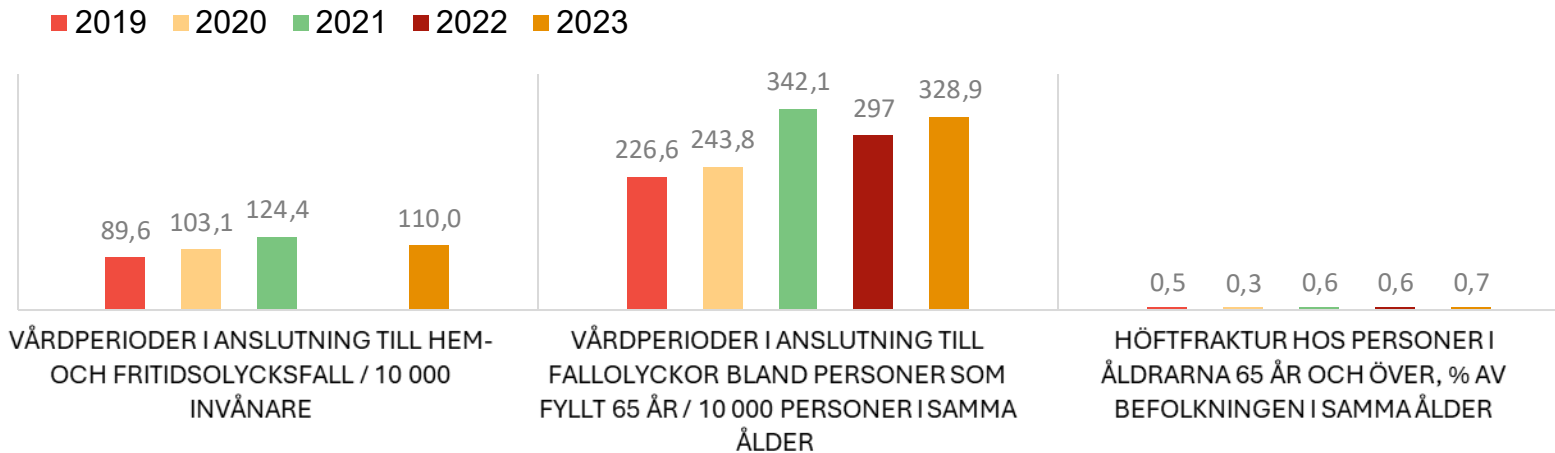
Känslan av trygghet är en central del av välbefinnandet. När invånarna upplever att deras miljö är trygg ökar sinnesfriden, gemenskapen och livskvaliteten. En trygg vardag uppmuntrar människor att röra på sig, vara delaktiga och stärka välbefinnandet.

Grundar sig på frågan:

”Vid följande frågor ska du fundera på ditt liv de senaste två veckorna. Hur trygg känner du dig i ditt dagliga liv?” Svarsalternativen var 1) inte alls, 2) lite, 3) måttligt trygg, 4) mycket trygg, 5) väldigt trygg. Här rapporterar vi andelen personer som svarat 4) mycket trygg eller 5) väldigt trygg. Sotkanet: 5 569

Olycksfall och våld

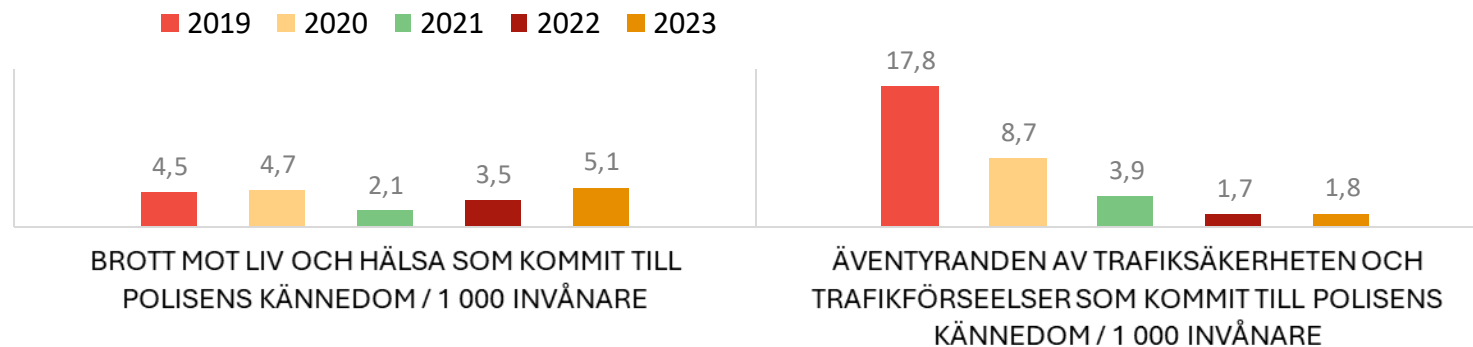

Antalet olycksfall och höftfrakturer har ökat åren 2020–2023. Vårdperioderna på grund av fallolyckor började minska år 2022, men ökade igen år 2023.

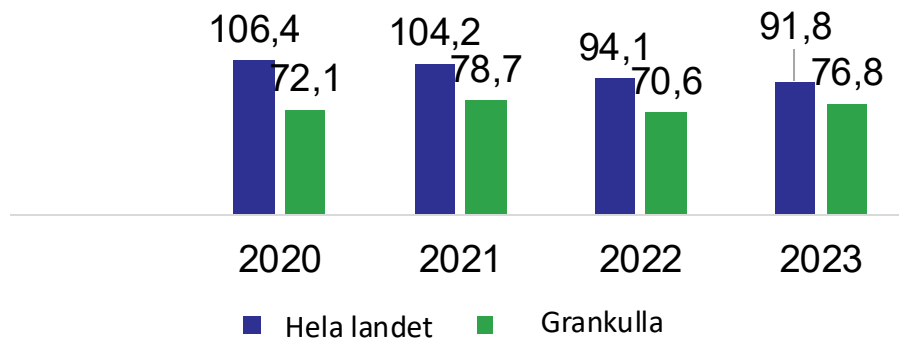
Sotkanet: 3 959, 3 952, 699

Brotten mot liv och hälsa och trafikförseelserna har ökat.

Sotkanet: 3 113, 3 898

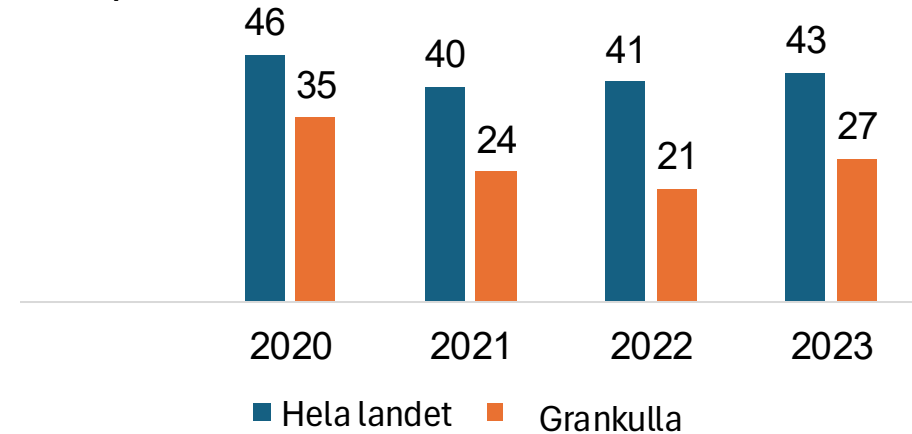

Patienter som fått sjukhusvård till följd av skador och förgiftningar / 10 000 invånare

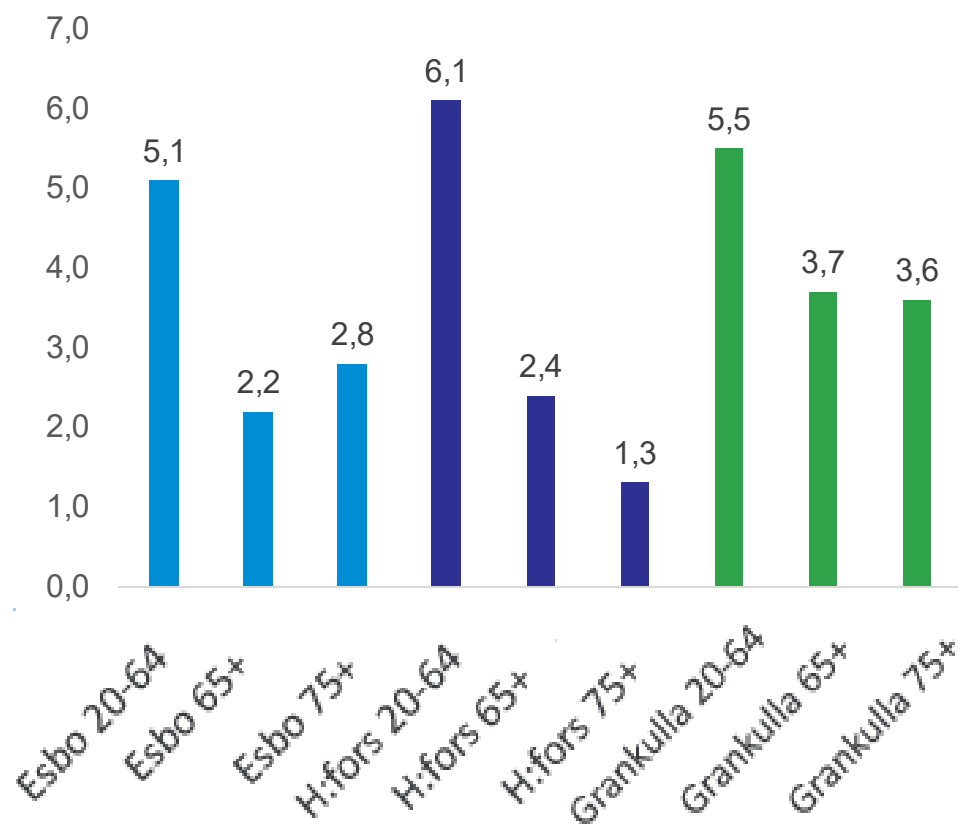
Siffrorna i Grankulla har varierat mycket: ökning 2020–2021 (72,1 → 78,7), sedan nedgång 2022 (70,6) och ökning igen 2023 (76,8). Utvecklingen i Grankulla är instabil, men siffrorna håller sig under medeltalet i hela landet. Ökningen år 2021 kan till exempel anspela på tillfälliga faktorer, såsom epidemier, ett ökat antal olycksfall eller andra lokala orsaker. Sotkanet: 3 037

Egendomsbrott som kommit till polisens kännedom / 1 000 invånare

Egendomsbrotten som kommit polisen till känna ökade i Grankulla åren 2022–2023. Siffrorna var ändå inte lika höga som rekordåret 2020. Sotkanet: 3 114

Fysiskt eller psykiskt våld

Grundar sig på frågan:

“Har någon betett sig våldsamt mot dig under de senaste 12 månaderna? Du kan välja flera alternativ”. Frågorna i frågeuppsättningen var

a) hotat om fysiskt våld ansikte mot ansikte, per telefon eller via internet,

b) hållit fast, tagit tag i dig, skuffat, knuffat eller slagit dig med öppen hand,

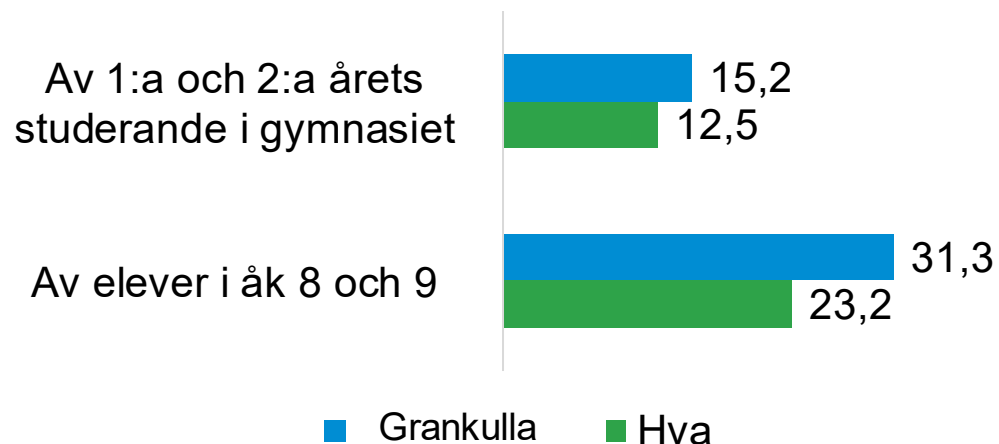
c) slagit med knytnäven eller ett hårt föremål, sparkat, tagit strypgrepp, bränt dig eller använt något vapen för att skada dig

d) skällt på dig i nedslående eller kränkande syfte, e) försökt begränsa dina kontakter (till exempel med din familj, dina släktingar eller dina vänner). Svartalternativen var: 1) ingen, 2) nuvarande eller tidigare make eller partner, 3) annan familjemedlem eller släkting, 4) annan bekant eller okänd person, 5) obekant person.

I granskningen ingår andelen personer som har upplevt fysiskt eller psykiskt våld och svarat på en eller flera underfrågor med alternativet "nuvarande eller tidigare make eller partner".

Sotkanet: 3 281, 3 282

Har utsatts för fysiskt hot under det senaste året (%) pojkar

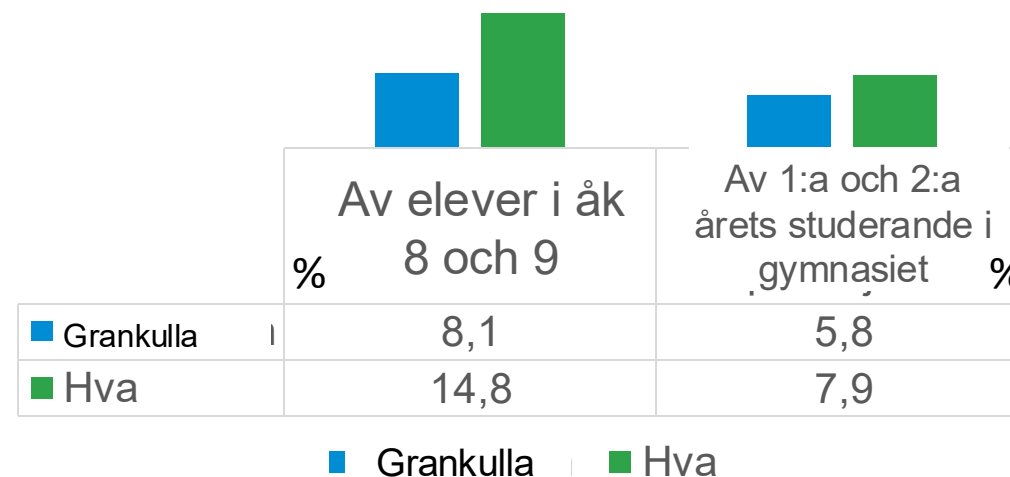
Jämfört med resultatet från välfärdsområdet uppgav pojkar i Grankulla att de oftare upplevt fysiska hot under året.

Jämfört med resultatet från välfärdsområdet uppgav däremot flickor i Grankulla att de mer sällan upplevt fysiska hot under året.

Källa: Sotkanet, 3 907 och 3 926

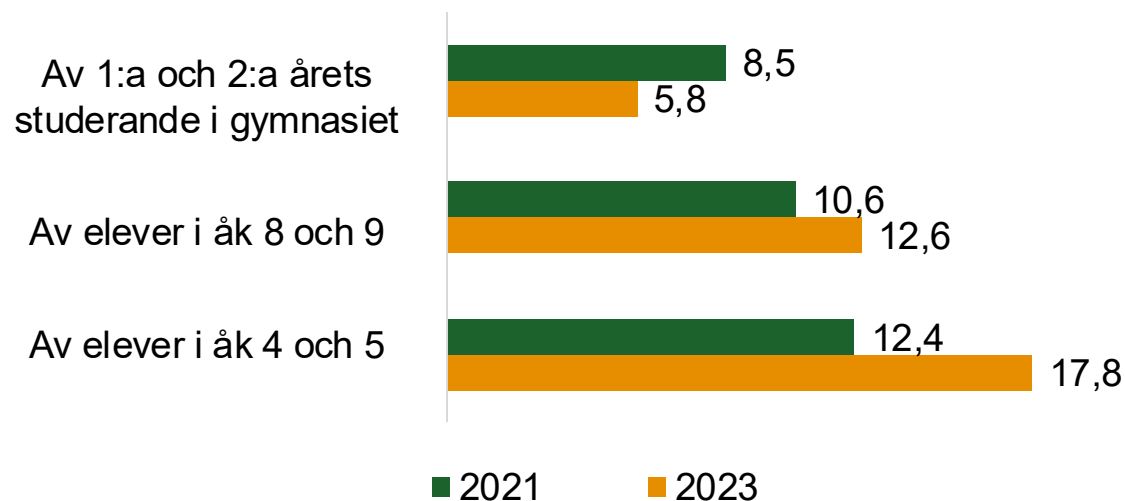
Har utsatts för fysiskt hot under det senaste året (%) flickor

Hva = Västra Nylands Velfärdsområde

Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, %

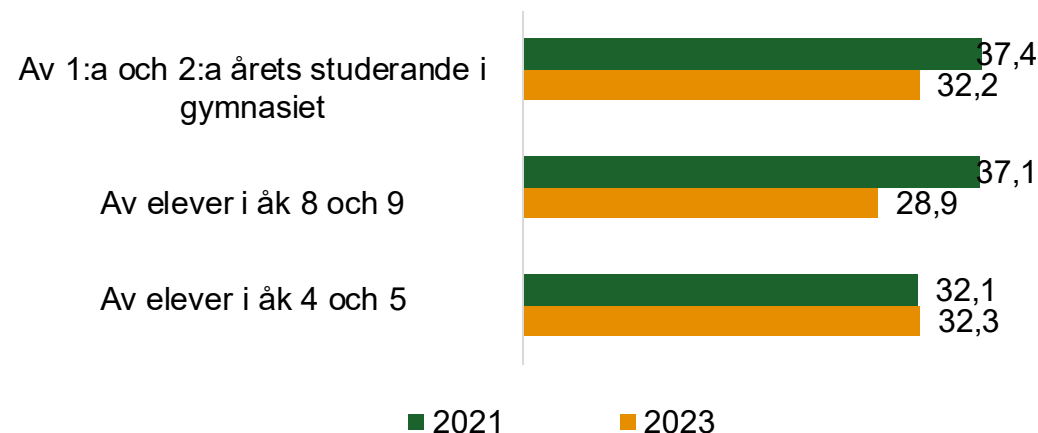
En ökning kan märkas bland svaren hos barn i grundskoleåldern i Grankulla i fråga om påståendet "utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxna under året". Bland gymnasiestuderande visar svaren på en minskning.

Sotkanet: 4 890, 4 956, 4 957

En ökning kan märkas bland svaren hos barn i årskurs 4 och 5 i Grankulla i fråga om påståendet "utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxna under året". Bland elever i årskurs 8 och 9 samt gymnasiestuderande visar svaren på en minskning.

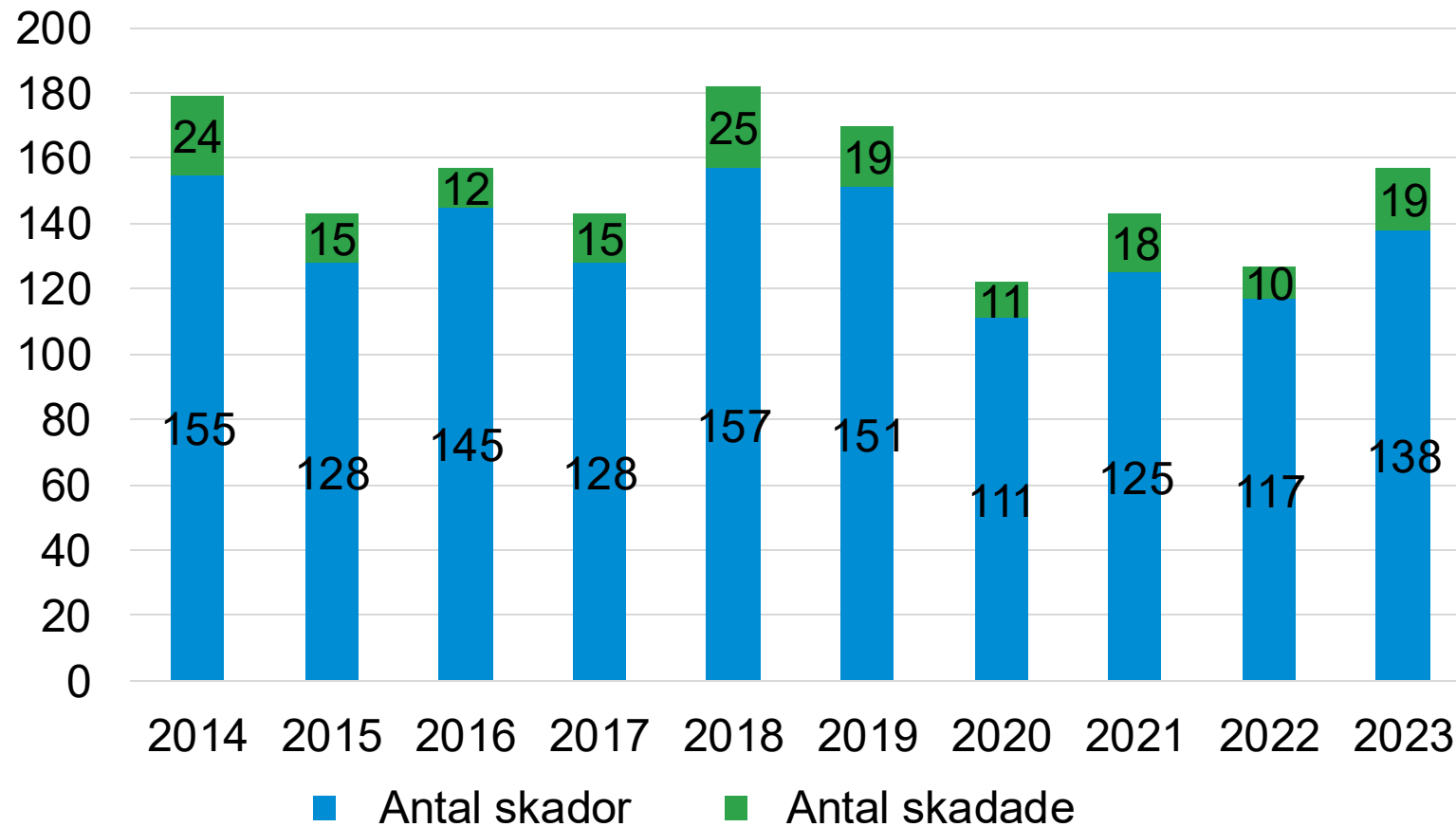
Sotkanet: 4 891, 4 959, 4 960

Utsatts för psykiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, %

Grankulla, personer som dött eller skadats på grund av trafikolyckor 2014–2023

Skadats till följd av olyckor

Indikatorn anger antalet personer i kommunen som dött eller skadats till följd av trafikolyckor. Som allra lindrigast anses en person ha skadats om hen har fått ersättning på grund av kostnader för ett kontrollbesök. Institutet för olycksinformation samlar årligen statistik över alla trafikolyckor som försäkringsbolagen betalat ersättning för. Genom effektivt underhåll och utveckling av teknologin och trafiksystemet är det möjligt att minska på trafikolyckorna. I Grankulla dog ingen till följd av en trafikolycka 2014–2023.

Källa: Trafikförsäkringscentralen / Institutet för olycksinformation

3.6 Bidragande faktorer till välfärd

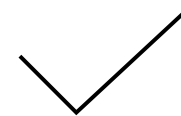
Delaktighet, gemenskap, jämlikhet

"Öppna Grani"

Val

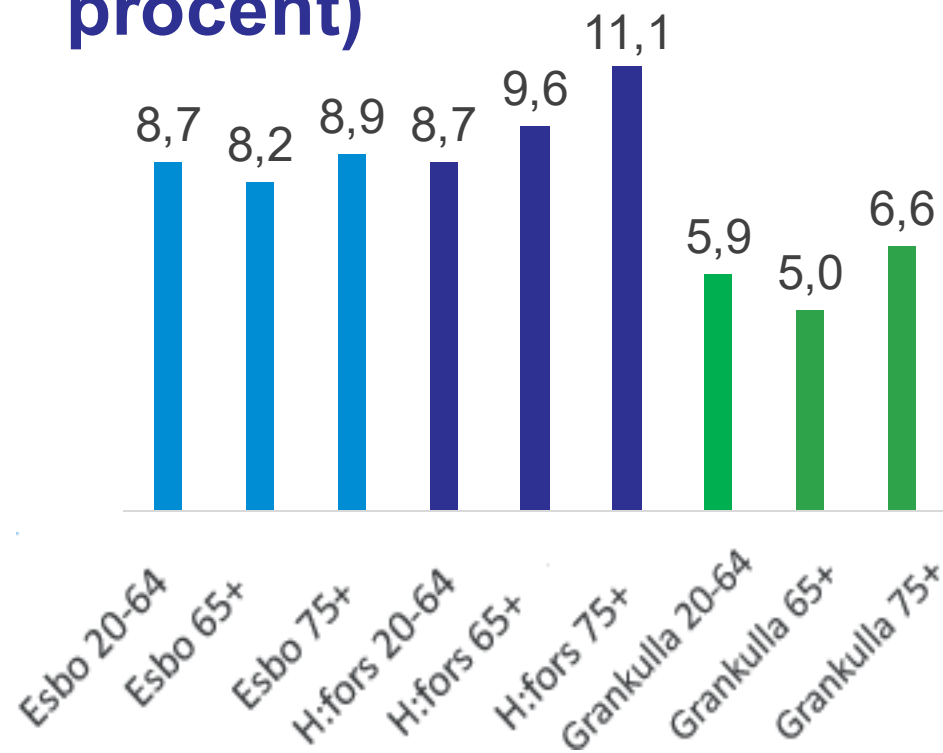
	Grankulla	Hela landet
Valdeltagandet i riksdagsvalet 2023	79,7 %	68,5 %
Valdeltagandet i välfärdsområdesvalet 2022	65,6 %	47,5 %
Valdeltagandet i kommunalvalet 2021	73,1 %	55,1 %

I Grankulla har valdeltagandet bland invånarna traditionellt varit högt. Att delta i val är en viktig del av medborgarengagemanget, vilket främjar delaktigheten och samhörighetskänslan i ett samhälle. Delaktighet är grunden för välfärd. Det omfattar att invånarna har möjlighet att inverka på beslut som berör dem, förbättra livskvaliteten och den sociala samhörigheten. Att delta i val är en central del av den demokratiska processen och inverkar direkt på invånarnas välfärd och samhällets verksamhet. Sotkanet: 3 077, 3 076, 229

Väldigt svag upplevelse av delaktighet (i procent)

Delaktighetsindikatorn kartlägger bland annat om den som svarat på enkäten känner att de dagliga sysslorna är värdefulla, att hen kan påverka saker och om hen känner sig som en del av en viktig gemenskap.

Påståendena i välfärdsindikatorn:

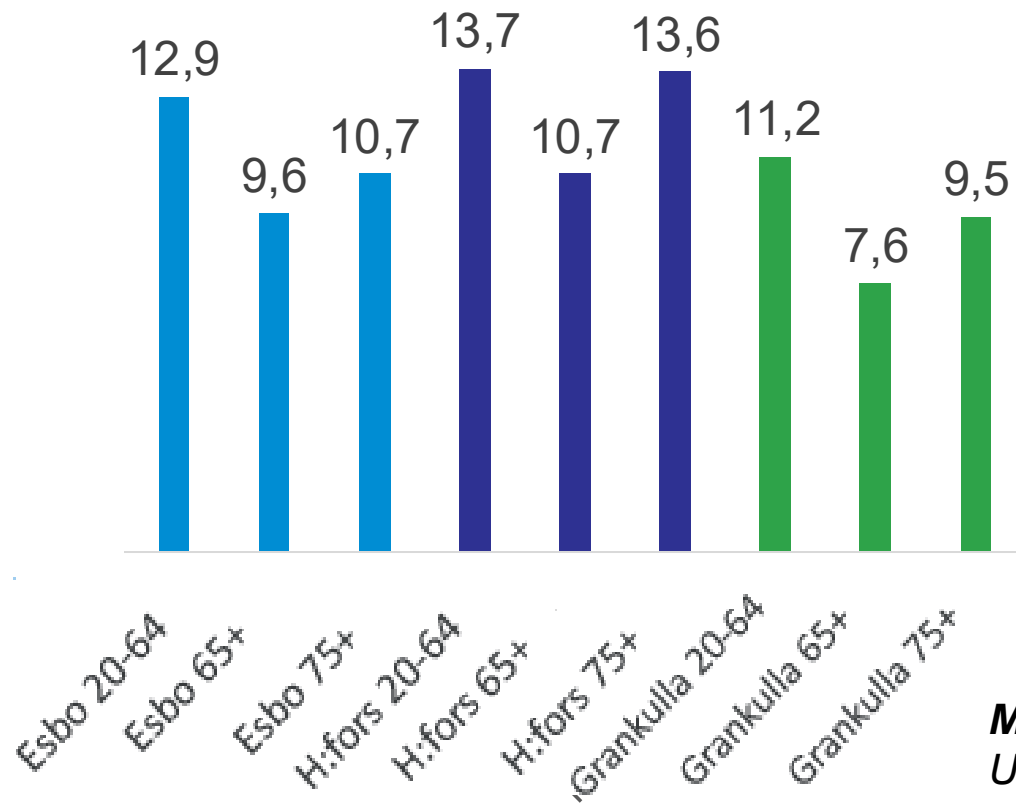
- jag känner att det jag gör varje dag är värdefullt
- jag får positiv respons på det jag gör
- jag tillhör en grupp eller gemenskap som är viktig för mig
- jag är viktig för andra människor
- jag kan påverka händelserna i mitt liv
- jag känner att mitt liv har en mening
- jag kan försöka uppnå sådant som är viktigt för mig
- jag får hjälp då jag verkligen behöver det
- jag känner att man litar på mig
- jag kan påverka vissa saker i min livsmiljö.

Sotkanet: 404

”Lättläst språk underlättar förståelsen av samhället och ökar delaktigheten. Det stöder integrationen genom att språkinläringen blir lättare och lärandet av nya saker i vardagen blir enklare. Tydlig kommunikation främjar jämlikhet och delaktighet.”

Andel personer som känner sig ensamma (i procent)

Grundar sig på frågan:

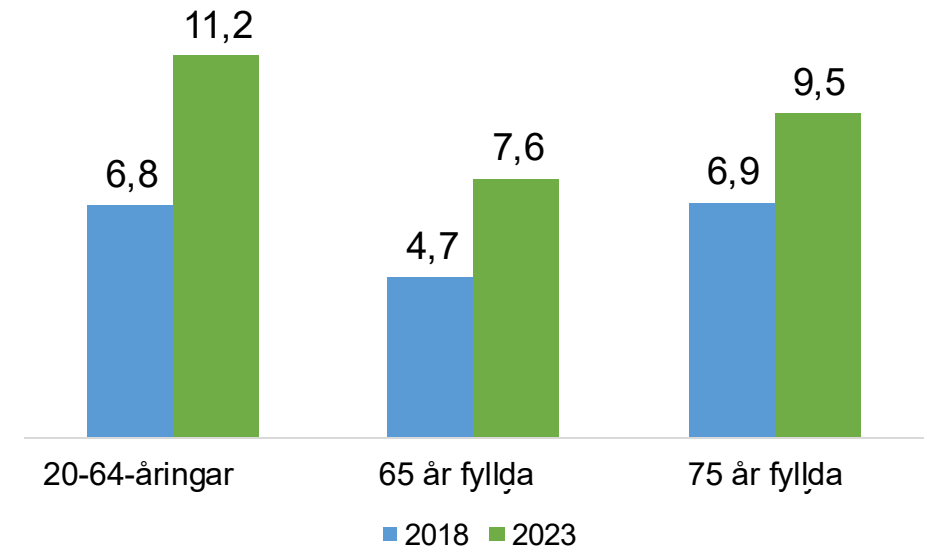
"Känner du dig ensam." Svarsalternativen var 1) aldrig, 2) mycket sällan, 3) ibland, 4) ganska ofta och 5) ständigt.

Här ser vi närmare på andelen som svarat 4) ganska ofta och 5) ständigt.

Sotkanet: 4 284

Mål

Upplevelsen av ensamhet i olika åldersgrupper minskar från 2021 års nivå

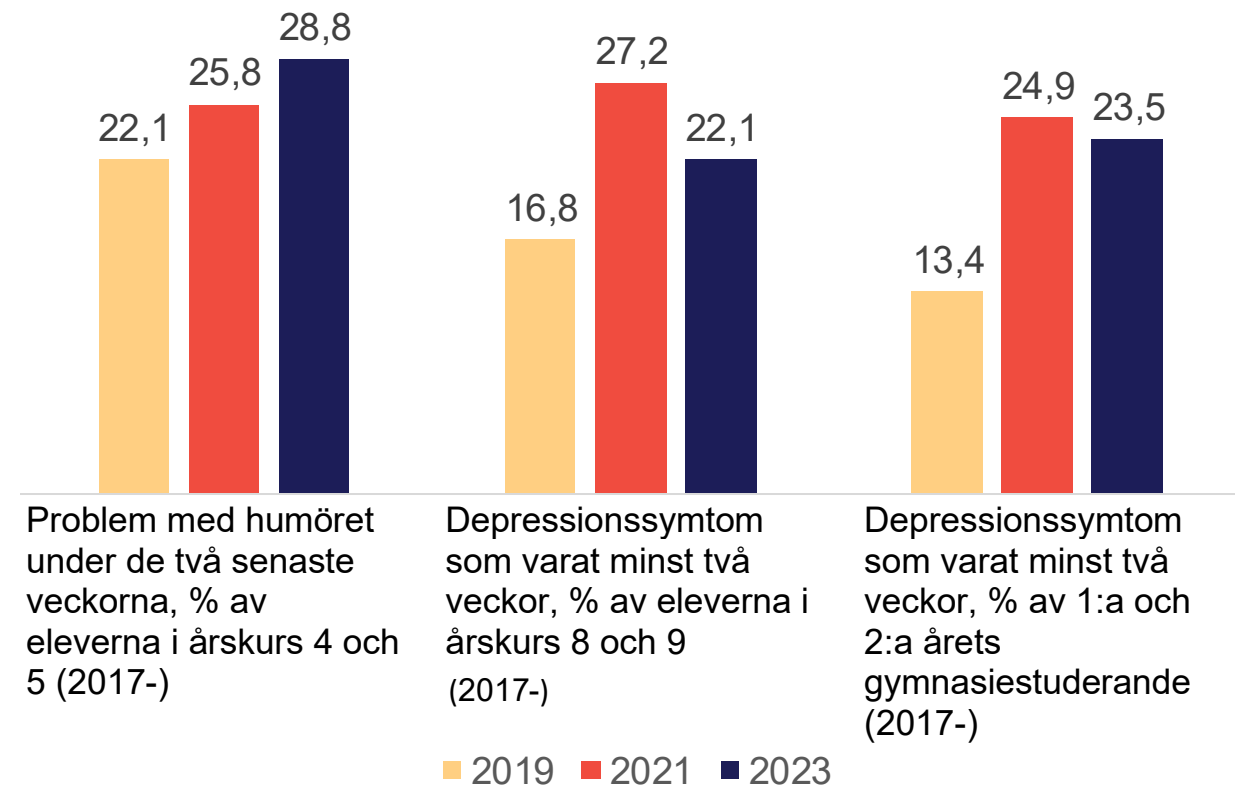
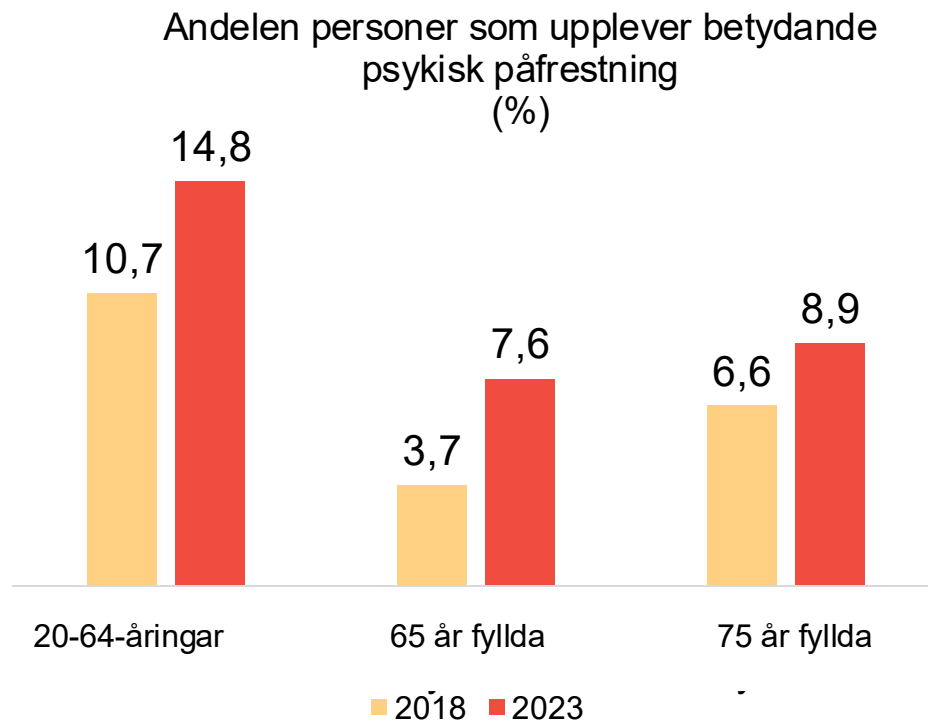
Fokusområde: Välmående och engagerade Grankullabor, psykisk hälsa

Mål:

Den psykiska hälsan förbättras i olika åldersgrupper från 2021 års nivå

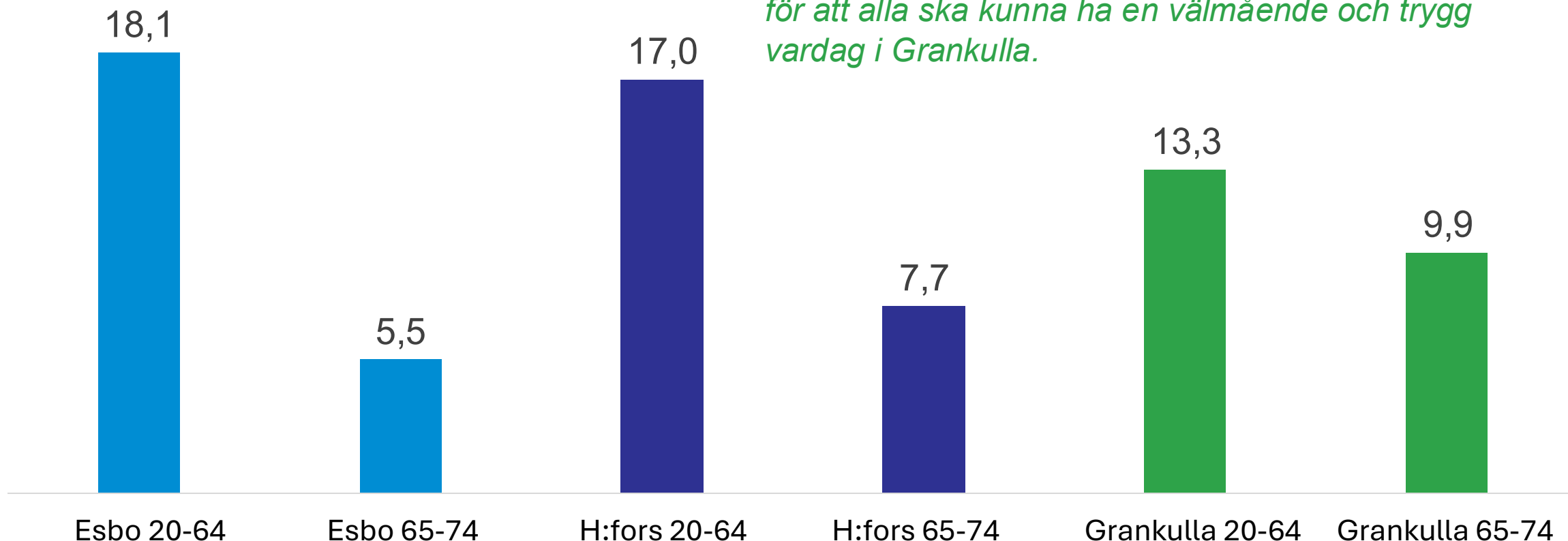
Resultat:

Andelen personer som upplever betydande psykisk belastning har ökat i alla vuxna åldersgrupper. Även barn i årskurs 4 och 5 rapporterar om ökade problem med sinnesstämningen.

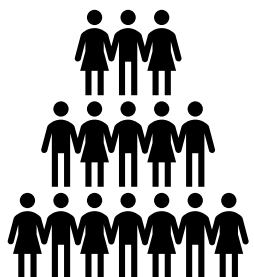
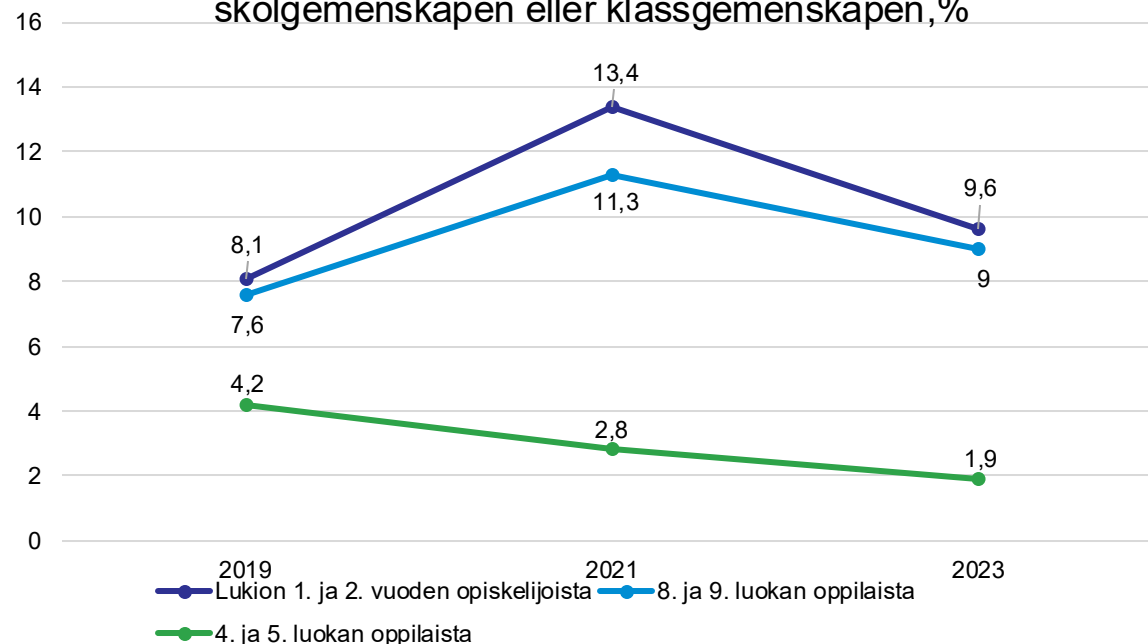

Andel som upplevt diskriminering i arbetet eller jobbsökningen, (i procent) av dem som arbetat eller sökt jobb

Välfärd bygger på jämlikhet och delaktighet. Välfärden stärks när alla upplever att de är en del av ett samfund och blir jämnt behandlade. Förebyggande av diskriminering, främjande av delaktighet och jämlika förutsättningar är väsentliga för att alla ska kunna ha en välmående och trygg vardag i Grankulla.

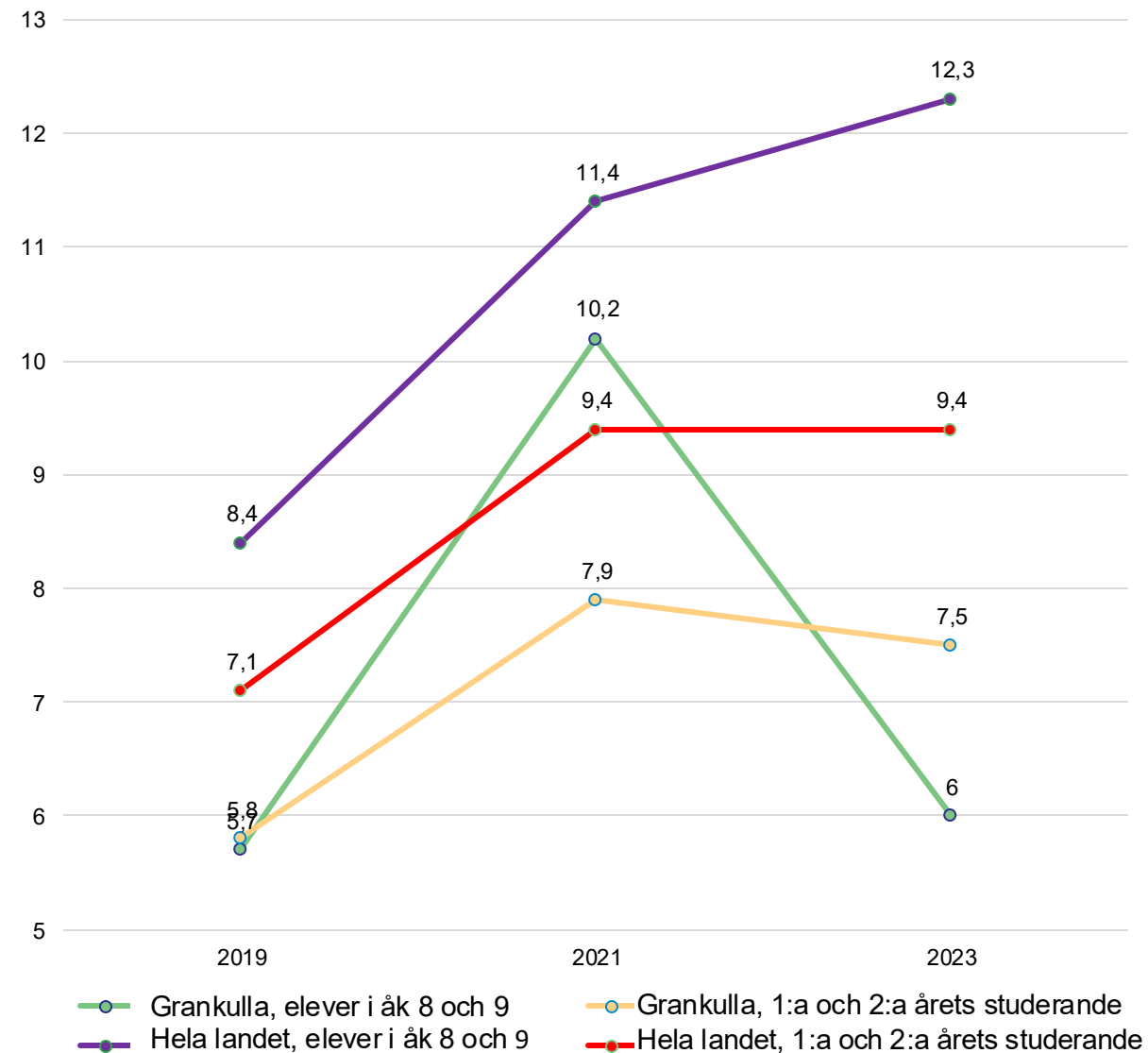
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, %

Mål
 ”Upplevelsen av delaktighet inom småbarnspedagogiken och på olika skolstadier ökar från 2019 års nivå.”

Sotkanet: 5 680, 5 681, 4 812, 4 703, 4 705

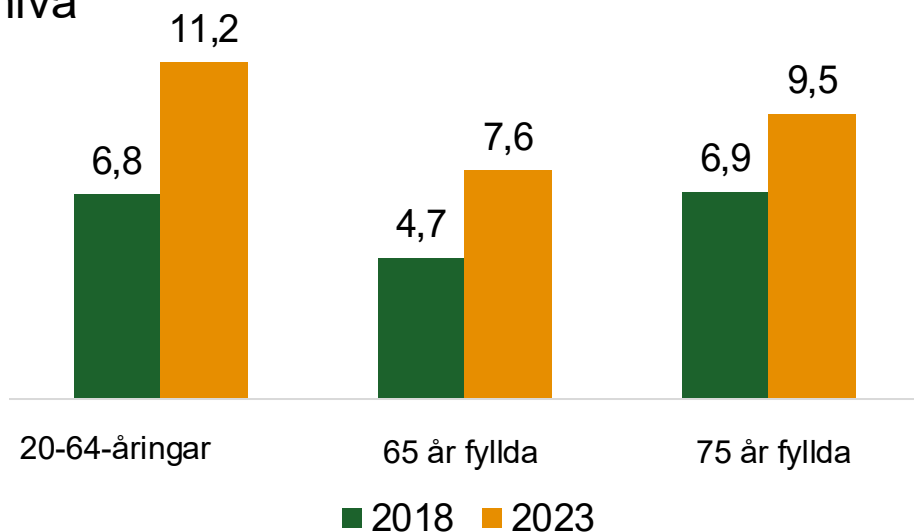
Väldigt svag upplevelse av delaktighet, %

Fokusområde: Välmående och engagerade Grankullabor, psykisk hälsa

Mål:

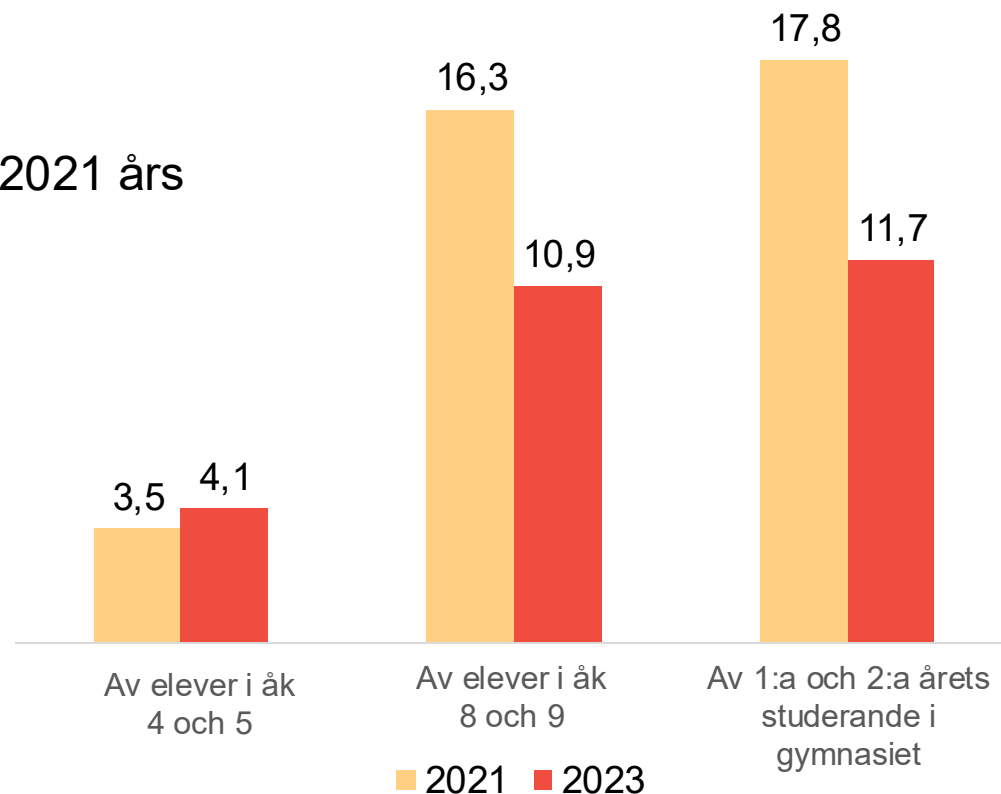
Upplevelsen av ensamhet i olika åldersgrupper minskar från 2021 års nivå

Andel personer som känner sig ensamma (i procent)

Resultat

Andelen personer som känner sig ensamma har ökat i åldersgrupperna 20–75-åringar jämfört med år 2018.
Sotkanet: 4 285, 4 286, 4 287

Andel personer som känner sig ensamma (i procent)

Resultat:

Andelen personer som känner sig ensamma har minskat bland elever i årskurs 8 och 9, men ökat bland elever i årskurs 4 och 5. Sotkanet: 4 816, 4 712, 4 714

Elev- och studerandeenkäter våren 2024 (ZEF)

Positiva observationer (grundläggande utbildningen):

- ✓ De flesta har åtminstone en vän i skolan. De har också en vuxen i skolan som de kan vända sig till.
- ✓ De flesta elever upplever att de kan vara sig själva i skolan.
- ✓ Eleverna känner sig mestadels trygga i skolan och upplever att de får rättvis behandling.
- ✓ Å andra sidan är det särskilt viktigt att också ta hänsyn till den (lilla) andel av de tillfrågade som upplever att det ovan nämnda inte uppfylls.
- ✓ Eleverna svarade flitigt och i huvudsak sakligt även på de öppna frågorna, såsom elevernas delaktighet. (Svaren kan läsas i sin helhet i en separat fil.)

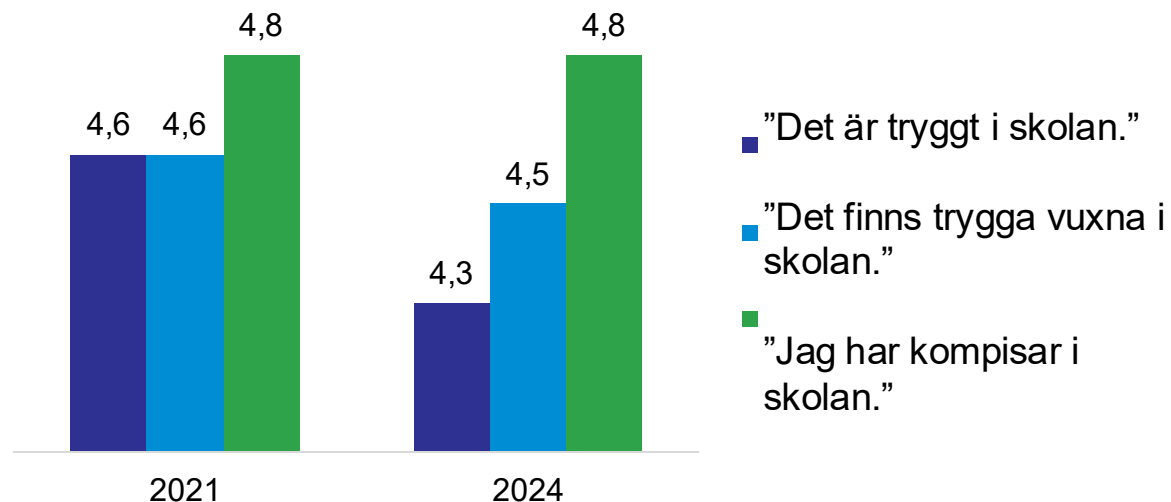
- I fråga om undervisningen genomför vi elektroniska ZEF-enkäter där målgruppen byts ut vart tredje år.
- Resultaten utnyttjas i utvecklingen av skolornas verksamhet.

Elevenkäter (ZEF) – Grundläggande utbildning, åk 1–3

Resultaten har som helhet hållits på en bra nivå både på den finsk- och svenskspråkiga sidan.

Svenskspråkig grundläggande utbildning

Finskspråkig grundläggande utbildning, åk 1-3

Känslan av trygghet har sjunkit en aning.

Upplevelsen av att ha trygga vuxna i sin närvaro har sjunkit en aning.

Kompisar i skolan: Resultatet är i huvudsak oförändrat. Liten nedgång bland finskspråkiga.

Elevenkäter (ZEF) – Grundläggande utbildning, åk 4–9

Svenskspråkig grundläggande utbildning
åk 4-9

Finskspråkig grundläggande utbildning, åk 4-9

Mål

"Alla barn och unga blir sedda och har en trygg och pålitlig vuxen i närheten att vända sig till."

Känslan av trygghet har sjunkit bland finskspråkiga.

En vuxen att prata med: Sjunkit bland finskspråkiga.

Arbetsro: Liten nedgång bland finskspråkiga.

Välbefinnande: Positiv utveckling bland svenskspråkiga.

Sjunkit en aning bland finskspråkiga.

Elev- och studerandeenkäter våren 2024 (ZEF)

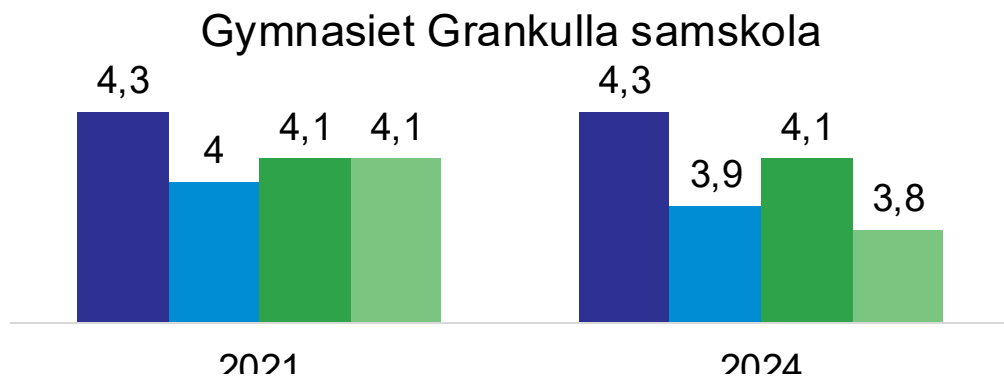
Positiva observationer (gymnasierna)

- ✓ Den största delen upplever att de blir accepterade som de är.
- ✓ Den största delen upplever att de är trygga i skolan.
- ✓ Den största delen upplever att de har kompisar i skolan.
- ✓ I de öppna svaren får skolmaten mycket beröm som svar på frågan "vad är det bästa med ditt gymnasium".
- ✓ Bland de öppna frågorna gav studerandena många nyttiga och konkreta svar på bland annat hur gymnasiet kunde utvecklas.
- ✓ Majoriteten av studerandena upplever att gymnasiet hittills motsvarar förväntningarna och skulle rekommendera sitt gymnasium för elever i årskurs 9.

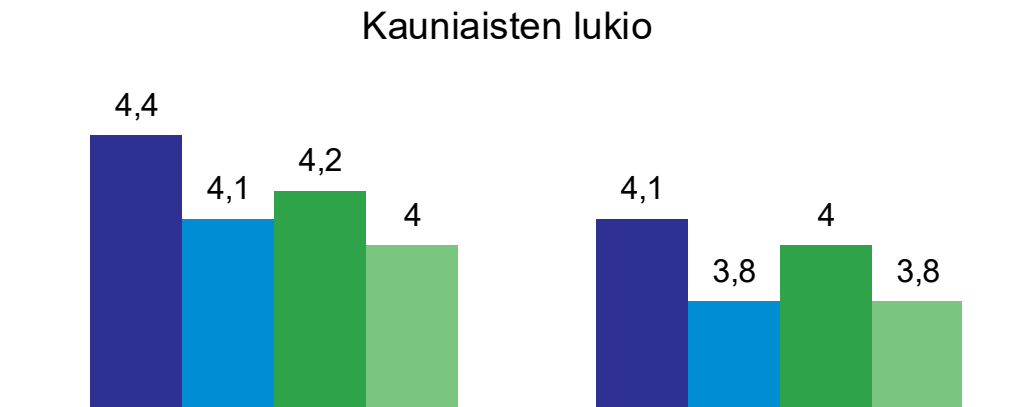
- I fråga om undervisningen genomför vi elektroniska ZEF-enkäter där målgruppen byts ut vart tredje år.
- Resultaten utnyttjas i utvecklingen av skolornas verksamhet.

Elevenkäter (ZEF) – Gymnasier

- "Jag känner mig trygg i skolan."
- "Stämningen i skolan är trevlig och positiv"
- "Jag känner mig accepterad som jag är."
- "Nivån på undervisningen är hög."

- "Jag känner mig trygg i skolan."
- "Stämningen i skolan är trevlig och positiv"
- "Jag känner mig accepterad som jag är."
- "Nivån på undervisningen är hög."

"Jag känner mig trygg i min skola": Har hållits på samma nivå bland svenskspråkiga. *Sjunkit bland finskspråkiga.*

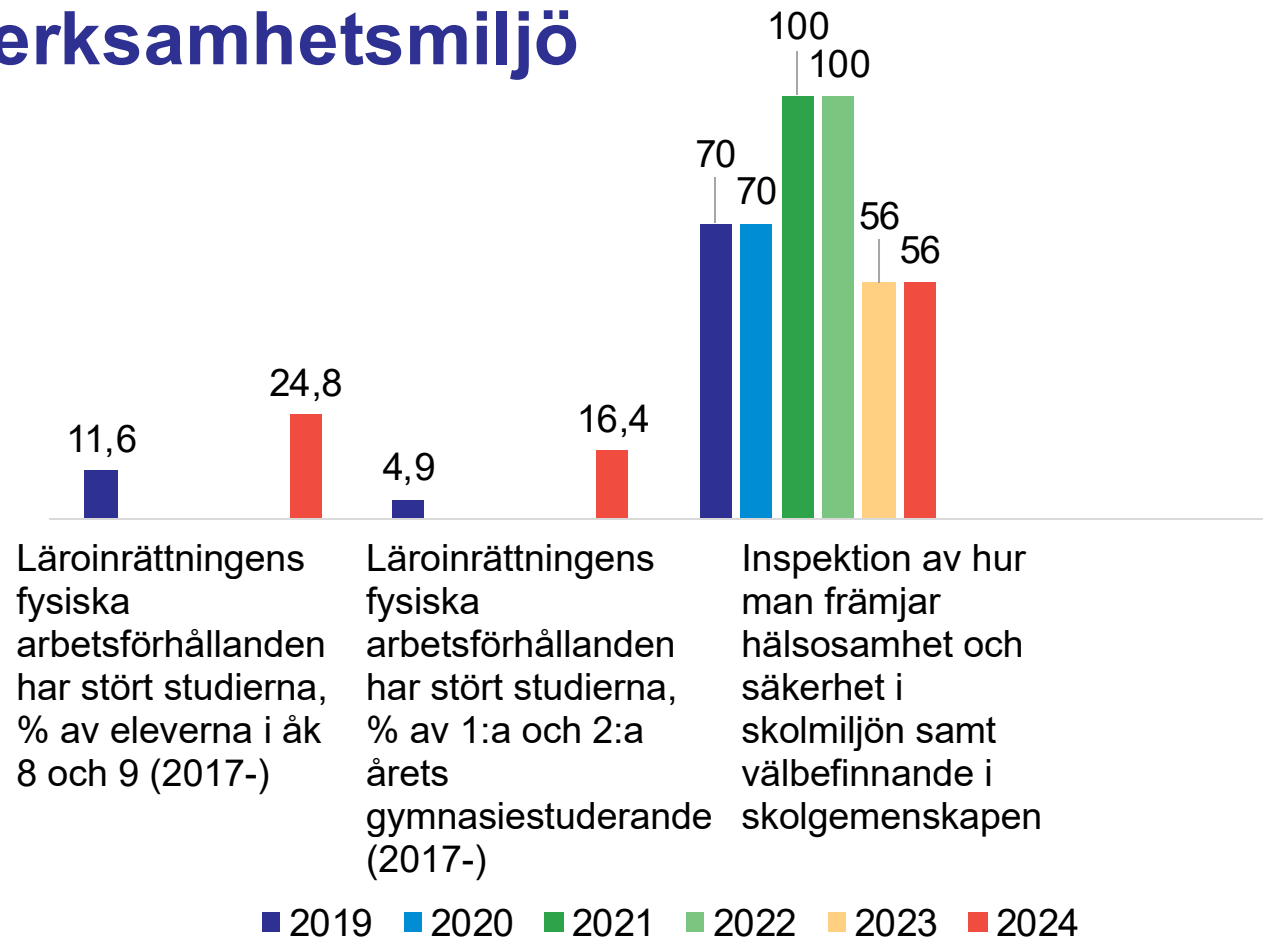
"Stämningen i skolan är trevlig och positiv": Sjunkit i båda.

"Jag känner att jag är accepterad som jag är": *Sjunkit bland finskspråkiga.*

"Nivån på undervisningen är hög": Sjunkit i båda.

Gymnasiets verksamhetsmiljö

Indikatorn anger ett poängtal som är en viktad procentandel av elevantalet i kommunens skolor där granskningar har gjorts inom tre år.

Kommunen granskar att skolmiljön i kommunens grundskolor är sund och trygg och hurdan välbefinnandet är med tre års mellanrum.

Sotkanet: 5 309

Indikatorn ger information om andelen ungdomar (i procent) som upplever att de fysiska arbetsförhållandena i läroinrättningen har stört studierna.

Indikatorn grundar sig på frågan: Har följande saker stört dig i skolan/läroinrättningen under det här läsåret? Summaindikatorn består av nio delar: 1) alltför varmt inne, 2) alltför kallt inne, 3) unken (dålig) luft, 4) obehagliga lukter, 5) ett trångt klassrum, 6) oljud, 7) alltför bländande eller dunkelt ljus, 8) obekväma arbetsstolar, arbetsbord eller andra möbler och 9) dåliga toaletter, omklädningsrum och tvättrum.

Sotkanet: 5 368, 5 369

Studerandeenkät för gymnasier 2023

- ✓ I november 2023 genomfördes en gemensam utvärdering för andraårsstuderande i gymnasierna i huvudstadsregionen (Esbo, Grankulla och Vanda).
- ✓ Enkäten fokuserade på inläring, skolgemenskap och lärmiljö samt utvärdering och handledning.
- ✓ Här lyfter vi särskilt fram de öppna frågorna för att granska verksamhetsmiljön.
- ✓ Vi redogör närmare för resultaten i Grankulla stads utvärderingsrapport för småbarnspedagogik och utbildning 2023–2024.

Koonti avoimista kysymyksistä ja vastauksista (molemmat lukiot)

”Mikä on mielestäsi erityisen hyvin lukiossasi?”

- Opettajat (23 mainintaa)
- Yhteishenki (18 mainintaa)
- Ruoka (8 mainintaa)
- Kaverit/sosiaaliset suhteet (7 mainintaa)
- Opiskelumahdollisuudet ml. kurssivalikoima, tunnit, lisäohjelmat (6 mainintaa)
- Koulun ilmapiiri ja ympäristö (6 mainintaa)
- Tapahtumat/juhlat (3 mainintaa)

”Mitä asioita lukiossasi tulisi mielestäsi parantaa?”

- Tilat ja viihtyvyys (19 mainintaa): Sisätilat, koulurakennuksen kunto, ilmanlaatu, sekä enemmän paikkoja opiskeluun ja oleskeluun mainitaan useaan otteeseen. Monet kokevat, että koulun tilat voisivat olla viihtyisämpiä ja toimivampia.
- Ruoka (10 mainintaa): Kouluruokaan liittyviä parannusehdotuksia on runsaasti, kuten ruoan riittävyys ja laatu.
- Yhteishenki (6 mainintaa): Yhteishenkeä ja ryhmäytymistä voisi joidenkin opiskelijoiden mielestä kehittää.
- Tapahtumat ja yhteisöllisyys (5 mainintaa): Enemmän tapahtumia ja toimintaa, jotka parantavat yhteisöllisyyttä, koetaan tarpeellisiksi.
- Ilmanlaatu (5 mainintaa): Sisäilman laatu ja ilmanvaihto mainitaan toistuvasti parannettavina asioina.
- Parkkipaikat (2 mainintaa): Parkkipaikkojen riittävyys nostetaan esiin ongelmana.
- Opetuksen tukitoimet (2 mainintaa): Paremmat mahdollisuudet saada yksilöllistä apua ja pienentää ryhmäkokoja, jotta oppiminen olisi tehokkaampaa.

4. Centrala observationer om välbefinnandet och hälsan bland olika åldersgrupper

*En trygg och fotgängarvänlig stad
"Ett resurssmart Grankulla"*

4.1 Barn, ungdomar och barnfamiljer

”Alla har rätt att växa till sitt fulla potential”

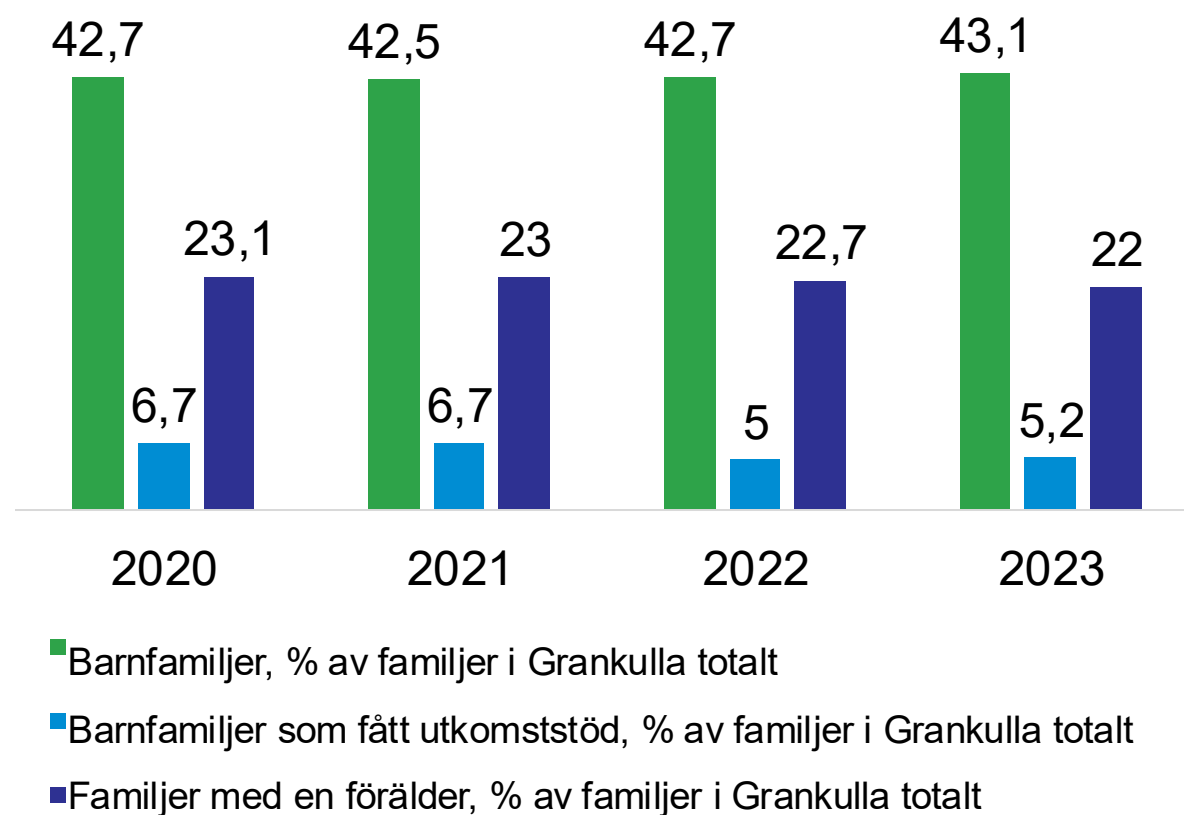
Barnfamiljer

I Grankulla var 43,1 procent av alla familjer barnfamiljer år 2023.

År 2023 fick 5,2 procent av barnfamiljerna utkomststöd. År 2023 var 22 procent av familjerna familjer med en förälder.

Det finns inte sådan information om barn i daghemsåldern i Grankulla som kan användas för statistik på ett omfattande plan.

I den här delen granskar vi småbarnspedagogiken som verksamhetsmiljö och indikatorn för barnfamiljer.

Barnfamiljer

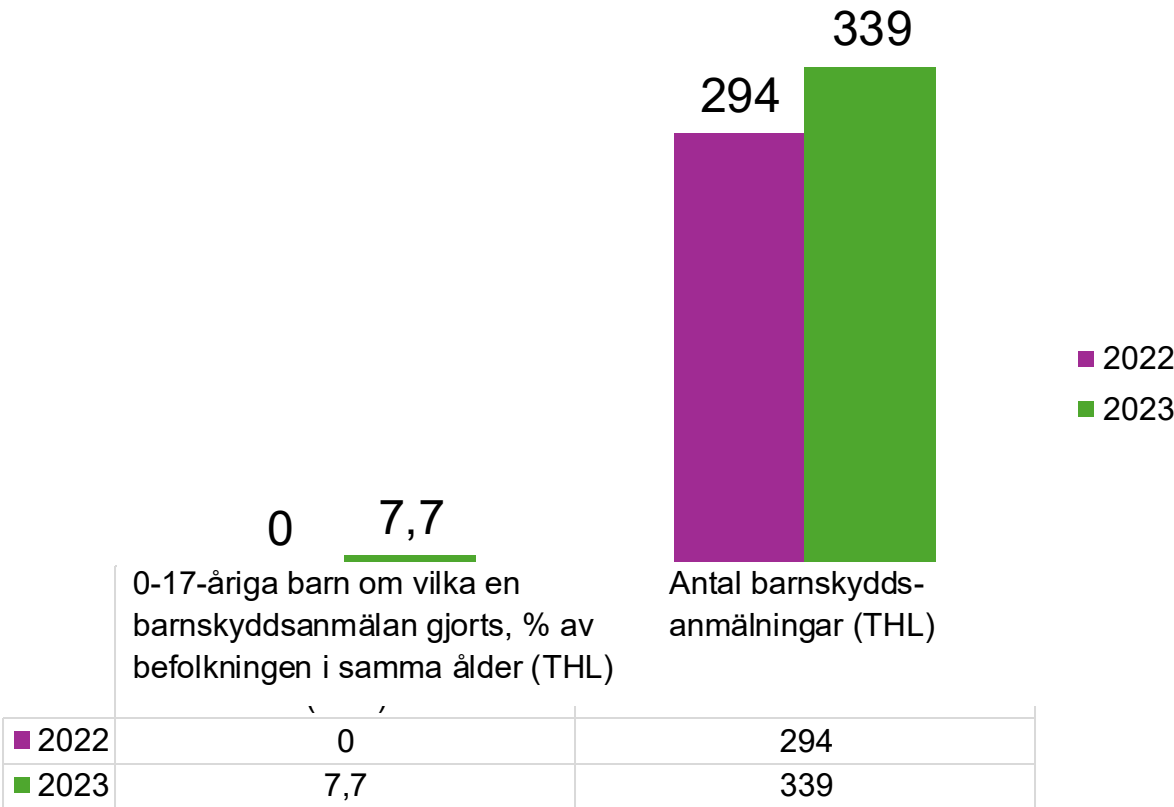
Indikatorn visar antalet barn som det gjorts en barnskyddsanmälan om under året. Flera anmälningar kan ha gjorts om ett och samma barn. Varje barn har räknats endast en gång.

Indikatorn visar antalet barnskyddsanmälningar som gjorts under året. Flera anmälningar kan ha gjorts om ett och samma barn. Sifferuppgifterna inbegriper alla anmälningar som gjorts.

Definitionerna i indikatorn har ändrats 6.6.2022. Indikatorn innehöll inte tidigare barn som under året fyllt 18 år och som var föremål för anmälan. Efter ändringen innehåller den nuvarande statistiken för 0–17-åringar alla barn för vilka en barnskyddsanmälan har gjorts under året.

Sotkanet: 1 085, 1 086

Barnskyddsanmälan är ett viktigt redskap för att skydda barns välbefinnande. Anmälningarna hjälper att identifiera och ingripa i situationer där barnets fysiska, psykiska eller sociala välfärd är hotad. En anmälan som är gjord i tid kan hindra allvarligare problem och stödja barnets hälsa och utveckling. Samarbetet med olika aktörer, såsom familjer och myndigheter är centralt i främjandet av barnets övergripande hälsa.

Småbarnspedagogiken i siffror

Högklassig och jämlik basservice, såsom småbarnspedagogik och skolor är nyckelfaktorer i att förebygga ojämlikhet och marginalisering.

Antalet utländska barn och barn med främmande språk som modersmål efter Område, Alder, Ar och Uppgifter

	Antalet barn som deltog i småbarnspedagogik	Antalet utländskt barn som deltog i småbarnspedagogik	Antalet barn med främmande språk som modersmål som deltog i småbarnspedagogik
Grankulla			
Totalt			
2021	516	23	58
2022	490	31	62
2023	588	45	83

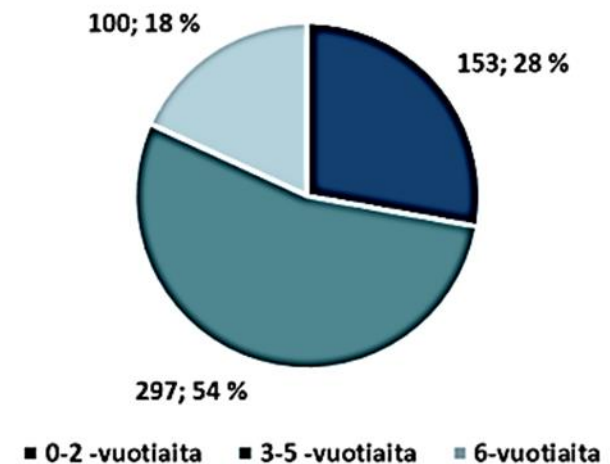
Antalet barn som deltog i småbarnspedagogiken steg från år 2021 till år 2023.

Källa: Statistikcentralen

Våren 2024 (13.2.2024) omfattades totalt 550 barn av småbarnspedagogiken i Grankulla. Över hälften av barnen var 3–5-åringar (54 procent). 0–2-åringarnas andel av barnen inom småbarnspedagogiken var 28 procent.

Källa: FCG

Päiväkotitoiminnassa ja ryhmäperhepäivähoidossa olevat lapset 13.2.2024

Kundenkät för småbarnspedagogikens kunder 2023

Det allmänna vitsordet för småbarnspedagogiken i Grankulla var **9,30**. Svarsprocenten för undersökningen i Grankulla var **46 %**.

Småbarnspedagogiken stöder barnets fysiska, psykiska och sociala välfärd genom att skapa en trygg och uppmuntrande uppväxtmiljö. Mångsidig motion, hälsosam kost och tillägnandet av emotionella färdigheter stärker hälsan och livskompetensen. Samarbetet med familjerna främjar barnets övergripande välfärd.

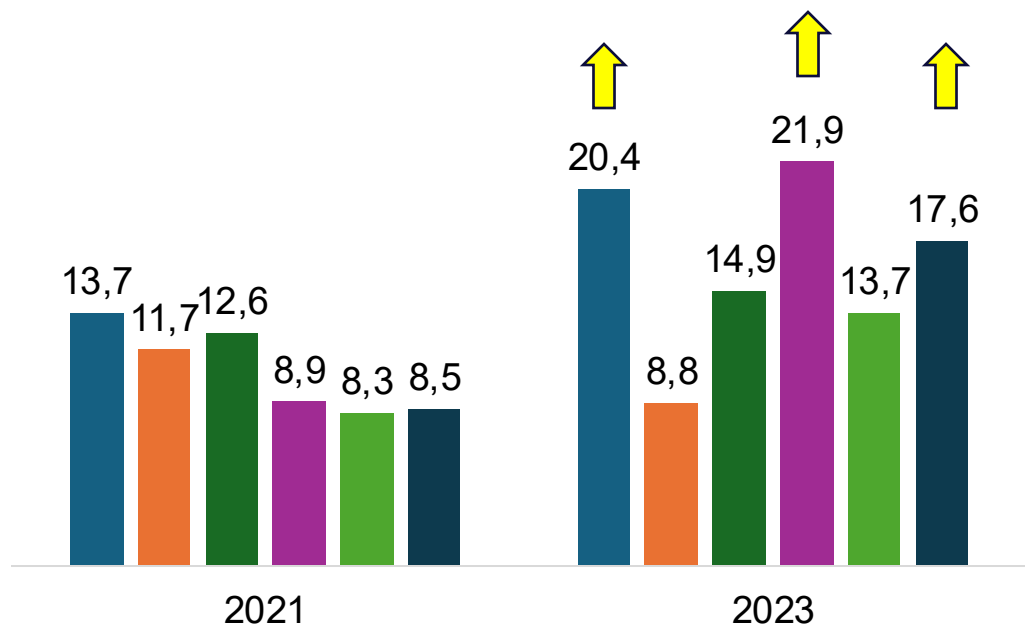
Grankulla	Alla	Finskspråkig	Svenskspråkig	
		Alla	Alla	
Respondenter, n=	297	134	118	
Vitsord (4-10), genomsnitt	9,30	9,30	9,47	

Grankulla	Alla	Kommunal	Servicekupong	Privat
Respondenter, n=	297	172	67	27
Vitsord (4-10), genomsnitt	9,30	9,42	9,12	9,41

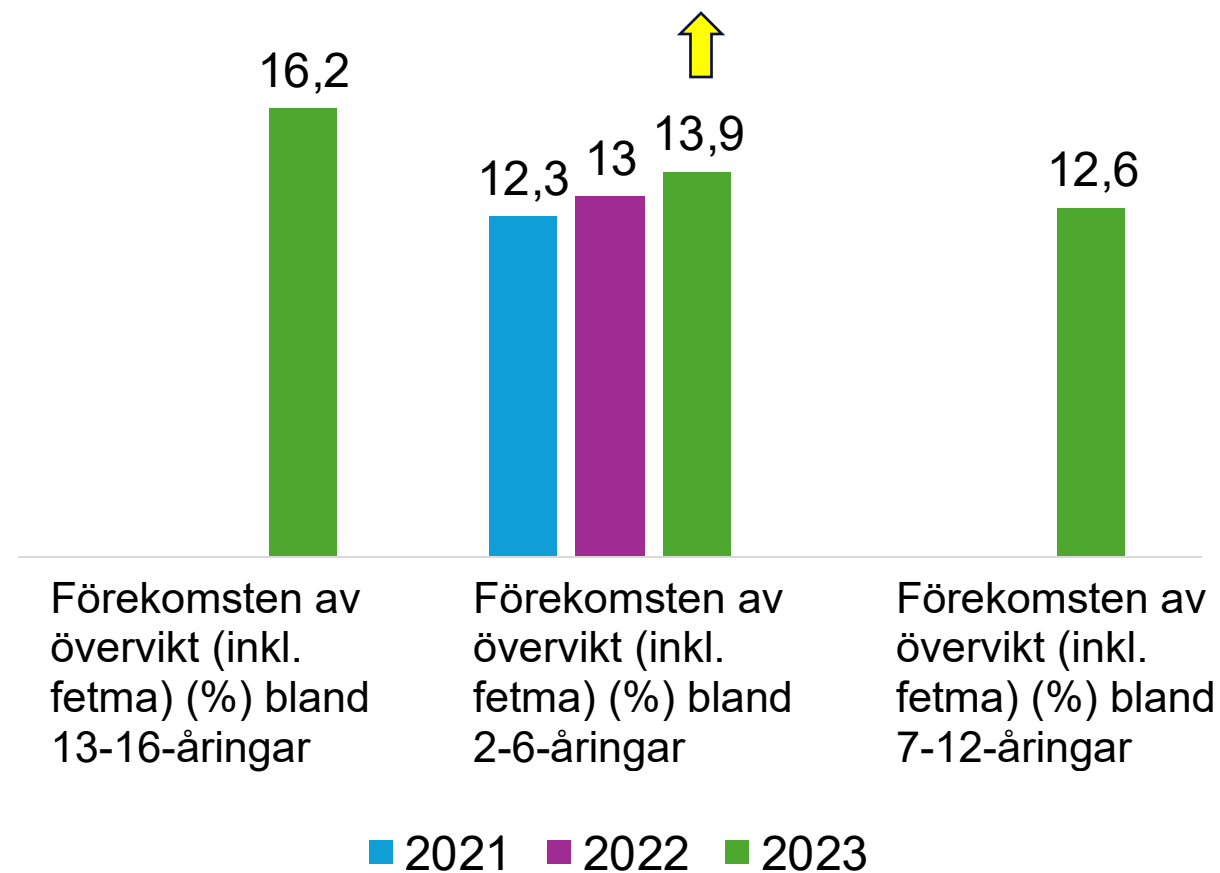
Skalan 4-10
10=Utmärkt
4=Dåligt

Barn och unga, övervikt

Övervikt är ett multifaktoriellt fenomen. Vården av övervikt kräver ett helhetsbetonat förhållningssätt där barnets individuella behov och miljöfaktorer beaktas. Målet är att främja hälsan och välbefinnandet genom en positiv livsstilsförändring, utan onödig press.

- Övervikt, % av eleverna i årskurs 8 och 9 män
- Övervikt, % av eleverna i årskurs 8 och 9 kvinnor
- Övervikt, % av eleverna i årskurs 8 och 9 totalt
- Övervikt, % av 1:a och 2:a årets gymnasiestuderande män
- Övervikt, % av 1:a och 2:a årets gymnasiestuderande kvinnor
- Övervikt, % av 1:a och 2:a årets gymnasiestuderande totalt

Multiprofessionellt arbete i skolorna

Den omfattande hälsoundersökningen inbegriper lärarens skriftliga bedömning av hur eleven klarar sig och mår i skolan, procent av skolorna.

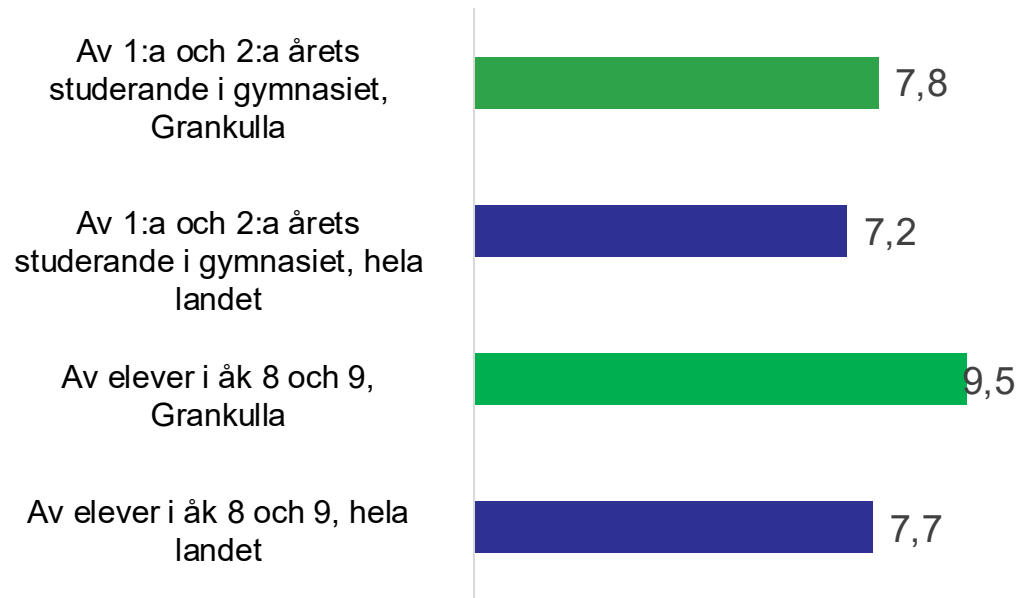
	2019	2021	2023
Grankulla	50 %	50 %	50 %
Hela landet	65 %	65 %	66 %

Indikatorn anger procentandelen av skolor där den omfattande hälsoundersökningen inbegriper lärarens skriftliga bedömning av hur eleven klarar sig och mår i skolan.
Sotkanet: 5 396

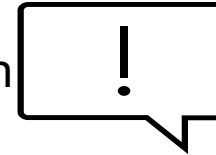
- ✓ De omfattande hälsoundersökningarna är en del av elevhälsan. De har som mål att tillräckligt tidigt identifiera stödbehov och främja elevernas hälsa och välbefinnande.
- ✓ Lärarens perspektiv ger värdefull information om elevens skolgång, sociala färdigheter och eventuella utmaningar. Det här stöder det multiprofessionella samarbetet som främjar elevens välbefinnande.

Alkohol och droger, tobak och nikotin, penningsspel

Oroväckande användning av alkohol och droger, tobaks- eller nikotinprodukter eller penningsspel, i procent

I Grankulla är det lite vanligare än i hela landet att använda alkohol och droger på ett oroväckande sätt. Skillnaden är ändå inte betydande.

I Grankulla är det avsevärt vanligare att spela penningsspel än i resten av landet. Det här kan ge anledning till bekymmer, eftersom ungas penningsspel kan leda till ekonomiska och sociala problem.

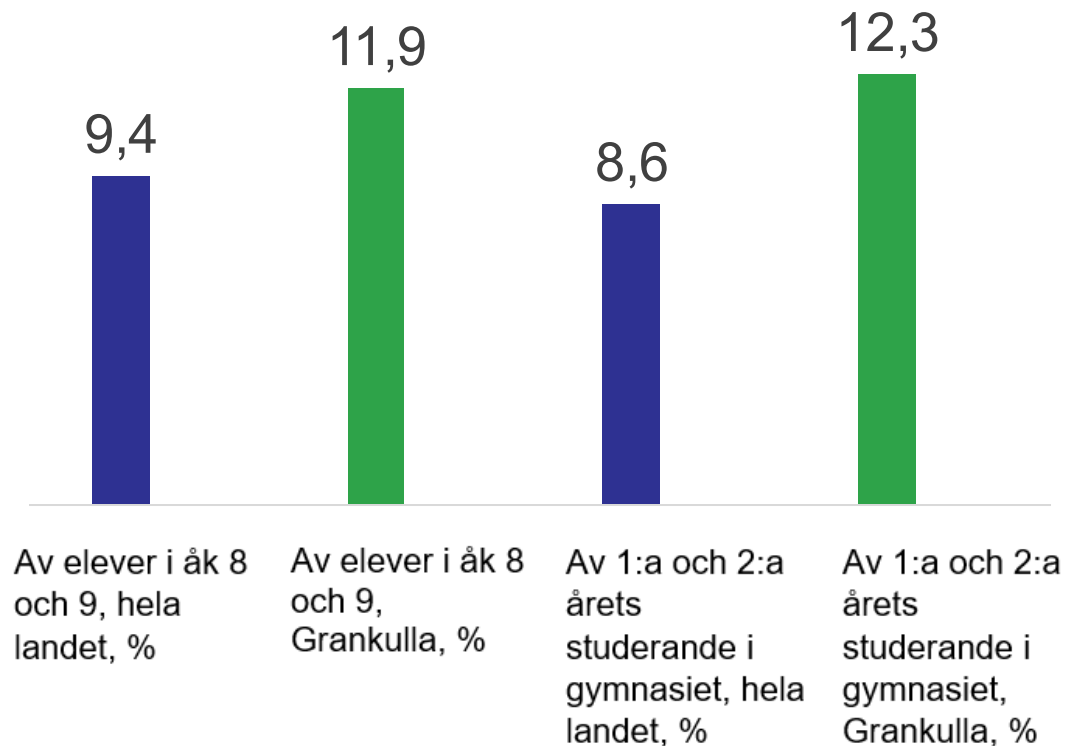

På följande slide beskrivs pojkarnas situation i Grankulla
Sotkanet: 5 362, 5 363

Mål

"Ungdomar prövar och använder droger mindre än år 2021, särskilt flickornas experiment med droger minskar"

Alkohol och droger, tobak och nikotin, penningsspel, pojkar

Av pojkar i årskurs 8 och 9 meddelar 9,4 procent att de använt alkohol och droger, medan motsvarande siffra är 11,9 procent i Grankulla.

Av pojkar som är första eller andra årets studerande i gymnasiet använder 8,6 procent alkohol och droger i hela landet. I Grankulla är andelen 12,3 procent.

Indikatorn ger information om andelen ungdomar vars användning av alkohol och droger är oroväckande.

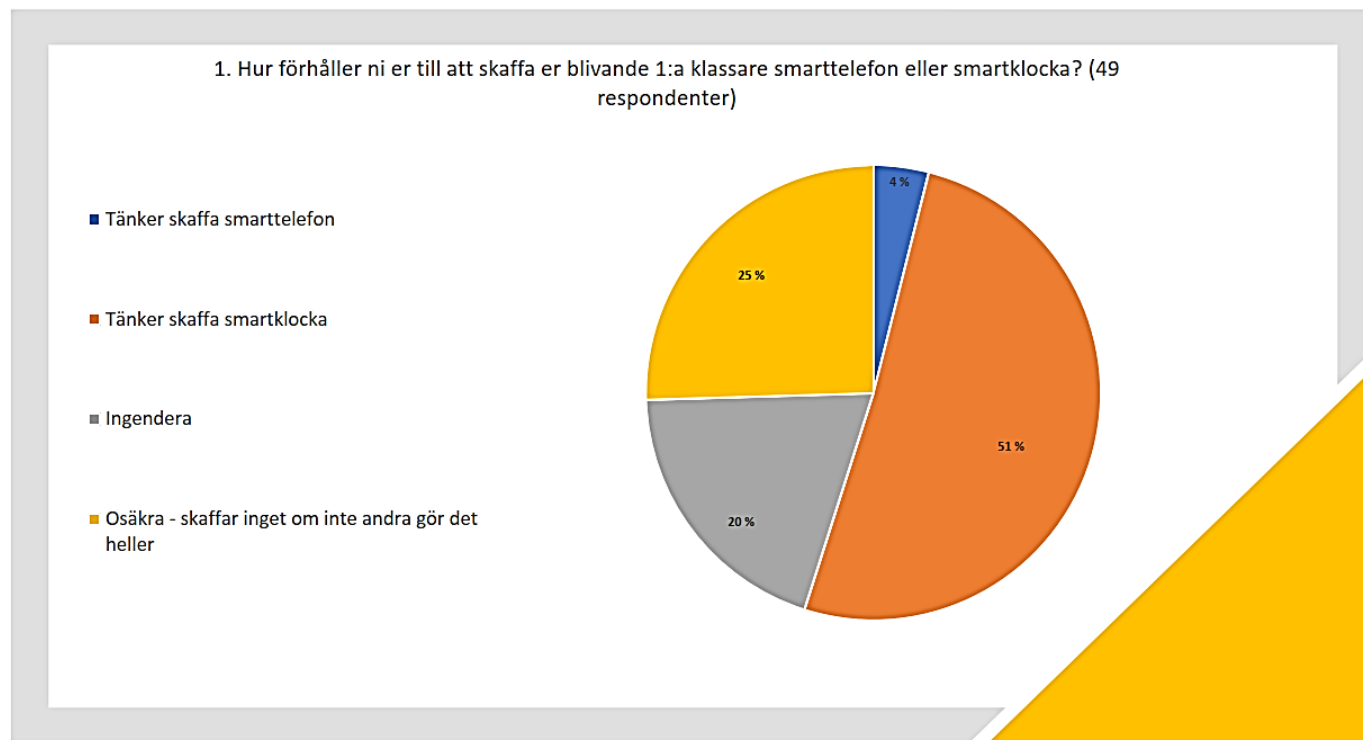
Indikatorn grundar sig på fyra delar: 1) Använder dagligen någon typ av tobaksprodukt eller elektroniska cigaretter, 2) Ordentligt berusad minst en gång per månad, 3) Provat minst två gånger cannabis, 4) Spelar penningsspel varje vecka. I granskningen ingår de svarande som uppfyller minst två av de ovannämnda.

Sotkanet: 5 362, 5 363

Balans i användningen av smarta enheter för att stödja barnens välbefinnande

Smarta enheter ger barn underhållning och lärmöjligheter, men överdriven skärmtid kan försämra sömnen, koncentrationsförmågan och den fysiska aktiviteten. För att må bra är det viktigt att hitta en lämplig balans: gemensamma spelregler, skärmfri tid och närvarande interaktion stöder barnets utveckling och välbefinnande i vardagen.

Grankulla deltar tillsammans med EHYT ry i Pause-projektet.

Föräldraföreningens enkät om planerna på att skaffa en smarttelefon eller smartklocka – eller ingetdera – till barn som ska börja i första klass genomfördes inom den svenskspråkiga förskolan i november 2024.

Internetberoende i Grankulla enligt enkäten Hälsa i skolan

2.3 ”I och med digitaliseringen har det uppstått nya riskfaktorer som utmanar tryggheten i barns och ungdomars uppväxtmiljöer. Vi hanterar riskerna tillsammans med barn och ungdomar systematiskt och ingriper aktivt i riskerna för att förstå och lösa de utmaningar som den digitala miljön medför.”

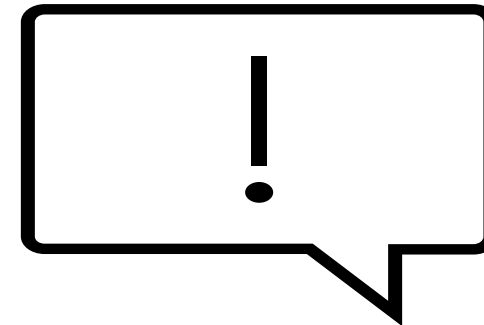
Högstadiet:

Tecknen på internetberoende har minskat sedan år 2021, särskilt i fråga om flickor. Färre elever har försummat sin sömn eller måltider på grund av internet. Även onödig användning av internet har minskat. Däremot är nervositet som orsakats av att inte ha tillgång till internet vanligare bland pojkar i Grankulla än i jämförelsekommunerna.

Gymnasiet: Internetberoendet har ökat bland pojkar men minskat bland flickor. Fler än tidigare upplever att de tillbringar för mycket tid på internet. Bland svenskspråkiga elever är utmaningar med internetberoende vanligare.

Elever i årskurs 4–5: I de finskspråkiga skolorna stör internet oftare sömnen och måltiderna än i de svenskspråkiga skolorna. Att inte ha tillgång till internet skapar nervositet särskilt bland finskspråkiga elever.

Observationer:

Främjande av hälsa

- Att främja motionsvanor och en hälsosam livsstil är en central faktor i ungdomars övergripande välbefinnande. Av enkäten Hälsa i skolan 2023 framgick att användningen av nikotinprodukter och alkohol och droger minskat bland unga i Grankulla, men det är fortfarande vanligare än i jämförelsekommunerna. Till exempel är andelen helnyktra gymnasiestuderande mindre än det nationella genomsnittet. En särskild anledning till oro är den positiva attityden till alkohol och droger och att minderåriga har möjlighet att få alkohol och droger inom familjekretsen.
- Utöver traditionellt bruk av alkohol och tobak har dessutom användningen av e-cigarettor och nikotinpåsar blivit vanligare bland ungdomar. Det här utsätter dem för allvarliga hälsorisker. Den höga nikotinhalten och återkommande exponeringen kan ändra en ung persons hjärna som ännu håller på att utvecklas. Dessutom kan risken för psykiska utmaningar, koncentrationssvårigheter och abstinenssymtom öka, vilket stör inläringen och orken i vardagen.

Barn och ungas fritidsaktiviteter

Mål

Barns och ungas fritidsaktiviteter hålls på nuvarande nivå.

Granimodellen bygger på den riksomfattande
Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Syftet med
Granimodellen är att ge barn möjlighet att ha en trevlig
och kostnadsfri hobby i samband med skoldagen.

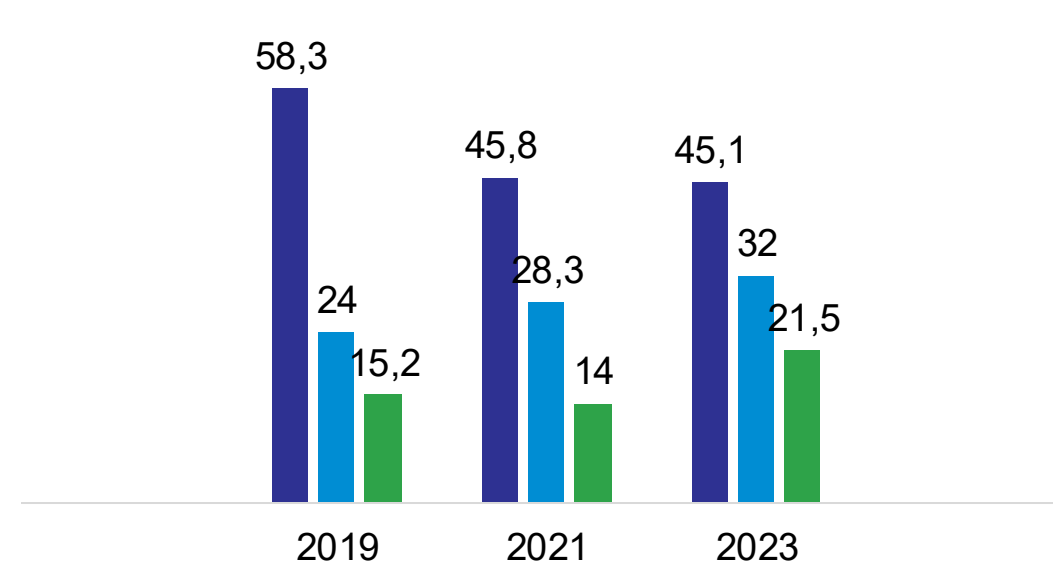
Antal deltagare

Läsår 2023–2024:

Lågstadiet 312 och högstadiet 80.
totalt 392

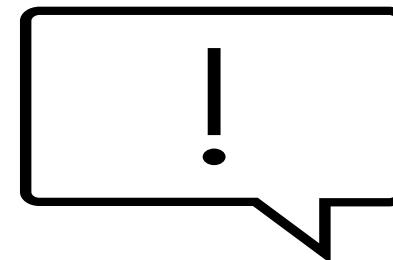
Läsår 2024–2025:

Lågstadiet 342 och högstadiet 95.
totalt 43

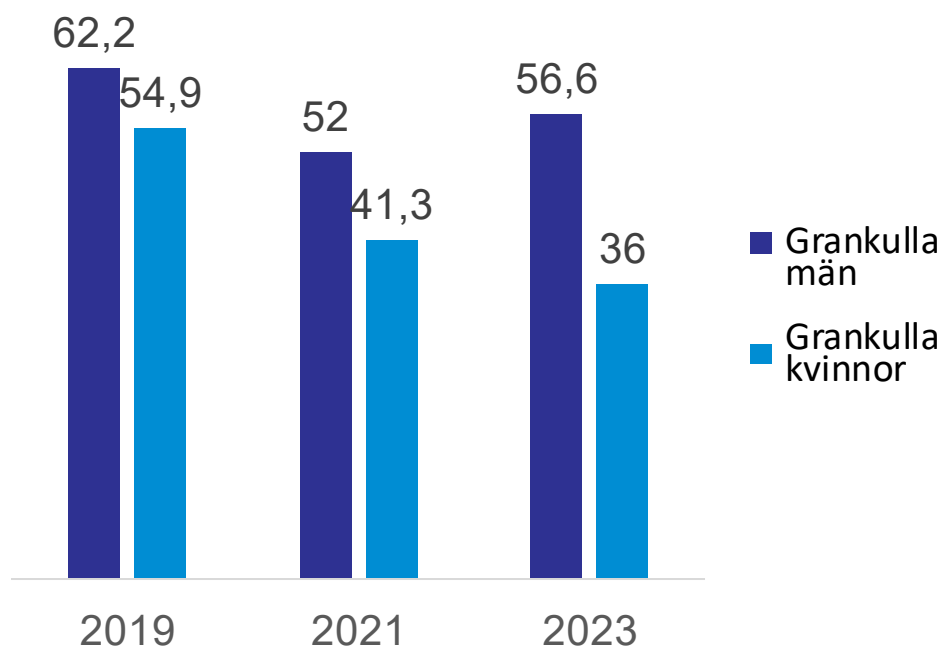

- Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-)
- Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-)
- Motionerar minst en timme per dag, % av 1:a och 2:a årets studerande i gymnasiet (2017-)

Observationer

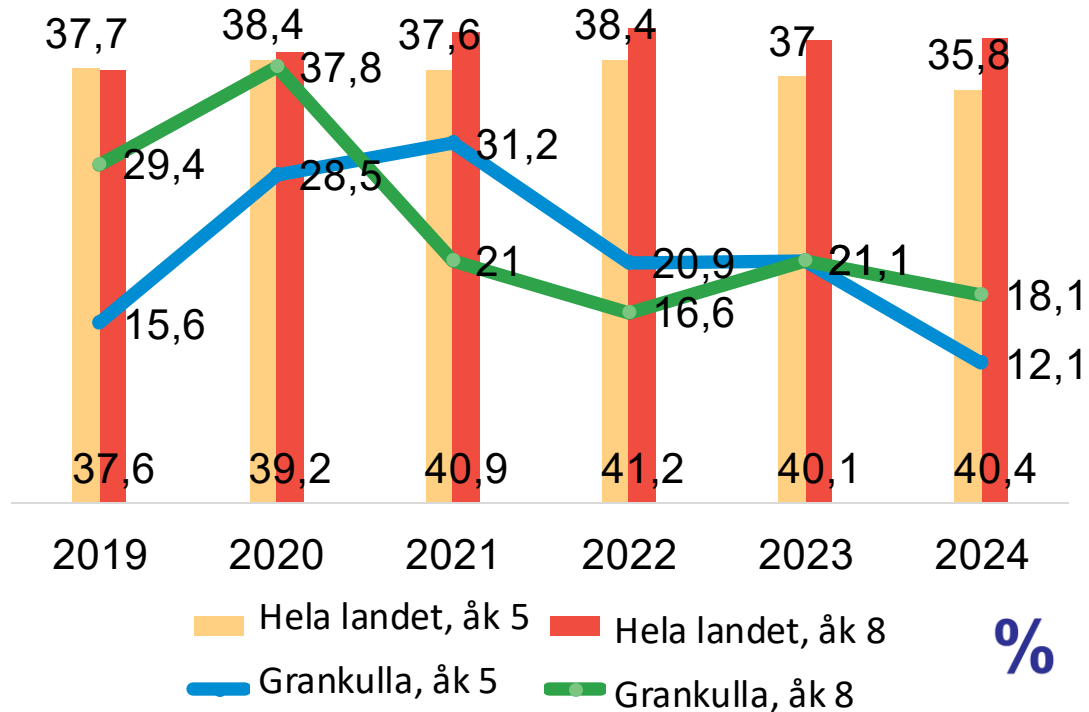

Motionerar minst en timme per dag, %
av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-)

- Andelen barn och unga som rör på sig minst en timme om dagen har ökat bland högstadielärover och gymnasieelever under de tre åren som enkäten genomförts.
- I fråga om fjärde- och femteklassare har andelen barn som rör på sig minst en timme om dagen minskat kraftigt sedan år 2019. Men när det gäller pojkar har andelen stigit en aning mellan åren 2021 och 2023.
- Det är viktigt att vi de kommande åren satsar på att ha mer verksamhet med låg tröskel och lyssnar på barnens önskemål.
- Granimodellen arbetar aktivt för att alla barn ska hitta en trevlig hobby i samband med skoldagen.

Barns och ungdomars fysiska funktionsförmåga (Move!-mätning) procentandel med svag fysisk funktionsförmåga

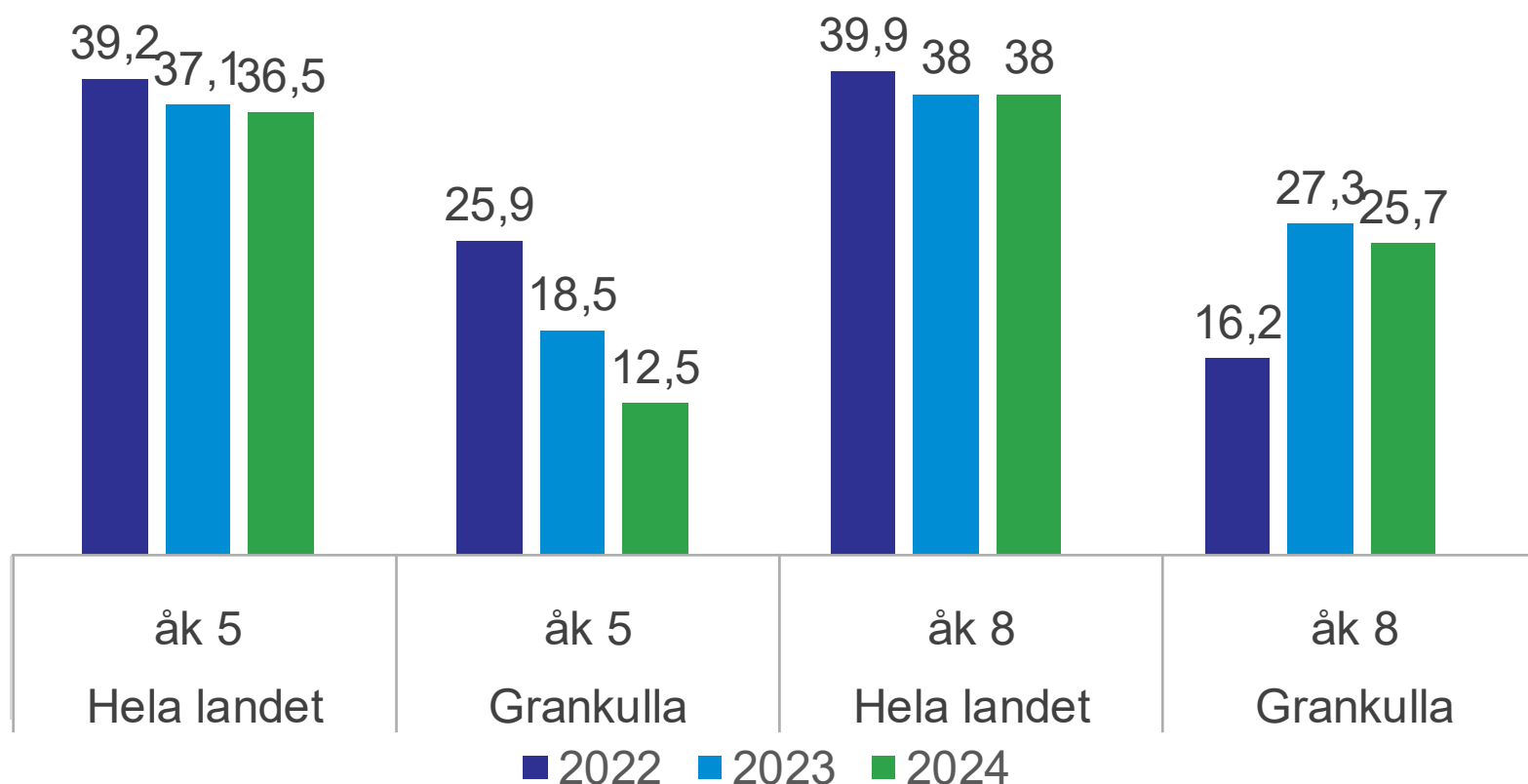

Move!-systemet är ett mångsidigt pedagogiskt verktyg för att utveckla elevernas funktionsförmåga i grundskolorna. Med hjälp av mätningarna kan man tillsammans med eleverna fundera på hur den egna fysiska funktionsförmågan kan upprätthållas och utvecklas. Move-mätningarna är inte en bedömningsgrund för elevens vitsord i gymnastik. Genom mätningarna som utvecklats av Jyväskylän universitet samlas information som hänför sig till hälsoundersökningar. I fråga om elever med funktionsbegränsningar utförs tillämpade mätningar.

Sotkanet: 5 477, 5 478

Barns och ungdomars fysiska funktionsförmåga (Move!-mätning), procentandel med svag fysisk funktionsförmåga, pojkar

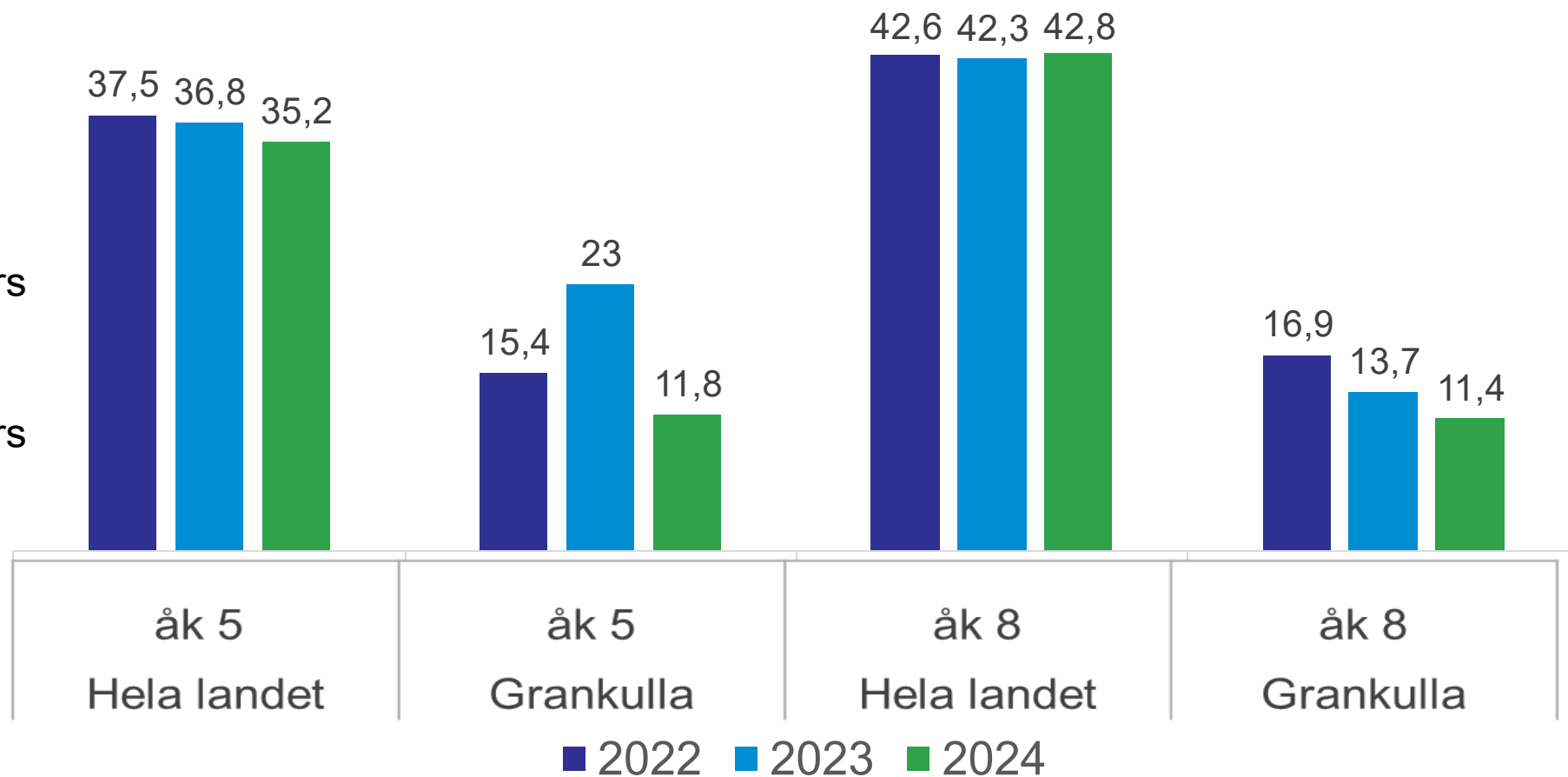
Enligt utfallet år 2024 har resultaten bland pojkar i årskurs 5 fortsättningsvis förbättrats. Enligt utfallet år 2024 är resultaten bland pojkar i årskurs 8 fortsättningsvis oroväckande.

Sotkanet: 5 477, 5 478

Barns och ungdomars fysiska funktionsförmåga (Move!-mätning) procentandel med svag fysisk funktionsförmåga, flickor

Enligt utfallet år 2024 har resultaten bland flickor i årskurs 5 förbättrats avsevärt.
Enligt utfallet år 2024 har resultaten bland flickor i årskurs 8 också förbättrats.

Sotkanet: 5 477, 5 478

Fokusområde: Välmående och engagerade

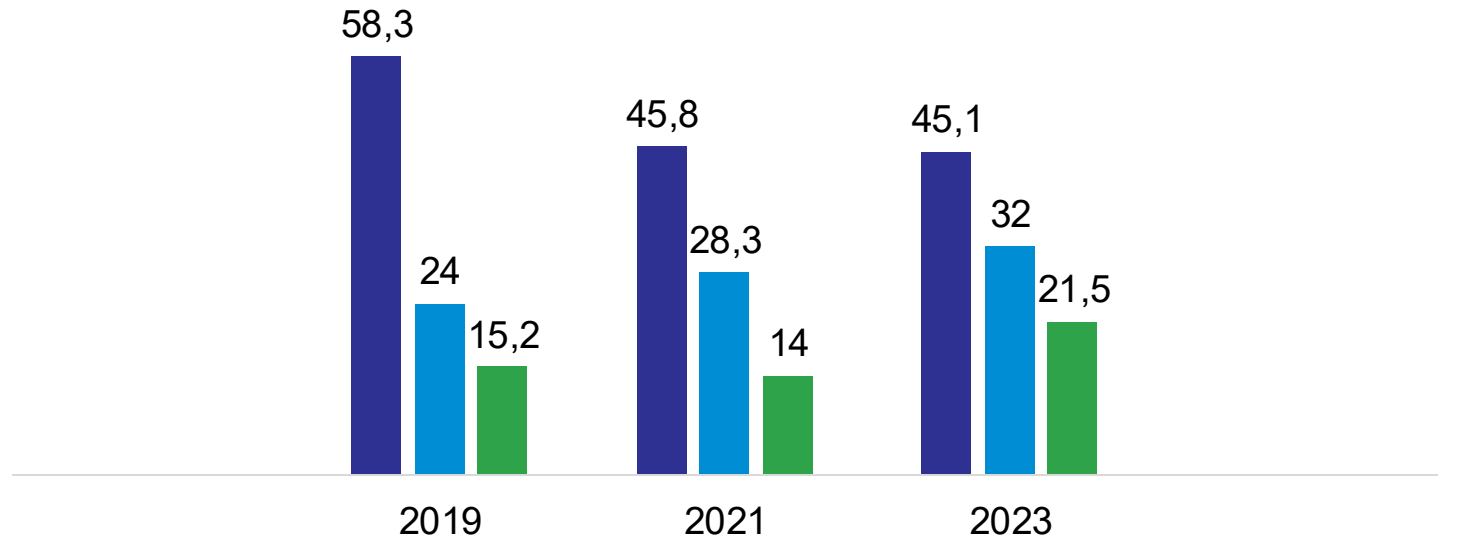
Grankullabor, psykisk hälsa

Mål:

Vardagsmotionen ökar från 2019 års nivå.

Resultat:

Elever som rör på sig minst en timme per dag: Situationen har blivit sämre i fråga om elever i årskurs 4 och 5. Däremot har situationen förbättrats när det gäller elever i årskurs 8 och 9 samt första och andra årets studerande i gymnasiet.

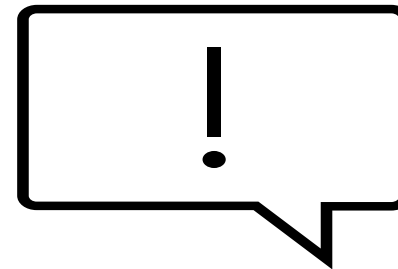
■ Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-)

■ Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-)

■ Motionerar minst en timme per dag, % av 1:a och 2:a årets studerande i gymnasiet (2017-)

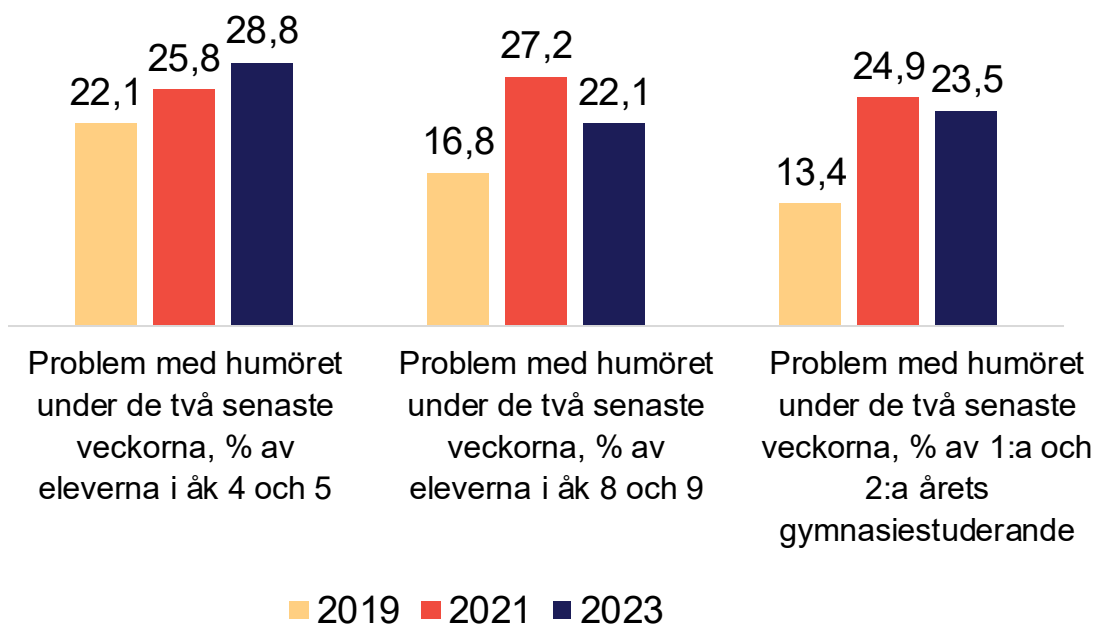
Observationer:

Stöd för motionärer på olika nivåer

- Med hjälp av Move!-mätningarna som genomförs i skolorna följer man upp ungdomarnas fysiska funktionsförmåga. Resultaten bland ungdomar i Grankulla låg på en högre nivå än genomsnittet för hela Finland år 2023. Det gick ändå att fastställa att den fysiska förmågan inte är på en tillräckligt hög nivå hos nästan en fjärdedel av flickorna i årskurs 5 och hos cirka 30 procent av pojkarna i årskurs 8. Välmåendecoachernas uppgift är att särskilt stödja de här ungdomarna.
- Samtidigt stöder skolorna i Grankulla också ungdomar som idrottar på en målorienterad nivå. Skolorna ingår numera i URHEA-nätverket, vilket gör det möjligt att kombinera framgång i studier och idrott. Det här stöder de unga idrottarna och deras målsättningar.
- Bland äldre personer är utvecklingen av verksamhet med låg tröskel en central metod för att nå människor som löper risk för marginalisering.

Humör och depression

Andel ungdomar som haft symtom på depression som pågått i minst två veckor: Resultaten har förbättrats bland elever i årskurs 8 och 9 och bland första och andra årets studerande i gymnasiet.

Problemen med sinnesstämningen ökar bland elever i årskurs 4 och 5.

Sotkanet: 4 818, 4 855, 4 856

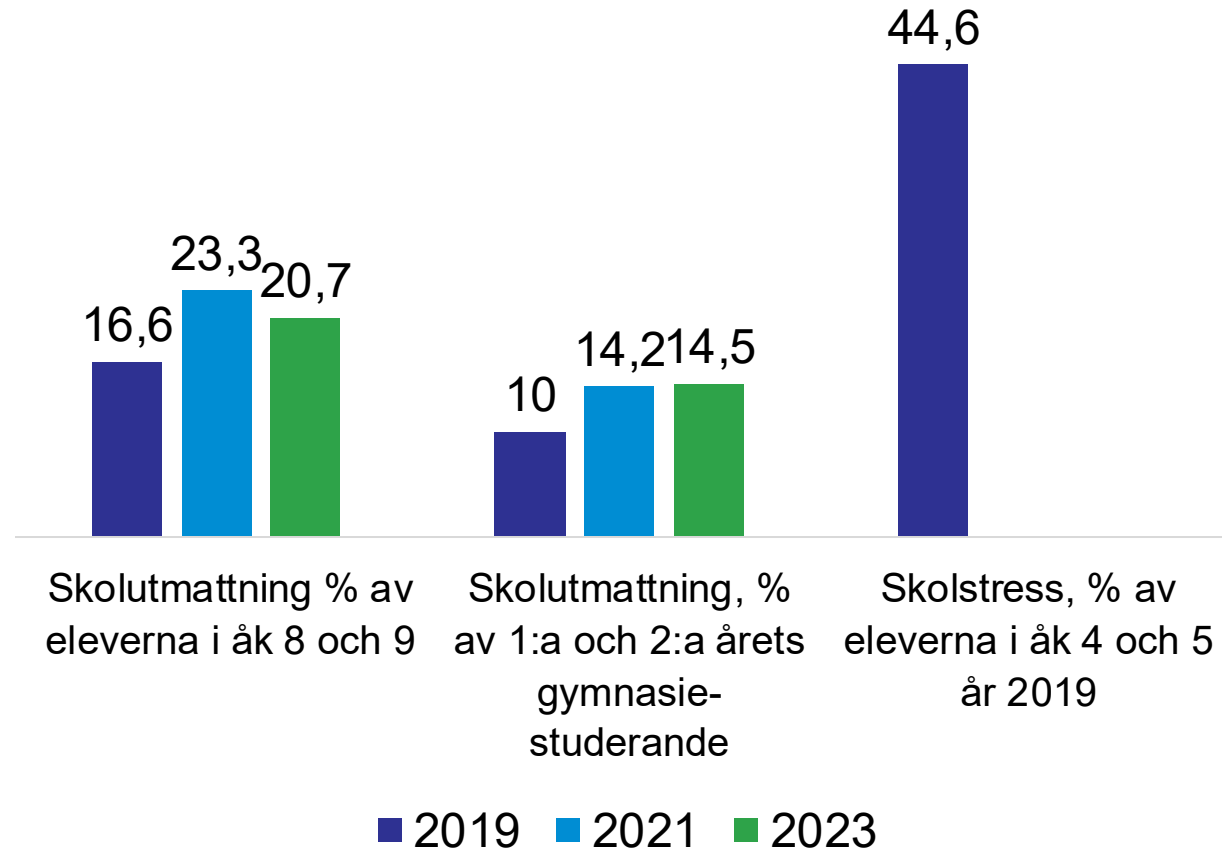
Fokusområde: Välmående och engagerade Grankullabor, psykisk hälsa

Mål:

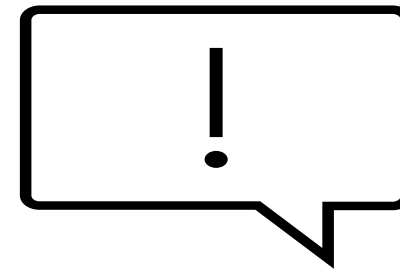
Upplevelsen av utmattning minskar från 2021 års nivå.

Resultat:

Skolutmattningen har minskat bland elever i årskurs 8 och 9, men ökat en aning bland första och andra årets studerande i gymnasiet. Indikatorn som mäter skolstress uppdateras inte längre.

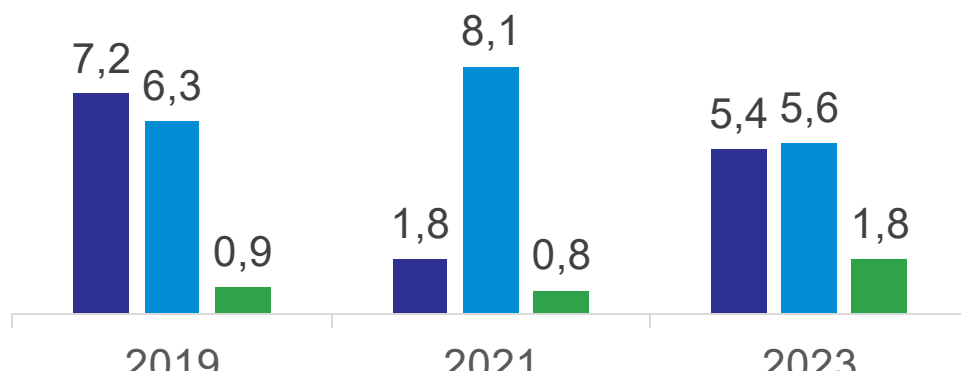
Observationer:

Förebyggande missbruksarbete och stöd för psykisk hälsa

- Enligt Grankulla stads strategi är det förebyggande missbruksarbetet och förebyggande av psykisk ohälsa väsentligt i främjandet av hälsa och välfärd. Staden genomför sektorsövergripande åtgärder som särskilt stöder personer i sårbar ställning.
- Särskild tonvikt läggs på att hantera användningen av smarta enheter och hur de inverkar på ungas psykiska hälsa.
- I enkäten Hälsa i skolan 2023 steg vissa orosmoment fram, såsom upplevelse av ensamhet hos lågstadiebarn, utmaningar med sinnesstämningen och minskad motionsaktivitet. Det här gäller särskilt flickor i lågstadiet. Bland ungdomar och särskilt flickor förekom det dessutom mer problem med användningen av sociala medier och utmaningar med att hantera användningen. Undersökningen behandlade allmänt ungdomars användning av internet. Hos ungdomar handlar det ändå ofta uttryckligen om hanteringen av sociala medier och digitala spel som skapar behov av stöd och handledning.
- När det gäller äldre personers användning av alkohol behöver samarbetet med välfärdsområdet vidareutvecklas.

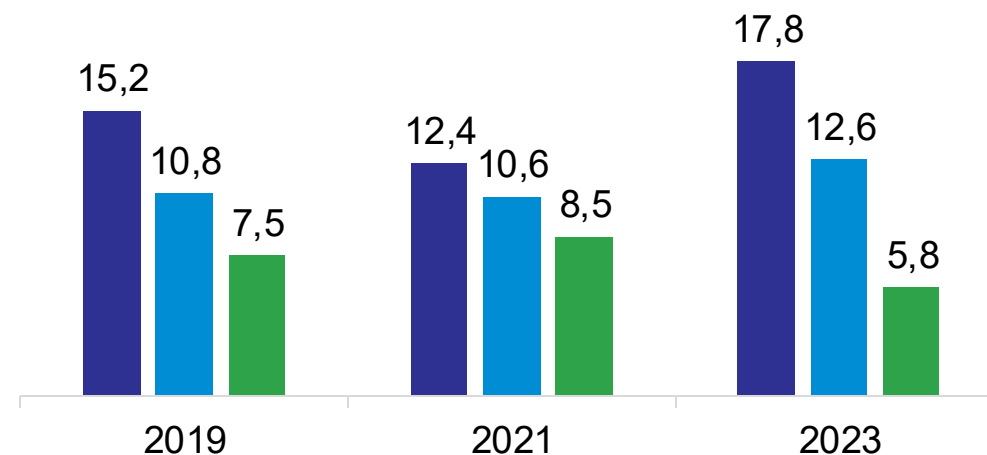
Mobbning och våld

- Mobbats i skolan minst en gång per vecka, % av eleverna i årskurs 4 och 5
- Mobbats i skolan minst en gång per vecka, % av eleverna i årskurs 8 och 9
- Mobbats i skolan minst en gång per vecka, % av 1:a och 2:a årets gymnasiestuderande

Mobbningen har minskat bland elever i årskurserna 7–9, men ökat bland elever i årskurserna 1–6 och gymnasiestuderande.

Sotkanet: 4 834, 1 514, 3 913

- Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 4 och 5
- Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 8 och 9
- Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av 1:a och 2:a årets gymnasiestuderande

Elever i grundskoleåldern upplever oftare fysiskt våld av vårdande vuxna. Gymnasiestuderande upplever mindre fysiskt våld.

Sotkanet: 4 890, 4 956, 4 957

Fokusområde: Välmående och engagerade Grankullabor, psykisk hälsa

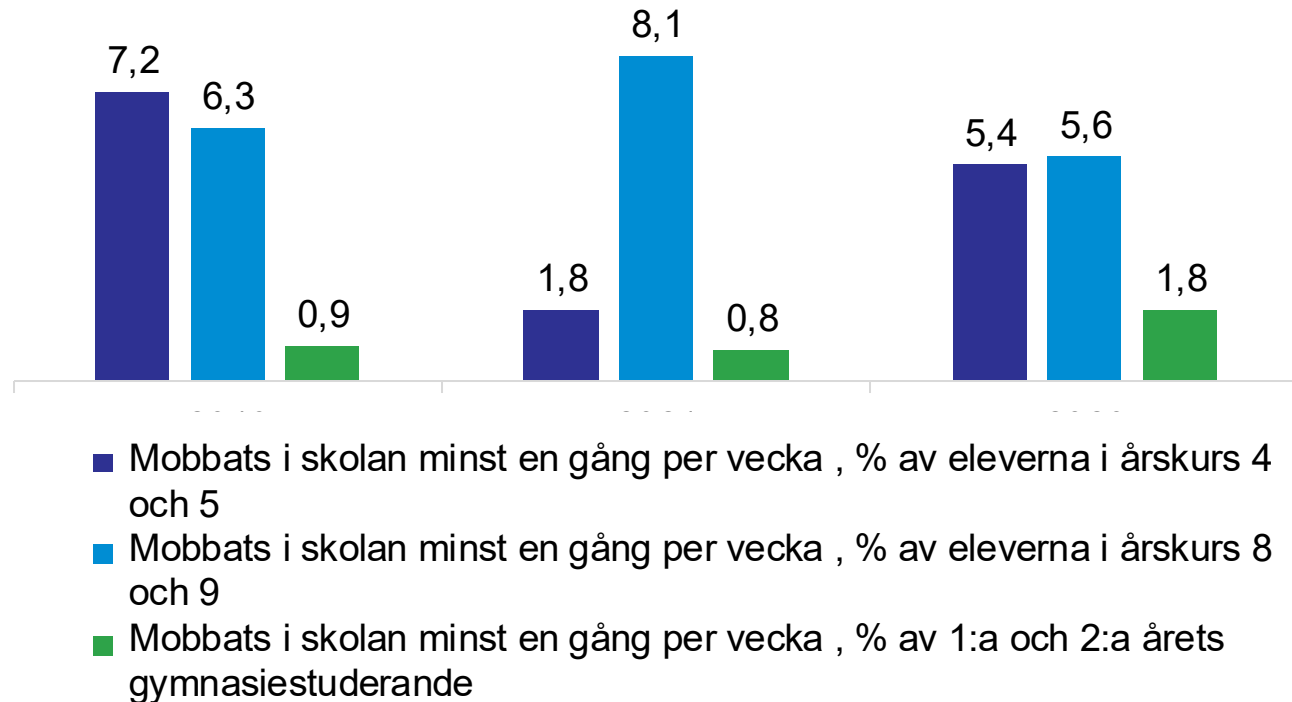
Mål:

Mobbning och sexuella trakasserier i olika åldersgrupper minskar från 2021 års nivå

Resultat:

Mobbningen har minskat bland elever i årskurserna 7–9, men ökat bland elever i årskurserna 1–6 och gymnasiestuderande.

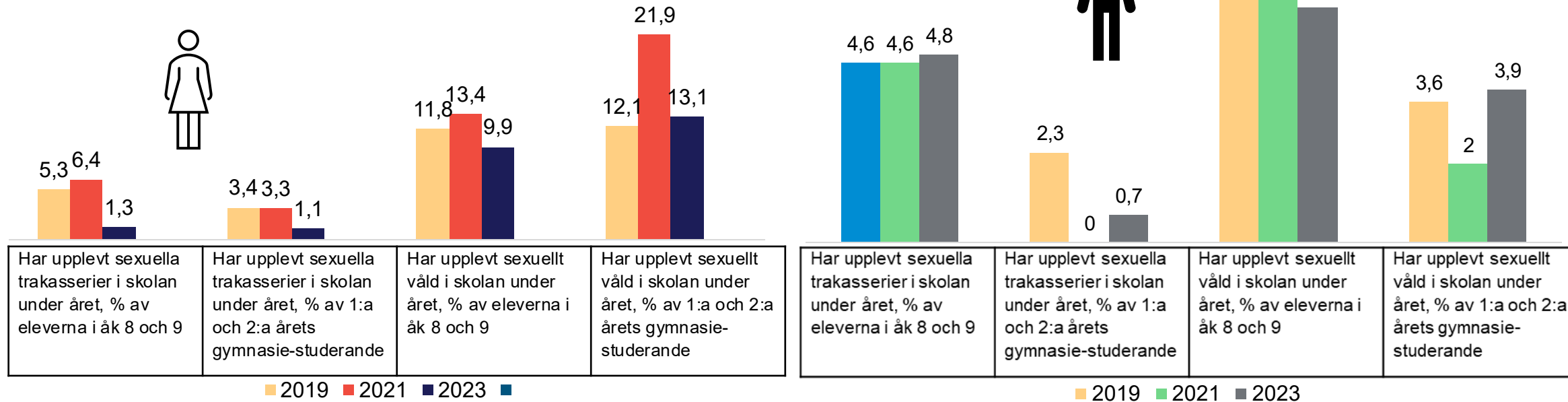
Sotkanet: 4 834, 1 514, 3 913

Fokusområde: Välmående och engagerade Grankullabor, Psykisk hälsa

Mål:

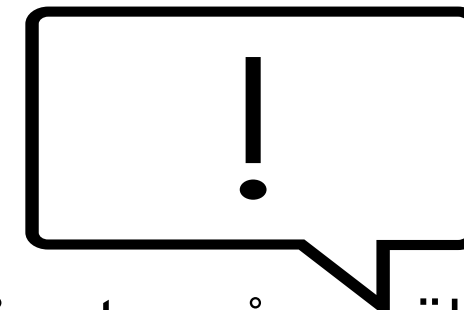
Mobbning och sexuella trakasserier i olika åldersgrupper minskar från 2021 års nivå

Resultat:

Det sexuella våldet och de sexuella trakasserierna har enligt enkäten Hälsa i skolan minskat bland flickor men ökat en aning bland pojkar.

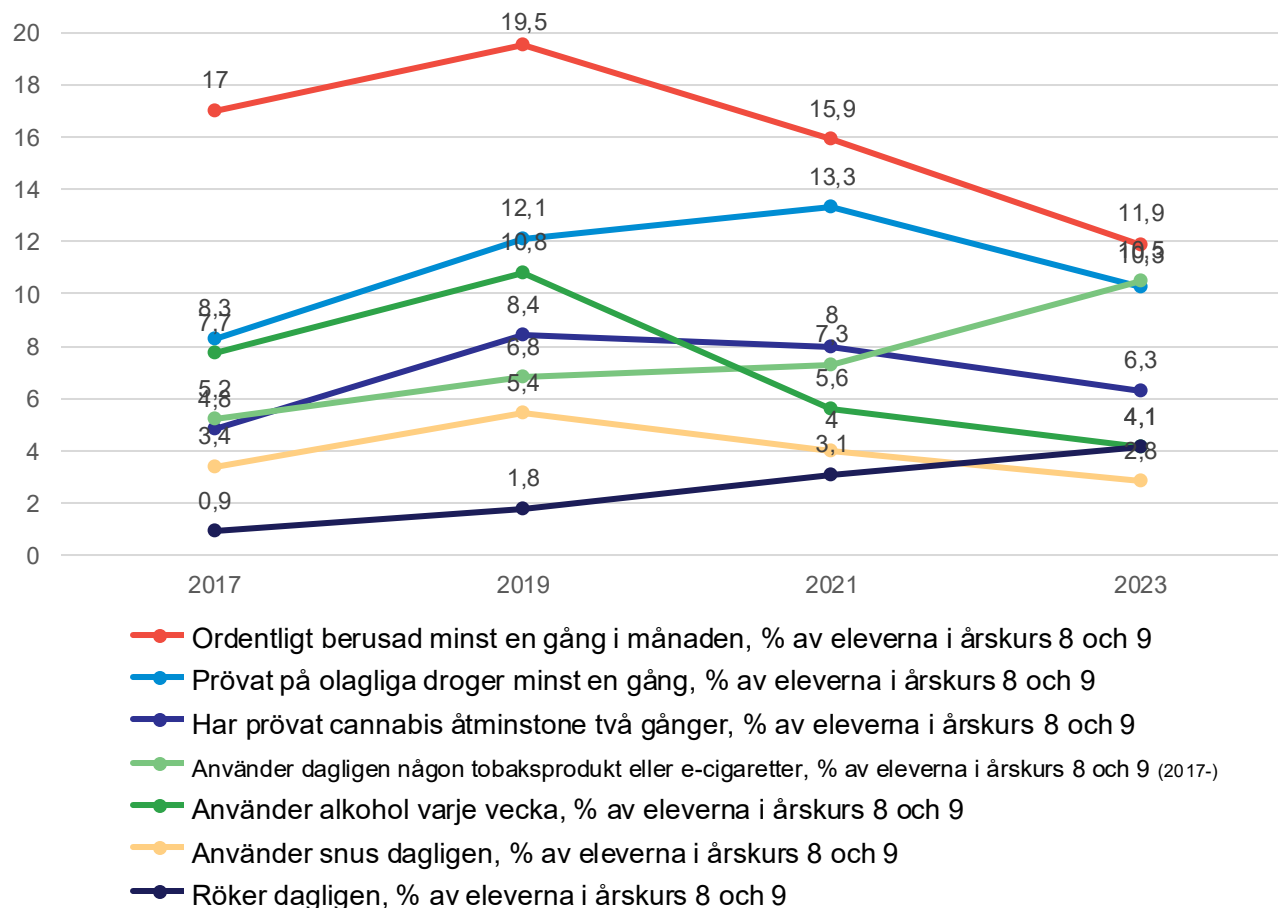
Observationer:

- **Stöd för en trygg verksamhetsmiljö**
- Utöver förbättrade inlärningsresultat är det centralt att också satsa på en säker lärmiljö, eftersom den stöder både inläringen och elevernas välbefinnande.
- År 2024 har det förekommit krissituationer inom huvudstadsregionen och även i Grankulla. Krissituationerna har väckt oro om hur säkra skolorna känns.
- Av enkäten Hälsa i skolan 2023 framkom även oroväckande utveckling: lågstadieelevers upplevelser av kommunikation med sexuell betoning och störande kommunikation har fördubblats. Dessutom har upplevelsen av hotet om fysiskt våld blivit större i de finskspråkiga skolorna.
- Bland personer över 75 år är också våld i nära relationer på en hög nivå i Grankulla.

Missbruk, högstadiet

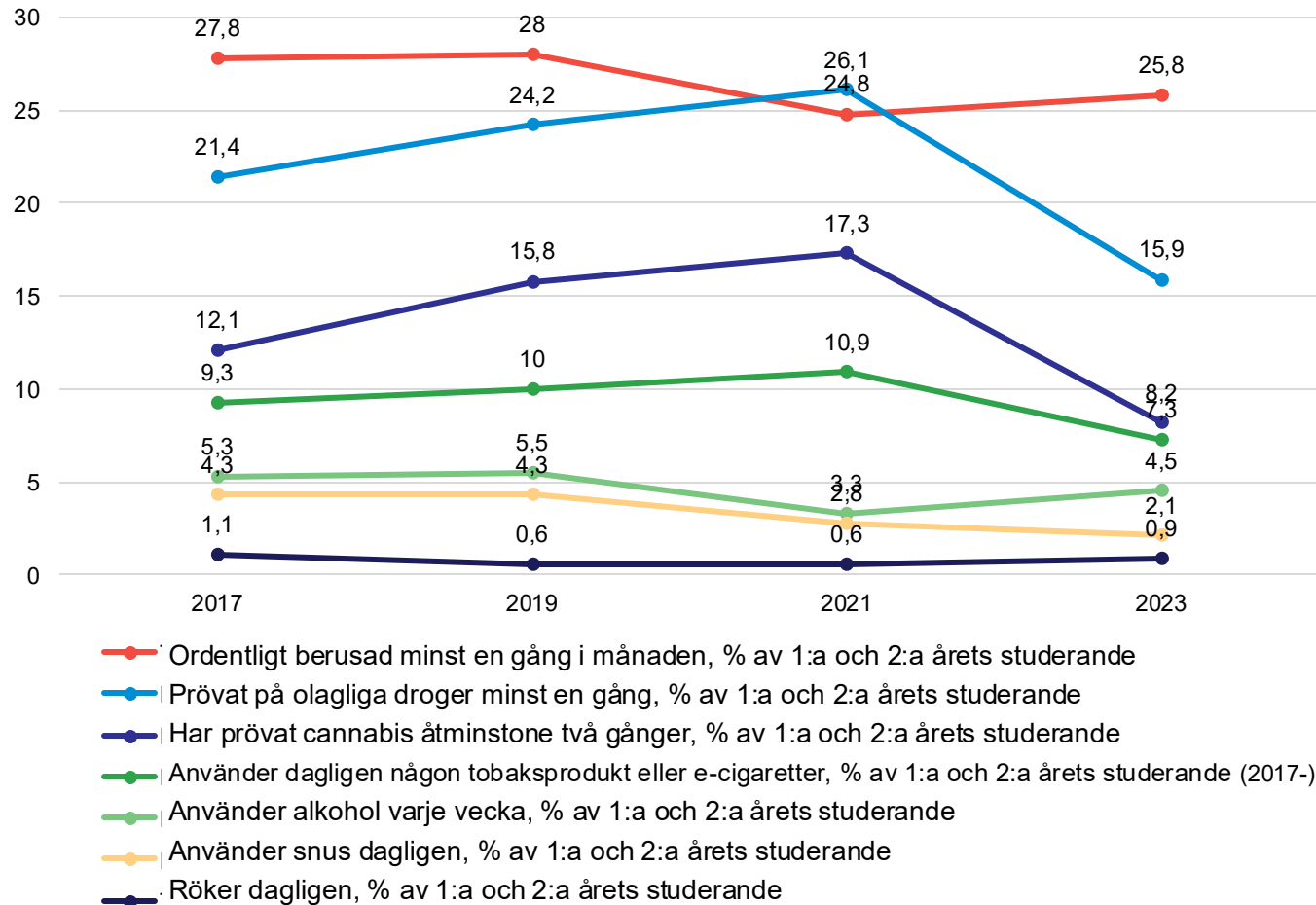
Enkäten Hälsa i skolan
2023

- ✓ I Grankulla använder de unga relativt sett oftare e-cigarett än i jämförelsekommunerna. Användningen av e-cigarett är något vanligare bland flickor och bland svenskspråkiga ungdomar. I praktiken verkar daglig användning av e-cigarett ha blivit vanligare sedan år 2021, särskilt bland flickor.
- ✓ Den relativa andelen ungdomar som använt cannabis under de senaste 30 dagarna har minskat i fråga om flickor och ökat en aning när det gäller pojkar.
- ✓ Den relativa andelen ungdomar som varit ordentligt berusade minst en gång i månaden har märkbart minskat när det gäller flickor.
- ✓ I fråga om pojkar är den relativa andelen som varit ordentligt berusade minst en gång i månaden klart större.
- Sotkanet: 488, 290, 4 739, 4 730, 4 733, 335, 289

Missbruk, gymnasiet

Enkäten Hälsa i skolan
2023

- ✓ I gymnasiet är användningen av e-cigarett klart mindre än i högstadiet.
- ✓ Den relativa andelen ungdomar som använt cannabis under de senaste 30 dagarna har minskat i fråga om flickor och ökat när det gäller pojkar.
- ✓ Den relativa andelen gymnasiestuderande som varit ordentligt berusade minst en gång i månaden har legat på en hög nivå varje år som enkäten genomförts. I Grankulla är det vanligare än i jämförelsekommunerna att vara berusad. Det här gäller särskilt pojkar.
- ✓ Även den relativa andelen helnyktra flickor och pojkar har i varje enkät varit lägre i Grankulla än i jämförelsekommunerna.
- Sotkanet: 489, 4 741, 4 732, 4 735, 344, 3 920

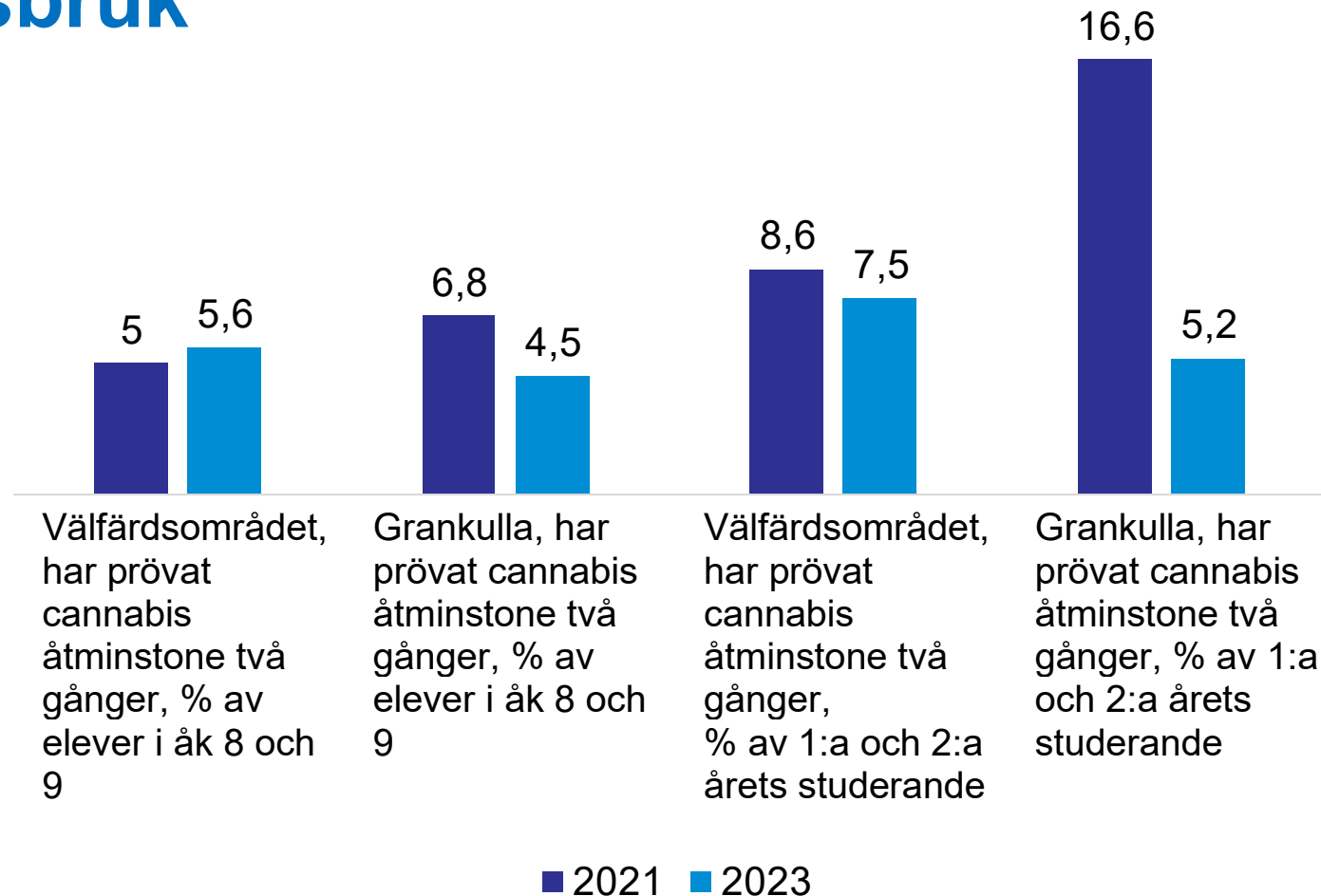
Fokusområde: Välmående och engagerade Grankullabor, Missbruk

Mål:

Ungdomar prövar och använder droger mindre än 2021, särskilt flickornas experiment med droger

Resultat:

I Grankulla provar elever i årskurs 8 och 9 samt första och andra årets studerande i gymnasiet mer sällan cannabis än år 2021.

Småbarnspedagogik – Granskning av verksamhetsmiljön

Det har skett en positiv utveckling inom flera delområden. **Hälsosamma levnadsvanor, såsom kost, vila, motion och hantering av sensorisk belastning** syns bättre än tidigare. I en liten kommun skapar gemenskap och starka kompisrelationer trygghet och välbefinnande. **Återvinning och hållbar utveckling** är teman som rotat sig i vardagen och säkerhetsarbetet har utvecklats genom uppdatering av säkerhetsmappen. Även småbarnspedagogiken stöder en **aktiv vardag** och motion via skogsutfärder och mångsidig verksamhet.

Barnens välbefinnande ägnas allt mer uppmärksamhet, **men att barnen är trötta och inte får tillräckligt med motion är fortfarande en utmaning.** Det är viktigt att stödja föräldraskapet, särskilt när det gäller föräldrafärdigheter och att sätta gränser. Samarbetet med Västra Nylands välfärdsområde utvecklas så att kontakten och arbetet vid kontaktytorna fungerar bättre. Också världens händelser och deras inverkan på barns trygghetskänsla identifieras och familjerna erbjuds hjälp för de här utmaningarna. Digitaliseringens inverkan på barns koncentrationsförmåga beaktas och **stöd för en balanserad användning** av medier är allt viktigare. Betydelsen av förskoleundervisningen stärks så att **man kan ingripa i frånvaro i tid.**

Skolor – Granskning av verksamhetsmiljön

Barn och ungdomar i Grankulla mår bra jämfört med hela landet och upplever att de upplever att de är viktiga inom familjen och skolgemenskapen.

I Grankulla har ungdomarna också möjlighet till olika fritidssysselsättningar och deltagande i hobbyverksamhet är aktivt jämfört med andra kommuner. Särskilt i fråga om pojkar har **dialogen** med föräldrarna blivit bättre och är på en mycket högre nivå än i jämförelsekommunerna.

Användningen av **nikotinprodukter, alkohol och droger** har minskat jämfört med tidigare resultat även om användningen fortfarande är högre än i jämförelsekommunerna.

Särskilt användningen av **e-cigarett** har ökat.

Bland de nya mer oroväckande resultaten finns upplevelser av ensamhet bland **lågstadieelever**, problem som har samband med sinnesstämningen samt, för fjärde året i rad, den minskande andelen finskspråkiga flickor i lågklasserna som **rör på sig minst en timme om dagen**.

Dessutom är utmaningar med **internetanvändning** och svårigheter med att kontrollera användningen vanligare i den finskspråkiga skolan och särskilt bland **flickor** jämfört med jämförelsekommunerna.

Skolor – Granskning av verksamhetsmiljön

Lågstadiееlevernarnas upplevelser av kommunikation med sexuell betoning har fördubblats samtidigt som de sexuella trakasserierna har minskat bland äldre åldersgrupper. **Hotet om fysiskt våld** är också stort i skolorna i Grankulla. Många fenomen går att särskilja enligt språkgrupp. Verksamheten med skolseniorer på högstadierna erbjuder ungdomarna en möjlighet att få sin röst hörd och träffa trygga vuxna. Församlingen når ungdomar i skriftskolåldern och stöder deras växande och gemenskap.

Delaktighet i planeringen av skolärenden är fortfarande viktigt att utveckla.

Utmaningar med välbefinnandet, förebyggande av mobbning, diskriminering och våld, främjande av en motionsinriktad livsstil bland barn och unga, stärkande av de grundläggande färdigheterna, förbättring av inlärningsresultaten och S2-elevernarnas kunskapsnivå.

De här temana är fortfarande aktuella och kräver uppföljning och utveckling även under den kommande mandatperioden.

Centrala observationer, barn och ungdomar

- Inom småbarnspedagogiken lyfte experter i intervjuer fram att **familjerna är belastade, barnen trötta** och får **för lite motion**.
- Vårdnadshavarna i **Grankulla är mycket nöjda med småbarnspedagogiken**.
- Oroväckande är fortfarande utmaningarna i samarbetet med välfärdsområdet i fråga om verkställandet av det multiprofessionella arbetet.
- Grankulla inleder ett försök med **stöd för självständig verksamhet** för ungdomar våren 2025 i och med "Manimiitti".
- Verksamheten med **välståndecoacher** strävar efter att stärka den fysiska aktiviteten hos högstadiel elever som rör på sig för sällan.
- Våren 2025 var strävan att hitta ett lämpligt läger för alla ungdomar för skollovet.

Centrala observationer, barn och ungdomar

- Dessvärre har **läsning av böcker för sitt eget nöjes skull** klart minskat bland flickor i högstadiet och den relativa andelen var lägre än i Esbo och Kyrkslätt år 2023.
- Våren 2025 inleddes ett samarbete med biblioteket och idrottsföreningar för att öka läsivern.
- I gymnasiet har flickors **sömnvanor** förbättrats sedan år 2021, men i fråga om pojkar har den relativa andelen som sover under 8 timmar hållits på samma nivå.
- En klart större relativ andel av pojkarna i högstadiet än av flickorna har varit **mycket nöjda med sitt liv** i varje enkät. Den proportionella andelen flickor som är mycket nöjda har stigit i Grankulla från år 2021 och var högre än i andra kommuner år 2023. Dessutom fanns det i Grankulla proportionellt mer elever som var mycket nöjda med sitt liv både i finsk- och svenskspråkiga skolor än i jämförelsekommunerna.

Centrala observationer, barn och ungdomar

- **Ungdomar med risk för marginalisering** – psykiska problem och utmaningar med orken.
- **Användningen av alkohol minskar, men användningen av droger ökar.**
- Antalet överviktiga unga i högstadiet har ökat en aning.
- Högstadieeleverna utövar **motion som gör dem andfådda** lite mer sällan än enligt den föregående enkäten.
- Känslan av **ensamhet** har ökat bland lågstadieeleverna.
- Bland lågstadieelever och gymnasiestuderande har antalet **personer som blivit mobbade** ökat.
- Antalet högstadieelever som dagligen röker, använder tobaksprodukter eller **röker e-cigarett** har ökat. I Grankulla använder de unga relativt sett oftare e-cigarett än i jämförelsekommunerna.
- **Problemen med sinnesstämningen** ökar bland elever i årskurs 4 och 5.

4.2 Välbefinnande bland personer i arbetsför ålder

*En trygg och fotgängarvänlig stad
"Ett resurssmart Grankulla"*

Upplevd hälsa, livskvalitet psykisk hälsa

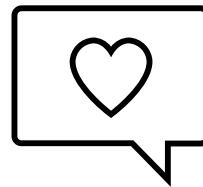
”Hurdan är din livskvalitet?”

”Hur stor del av tiden under de senaste fyra veckorna har du varit lycklig?”

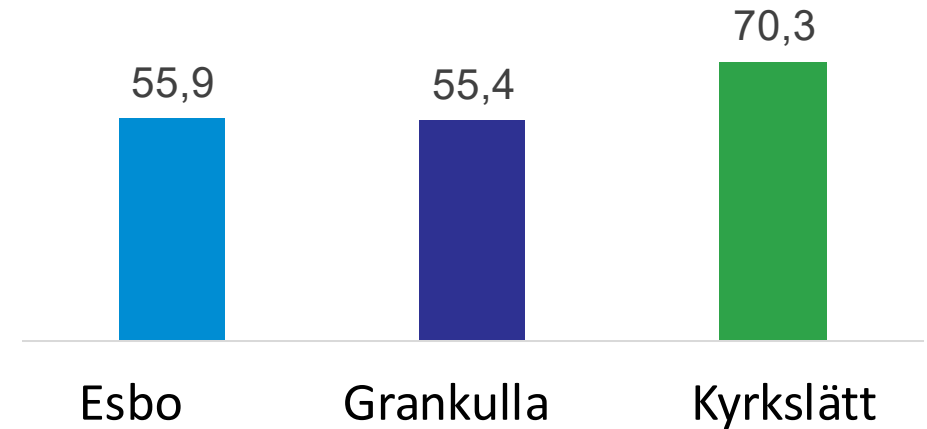
I Grankulla svarade 481 personer i åldern 20–64 år, svarsprocenten var 36,6

I Grankulla var 20–64-åringarna förhållandevis nöjda med sitt liv.

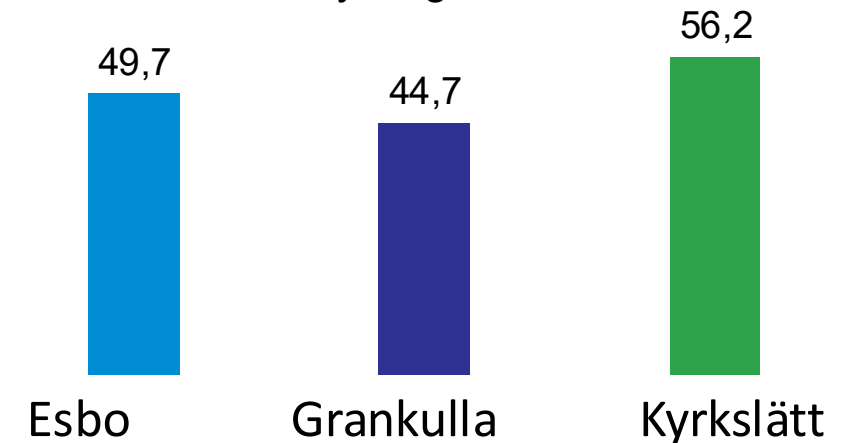
Sotkanet: 4 277, 4 270

Andelen personer som upplever god livskvalitet (EuroHIS-8) (%)

Andelen personer som känner sig lyckliga %

Andelen personer som upplever att den egna hälsan är högst medelmåttig. Grundar sig på frågan "Tycker du att ditt nuvarande hälsotillstånd är: 1) bra, 2) ganska bra, 3) medelmåttigt, 4) ganska dåligt och 5) dåligt. I Grankulla svarade **19,8 procent** att hälsotillståndet var **medelmåttigt, ganska dåligt och dåligt**.

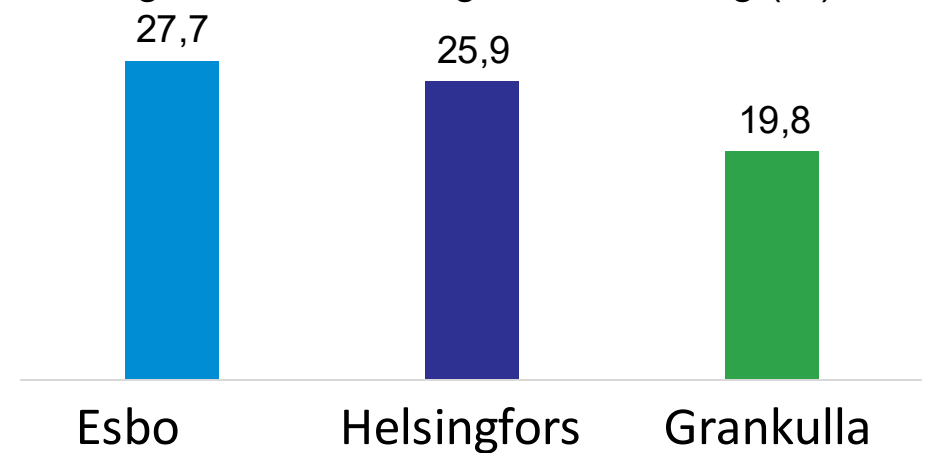
Av de tillfrågade i Grankulla upplevde 19,8 procent **betydande psykisk belastning**. Den psykiska belastningen kartlades med frågeuppsättningen MHI-5. MHI-5 består av fem frågor som kartlägger ångest, depression och positiv sinnesstämning. Svaren placeras på ett kontinuum vars ena ytterlighet representerar psykisk belastning och den andra positiv sinnesstämning. I Grankulla är situationen bra i **förhållande till jämförelsekommunerna**.

Sotkanet: 4 354, 4 333

Andelen personer som upplever betydande psykisk påfrestning (%)

Andelen personer som upplever att den egna hälsan är högst medelmåttig (%)

Psykisk belastning

År 2018 svarade 6,8 procent av männen i Grankulla att de upplevde **betydande psykisk belastning**. År 2023 var motsvarande siffra **13,6 procent**. Ökningen är betydande. Motsvarande siffror för kvinnor var **15,4 procent** år 2018 och **14,3 procent** år 2023.

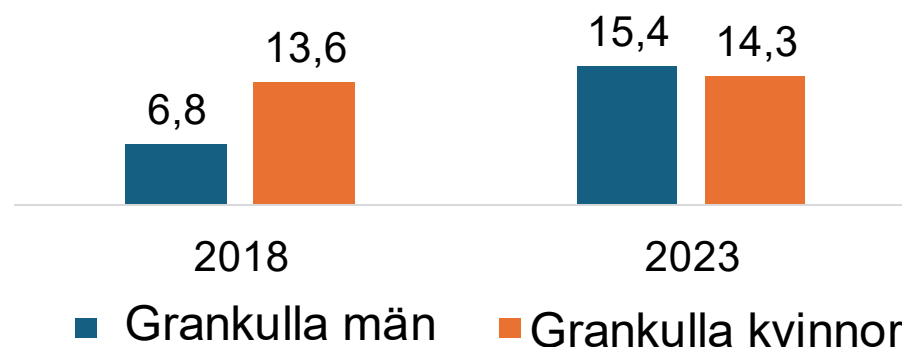
Den psykiska belastningen kartlades med frågeuppsättningen MHI-5. MHI-5 består av fem frågor som kartlägger ångest, depression och positiv sinnesstämning. Svaren placeras på ett kontinuum vars ena ytterlighet representerar psykisk belastning och den andra positiv sinnesstämning.

Sotkanet: 4 354, 4 333

Psykisk belastning inverkar direkt på välbefinnandet och livskvaliteten. Långvarig stress, ångest eller depression kan försämra den fysiska hälsan och förmågan att fungera i vardagen. Genom tidig identifiering av tecken på belastning och stöd, såsom samtalshjälp eller avslappningsmetoder, kan vi främja den psykiska hälsan. Även tillräcklig vila, sunda levnadsvanor och socialt stöd stöder välbefinnandet.

Andelen personer som upplever betydande psykisk påfrestning (%), 20 - 64-åringar

Fritidsverksamhet och kultur

Grundar sig på frågan: "Tycker du att det har funnits ett tillräckligt utbud av följande kulturtjänster eller möjligheter att ägna sig åt kulturella aktiviteter i ditt område under de senaste 12 månaderna? Med område avses till exempel den egna kommunen eller närkommunerna". I Grankulla upplever 8,5 procent att det inte finns ett tillräckligt utbud av hobbygrupper eller kulturevenemang.

Grundar sig på frågan: "Hur ofta har du använt följande kulturtjänster eller ägnat dig åt kulturella aktiviteter under de senaste 12 månaderna?" Frågorna i frågeuppsättningen var följande: a) musikkonserter eller spelningar, b) teater, dans, cirkus eller annan scenkonst, c) museum eller konstutställning, d) bibliotekstjänster, e) biograf, f) annat kulturevenemang och g) jag har själv hållit på med kultur och konst, varit med i hobbygrupper eller annan handledd kulturverksamhet. **Resultatet i Grankulla bland 20–64-åringar 10,8 procent** Källa: Hälsosamma Finland 2023, THL

Otillräcklig tillgång på hobbygrupper eller annan ledd kulturverksamhet, (%)
av dem som behövde tjänsterna

Ägnar sig själv åt kultur eller deltar i hobbygrupper eller ledd verksamhet minst en gång månaden (%)

Livsstil – Alkohol och sömn

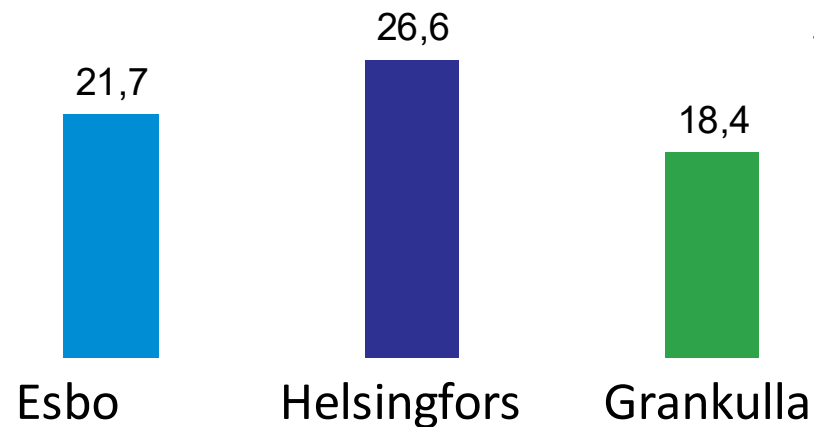
Andelen av tillfrågade 20–64-åringar som använder för mycket alkohol. Grundar sig på följande tre frågor i AUDIT-C: "Hur ofta dricker du öl, vin eller andra alkoholdrycker? Inkludera även de gånger då ni dricker endast små mängder, till exempel en flaska mellanöl eller en skvätt vin. Välj det alternativ som närmast svarar mot er egen situation."

Grundar sig på frågan: Tycker du att du sover tillräckligt? Resultaten i Grankulla är bra.

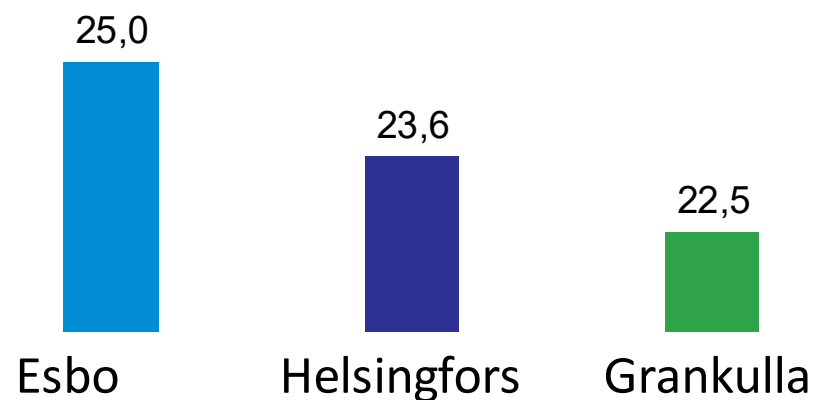
Sotkanet: 4 982, 4 411

Andelen personer som dricker för mycket alkohol (AUDIT-C) (%)

Andelen personer som inte sover tillräckligt (%)

Fokusområde: Välmående och engagerade

Grankullabor, alkohol, nikotinprodukter och droger

Mål:

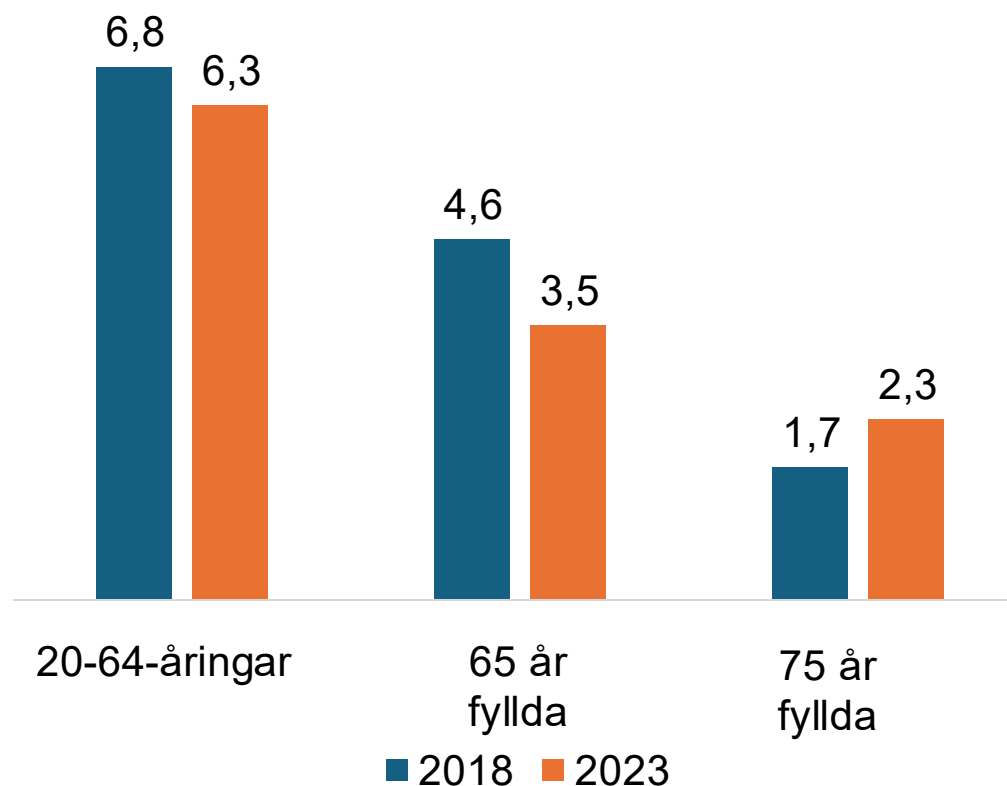
Risikkonsumtionen av alkohol och användningen av nikotinprodukter bland olika åldersgrupper minskar från 2021 årsnivå, särskilt flickornas användning av alkohol och cannabis

Resultat:

Andelen personer som dricker alkohol i berusningssyfte (AUDIT-1k) (i procent): Resultaten i Grankulla har förbättrats för alla åldersgrupper i undersökningen Hälsosamma Finland 2023, förutom i fråga om personer som är 75 år eller äldre.

Andelen personer som dricker alkohol i berusningssyfte (%)

Fokusområde: Välmående och engagerade

Grankullabor, alkohol, nikotinprodukter och droger

Mål:

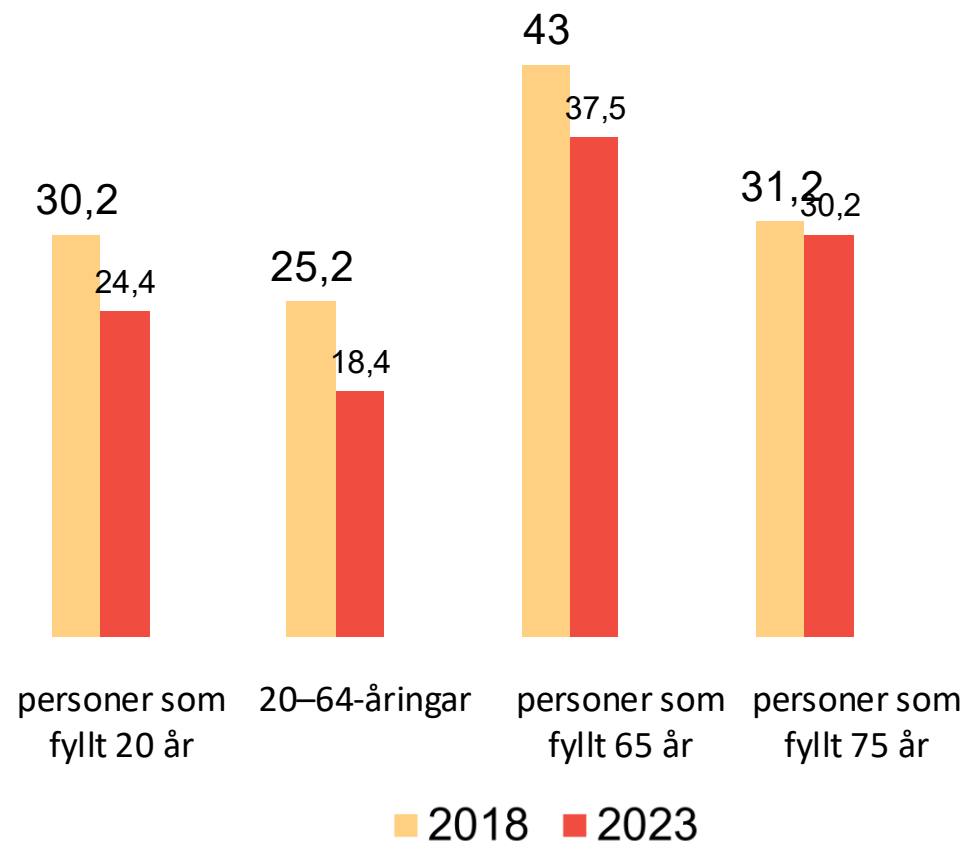
Risikkonsumtionen av alkohol och användningen av nikotinprodukter bland olika åldersgrupper minskar från 2021 årsnivå, särskilt flickornas användning av alkohol och cannabis

Resultat:

Andelen personer som dricker för mycket alkohol (AUDIT-C) (%) och andelen personer som dricker alkohol i berusningssyfte (AUDIT-1k) (%): Resultaten i Grankulla har förbättrats för alla åldersgrupper i undersökningen Hälsosamma Finland 2023.

Andelen personer som använder för mycket alkohol, i procent

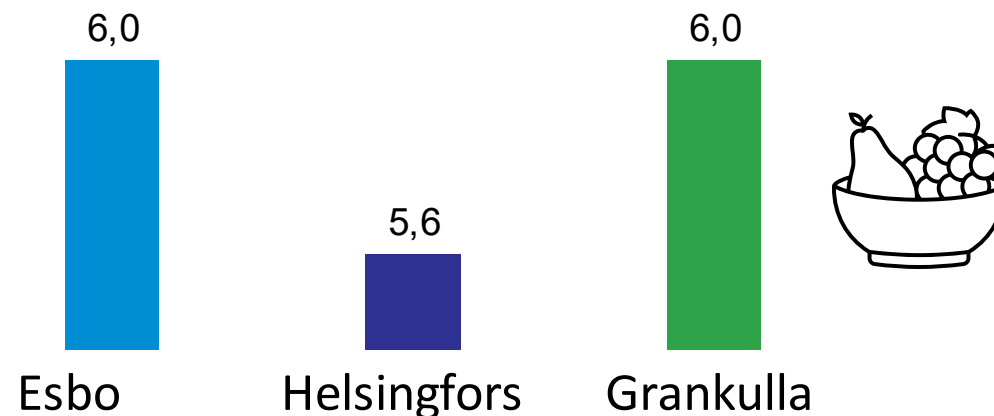

Näring och fysisk aktivitet

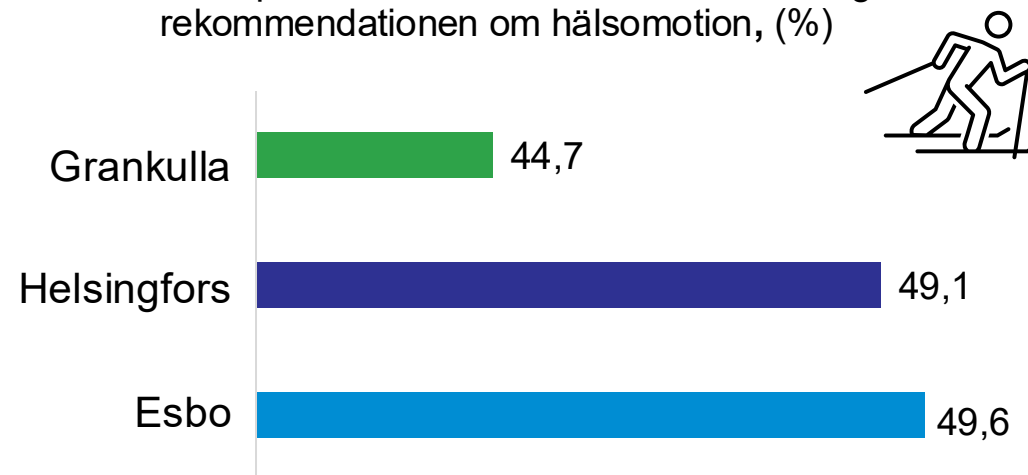
Rekommendationen om hälsofrämjande motion är: Minst 2 timmar och 30 minuter måttlig uthållighetsträning eller 1 timme och 15 minuter tung uthållighetsträning i veckan. Dessutom motion som upprätthåller muskelkonditionen och rörelsekontrollen minst 2 gånger i veckan. Här ser vi närmare på dem som inte rör på sig enligt rekommendationen om hälsofrämjande motion. **I Grankulla motionerar 44,7 procent av de tillfrågade 20-64-åringarna** för lite enligt rekommendationen.

I Grankulla är andelen personer som äter för lite grönsaker, frukter och bär 6 procent. Grundade sig på frågan: "Hur ofta konsumerar du vanligtvis följande livsmedel och drycker?" Underfrågorna i frågeuppsättningen var a) frukt, bär (inte juicer), b) grönsaker, rotfrukter (inte potatis).

Andel med lågt intag av grönsaker samt frukt och bär (%)

Andelen personer som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsomotion, (%)

Sotkanet: 4 975, 5 527

Flexibilitet i livet

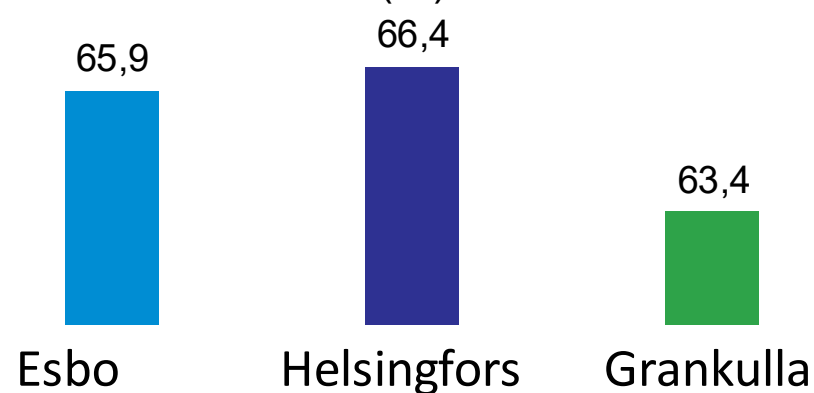
Grundar sig på frågan: "Vad anser du om följande påståenden om elektroniska tjänster?" Frågorna i frågeuppsättningen var: a) personliga möten kan inte ersättas av elektroniska kontakter, b) de elektroniska tjänster jag behöver är inte tillgängliga för mig till exempel på grund av en synskada, c) de tjänster jag behöver finns inte tillgängliga elektroniskt, d) jag är bekymrad över datasäkerheten vad gäller mina personliga uppgifter, e) datakommunikationsförbindelserna är för dåliga i mitt område, f) jag behöver handledning i användningen av social- och hälsovårdens nättjänster.

Andel personer som tror att de sannolikt inte orkar arbeta ända till pensionsåldern. Grundar sig på följande fråga i blanketten för 20–74-åringar: "Tror du att din hälsa tillåter dig att arbeta i ditt yrke ända till pensionsåldern?"

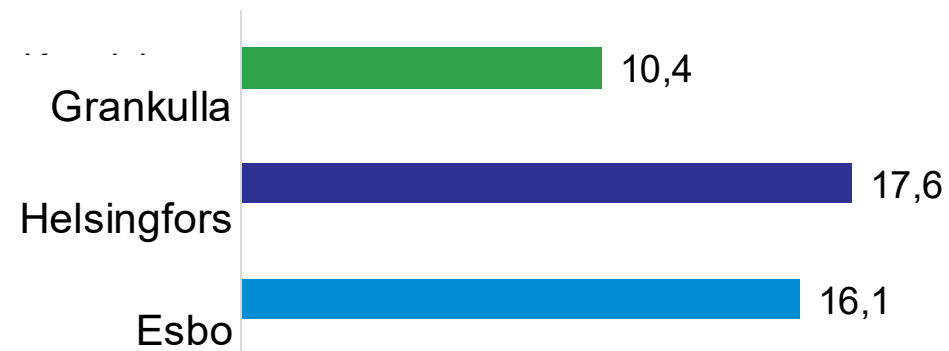
Resultatet i Grankulla 10,4 %

Sotkanet: 5 541, 4 386

Upplevt hinder och bekymmer i användningen av elektroniska tjänster (%)

Andel personer som tror att de sannolikt inte orkar arbeta ända till pensionsåldern (%)

Grundar sig på frågorna: "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna?" Underfrågorna i frågeuppsättningen löd a) varit rädd för att maten tar slut innan du får pengar att köpa mer?, b) varit tvungen att låta bli att köpa läkemedel på grund av brist på pengar? och c) låtit bli att gå till läkare på grund av brist på pengar? I

Grankulla hade 18,3 procent av de tillfrågade 20–64-åringarna varit tvungna att banta ned sina mat-, läkemedels- eller läkarkostnader på grund pengabrist.

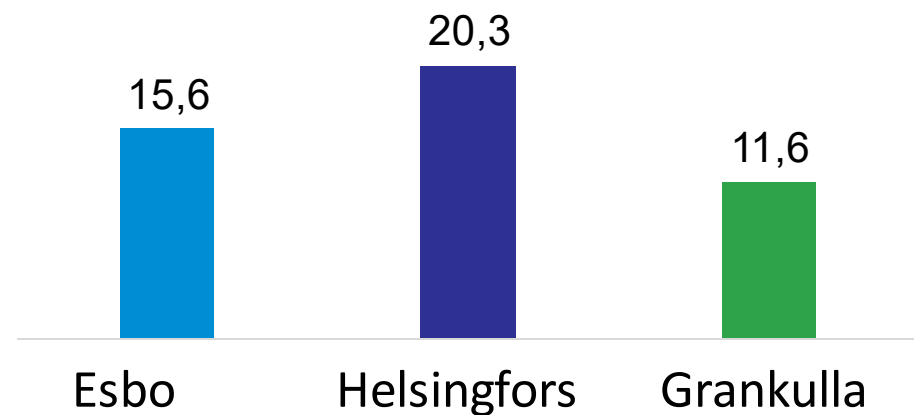
Grundar sig på följande fråga i blanketten för 20–74-åringar: "Har du under de senaste 12 månaderna anlitat någon av följande tjänster på grund av psykiska problem eller missbruksproblem?" Frågorna i frågeuppsättningen var följande: a) hälsovårdscentral, företagshälsovård eller studerandehälsovård, b) psykiatrisk poliklinik, c) A-klinik, avgiftningsbehandling eller annan missbrukarvård, d) privatmottagning (läkare, psykolog eller annan), e) psykiatriskt sjukhus eller annat sjukhus, f) annat vårdställe. **Resultatet i Grankulla 11,6**

Sotkanet: 4 263, 5 257

Andelen personer som på grund av brist på pengar varit tvungna att ge avkall på mat, läkemedel eller läkarbesök (%)

Andel som använt hälso- och sjukvårdstjänster på grund av psykiska problem (%)

Riskfaktorer och trygghet

Grundar sig på frågan: "Har någon betett sig våldsamt mot dig under de senaste 12 månaderna? Du kan välja flera alternativ". Frågor i frågeuppsättningen var följande: a) hotat om fysiskt våld ansikte mot ansikte, per telefon eller via internet, b) hållit fast, skuffat, knuffat eller slagit dig med öppen hand, c) slagit med knytnäven eller ett hårt föremål, tagit strypgrepp eller använt något vapen, d) kallat dig vid öknamn för att kuva eller förödmjuka dig, e) försökt begränsa eller begränsat din kontakt (t.ex. med din familj, dina släktingar eller vänner). **Resultatet i Grankulla bland 20–64-åringar 5,5 procent.**

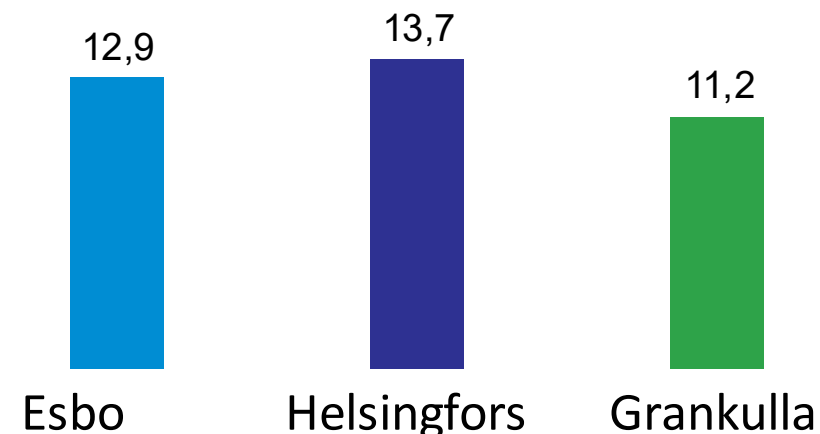
I Grankulla hade 11,2 procent av de tillfrågade 20–64-åringarna **känt sig ensamma.**

Sotkanet: 4 285

Andelen personer som upplevt fysiskt eller psykiskt våld i sitt nuvarande eller ett tidigare förhållande (%)

Andelen personer som känner sig ensamma (%)

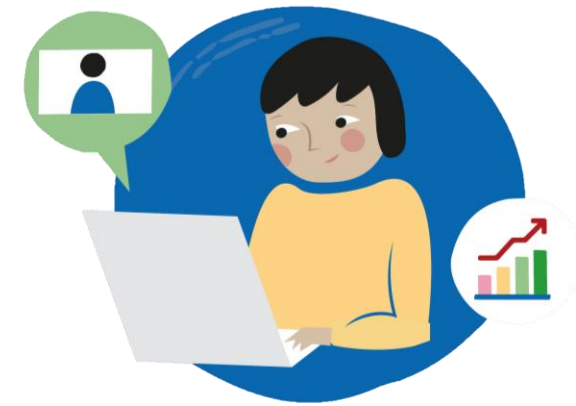
Centrala observationer om personer i arbetsför ålder

På basis av enkätresultaten mår personer i arbetsför ålder (20–64-åringar) förhållandevis bra i Grankulla jämfört med grannkommunerna.

Andelen personer med psykisk belastning är ändå fortfarande stigande i Grankulla.

Välbefinnandet hos personer i arbetsför ålder är summan av många faktorer som omfattar förändringar i arbetslivet, hälsovårdstjänster, levnadssätt och samhälleliga omständigheter. Åren 2022–2025 har särskilt **återhämtningen efter coronapandemin, digitaliseringen av arbetslivet och det ökade distansarbetet** påverkat välbefinnandet hos personer i arbetsför ålder.

Betydelsen av motion och hälsosamma levnadssätt har blivit mer framträdande, men samtidigt utgör psykiska problem, såsom stress och utmattningsproblem fortfarande väsentliga utmaningar på nationell nivå.

Centrala observationer om personer i arbetsför ålder

Omvälvningarna i arbetslivet fortsätter och inom många branscher har arbetet blivit allt flexiblare. Distans- och hybridarbete har etablerat sig på många sektorer, vilket skapat både fördelar och utmaningar. Å ena sidan stöder flexibiliteten balansen mellan arbete och fritid, men å andra sidan kan de oklara gränserna öka arbetsbelastningen.

I Grankulla är gemenskapen stark och dess roll som stärkande faktor för välfärd är värd att beaktas.

Psykiska problem, såsom stress och utmattning har ökat bland vuxenbefolkningen på nationell nivå. Det här är något som vi också ska beakta i Grankulla de kommande åren.

4.3 Välbefinnande bland äldre personer

*En trygg och fotgängarvänlig stad
"Ett resurssmart Grankulla"*

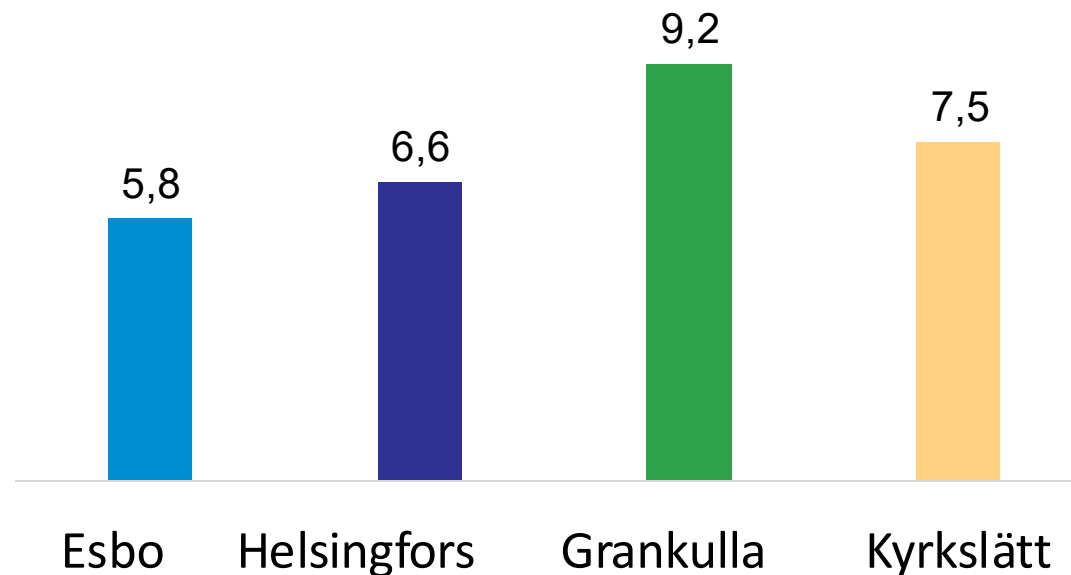
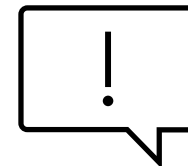
Befolkningsprognos 2030

Indikatorn visar en prognos över åldersgruppens andel i procent av hela befolkningen den sista dagen år 2030.

Den metod för befolkningsprognoser som Statistikcentralen använder är en så kallad demografisk komponentmodell, där den kommande folkmängden och strukturen räknas med hjälp av födelse-, dödlighets- och flyttningkoefficienter. Koefficienterna har räknats på basis av befolkningsutvecklingen under de senaste åren. I prognosen har man inte försökt uppskatta hur ekonomiska, socialpolitiska, regionalpolitiska faktorer och dylika inverkat på befolkningsutvecklingen.

Sotkanet: 795

75-84-åringar, % av befolkningen,
befolkningsprognos 2030 (beräknad 2024)

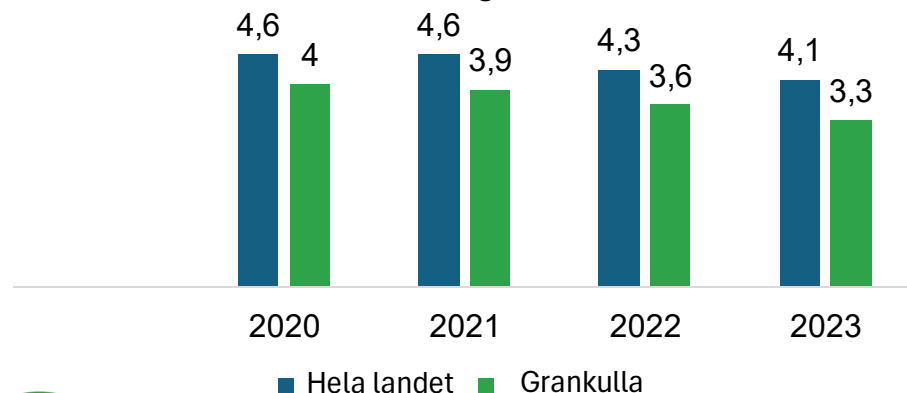
Trygghet och verksamhetsmiljö

Indikatorn visar den procentuella andelen klienter i åldern 75 år och över som omfattats av stöd för närståendevård under året av befolkningen i samma ålder.

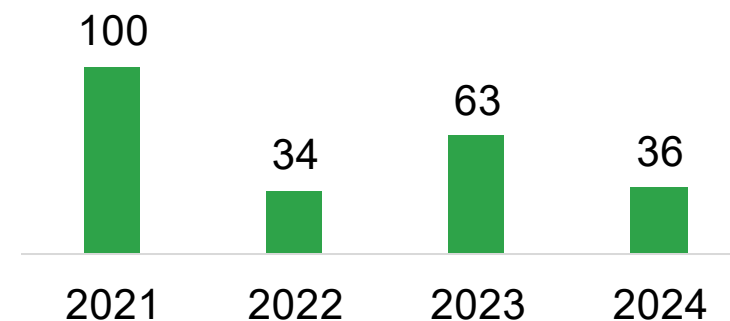
Med närståendevård avses att vård av och omsorg om en äldre, en funktionshindrad eller en sjuk person anordnas i hemförhållanden med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära.

Sotkanet: 3 262

Stöd för närståendevård, personer i åldrarna 75 år och över som vårdats under året, % av befolkningen i samma ålder

Vårdperioder i anslutning till fallolyckor bland personer som fyllt 65 år. skalad indikator för hälsa och välfärd, Grankulla

Indikatorn anger förändringen mellan de två senaste mätningarna i antalet vårdperioder bland 65 år fyllda som fått sjukhusvård under året på grund av fallolycka per tiotusen invånare i samma ålder.

Sotkanet: 5 308

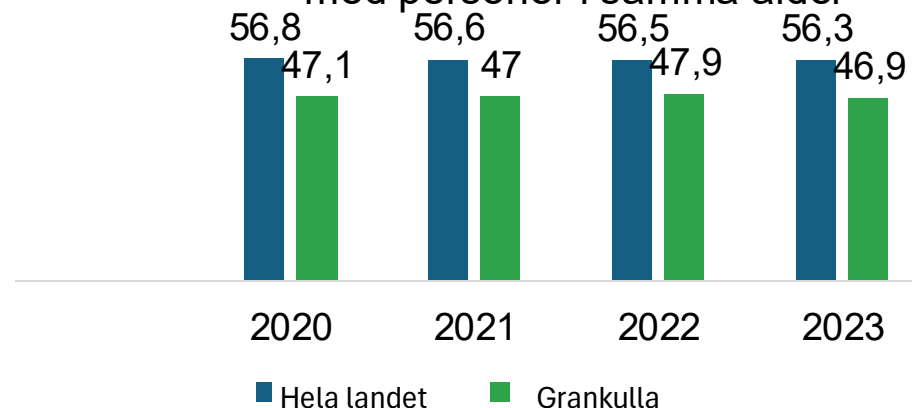
Trygghet och verksamhetsmiljö

Indikatorn visar den procentuella andelen en persons bostadshushåll med personer i åldrarna 75 år och över av bostadshushållen med personer i samma ålder. Ett bostadshushåll omfattar alla personer som är permanent bosatta i en och samma bostad. I Grankulla bor personer i åldrarna 75 år och över relativt sällan ensamma.

Sotkanet: 2 451

En persons bostadshushåll i åldrarna 75 år och över, % av bostadshushållen med personer i samma ålder

Andel personer som känner sig lyckliga

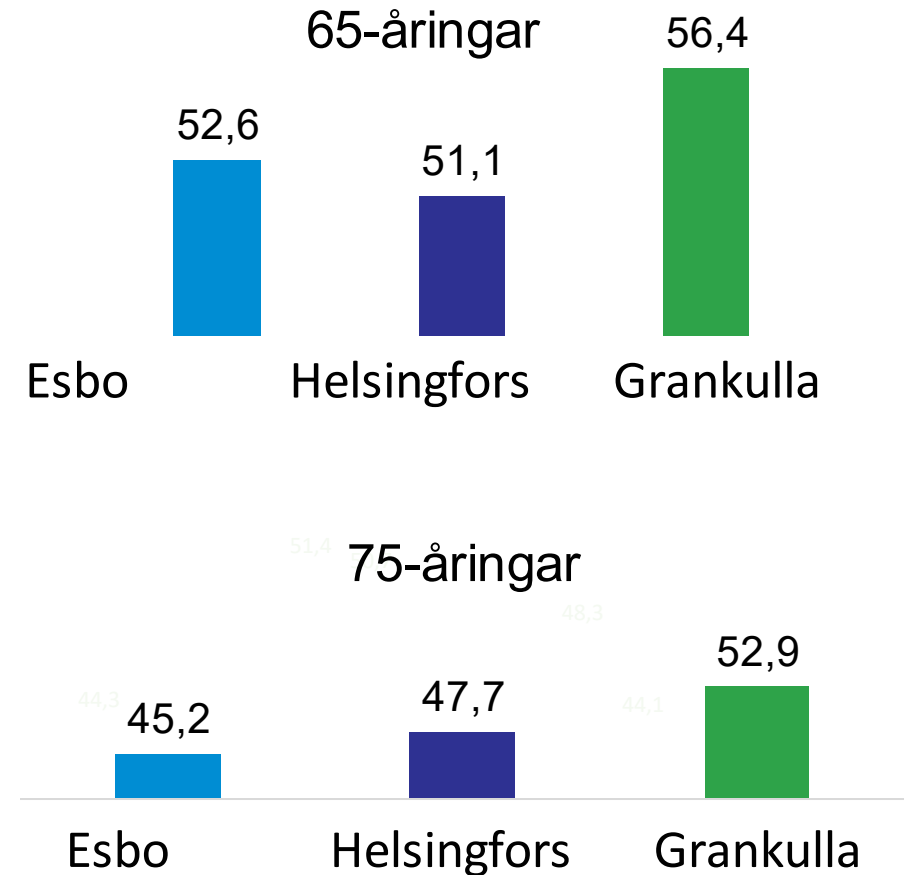
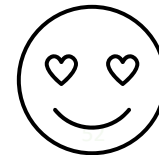
Personer i åldern 65 år och över samt 75 år och över

Upplevelsen av det egna välbefinnandet påverkar individernas resurser och avspeglar sig i livskvaliteten, sociala förhållanden och hur man klarar vardagen.

Grundar sig på frågan: "Hur stor del av tiden under de senaste fyra veckorna har du varit:" Som en underfråga i frågeuppsättningen var bland annat "varit lycklig".

I Grankulla var 56,4 procent av personer som är 65 år och över lyckliga hela tiden eller största delen av tiden. Bland personer som är 75 år och över är motsvarande siffra 52,9 procent.

Sotkanet: 4 277

Psykisk belastning

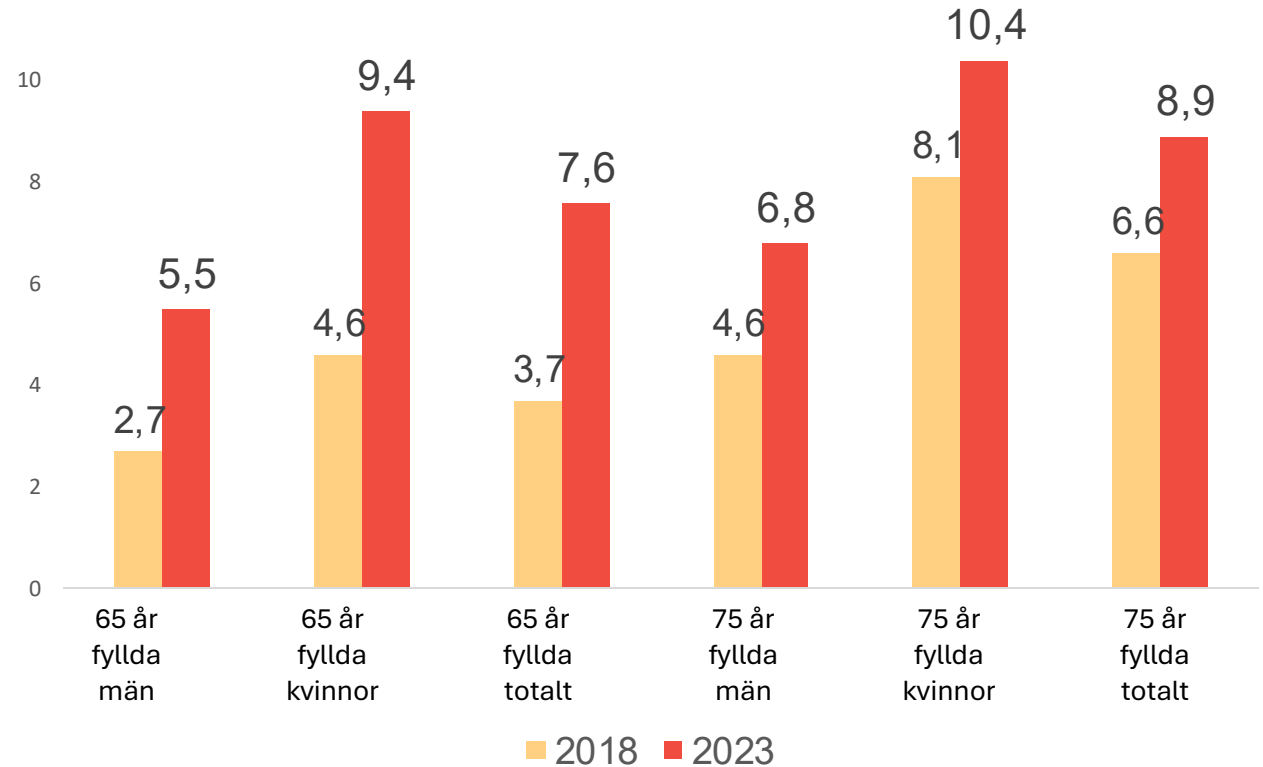
Indikatorn anger andelen personer som upplever betydande psykisk belastning (i procent)

Den psykiska belastningen kartlades med frågeuppsättningen MHI-5. MHI-5 består av fem frågor som kartlägger ångest, depression och positiv sinnesstämning. Svaren placeras på ett kontinuum vars ena ytterlighet representerar psykisk belastning och den andra positiv sinnesstämning.

I **Grankulla** har den psykiska belastningen stigit markant bland män och kvinnor som är 65 år och äldre. Samma trend syns också bland 75-åringar och äldre, **siffrorna har stigit från år 2018 till år 2023.**

Sotkanet: 4 356, 4 357

Personer med betydande psykisk belastning, %, Grankulla

Alkohol

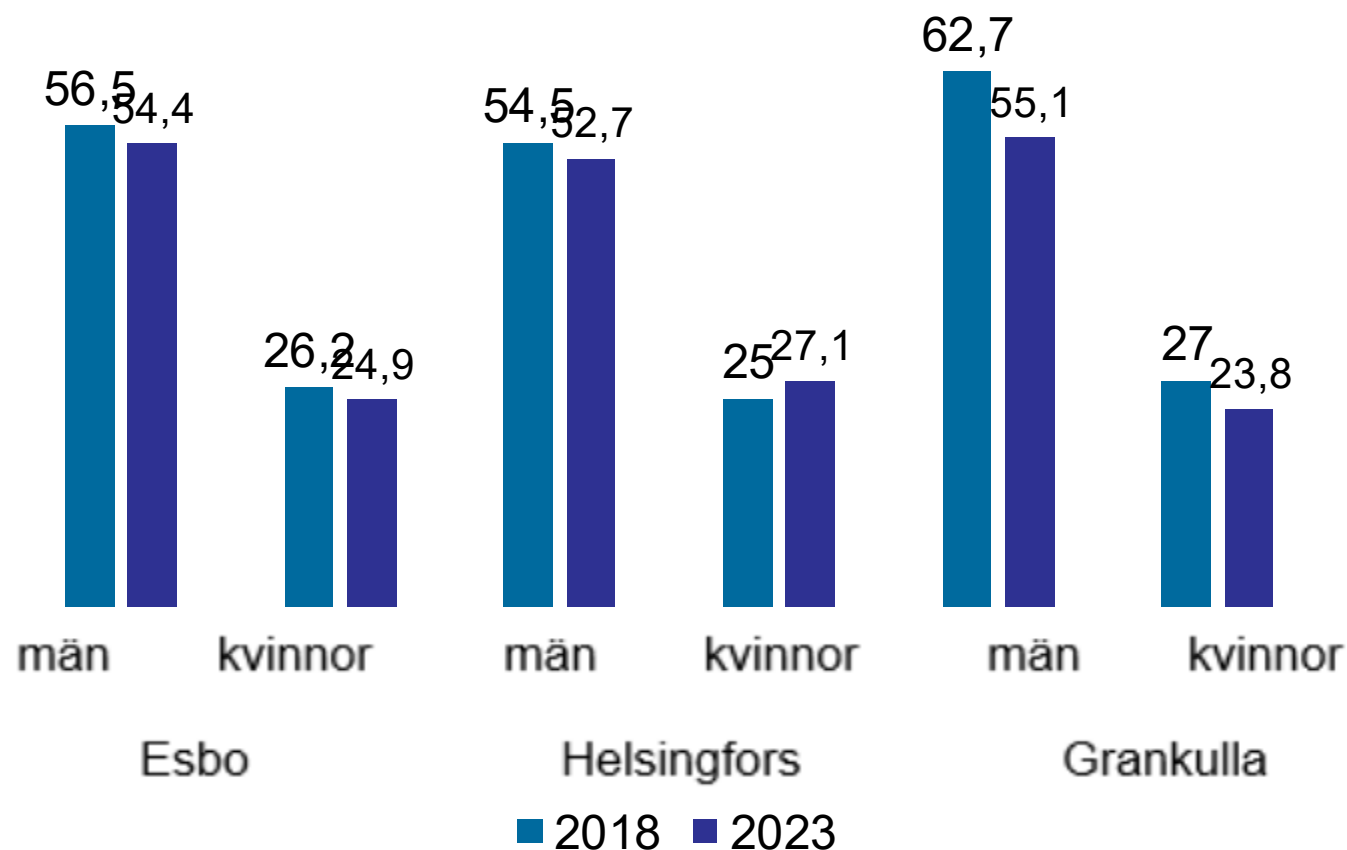

Andelen personer som dricker för mycket alkohol (AUDIT-C) (%), 65 år och äldre

I Grankulla använder **män som är 65 år och äldre** mer alkohol än männen i grannkommunerna, men siffran har sjunkit från år 2018. Kvinnor som är 65 år och äldre använder mindre alkohol än kvinnor i grannkommunerna.

Indikatorn (AUDIT-C) anger den procentuella andelen 65-åringar och äldre som sannolikt använder för mycket alkohol.

Sotkanet: 4 413

Alkohol

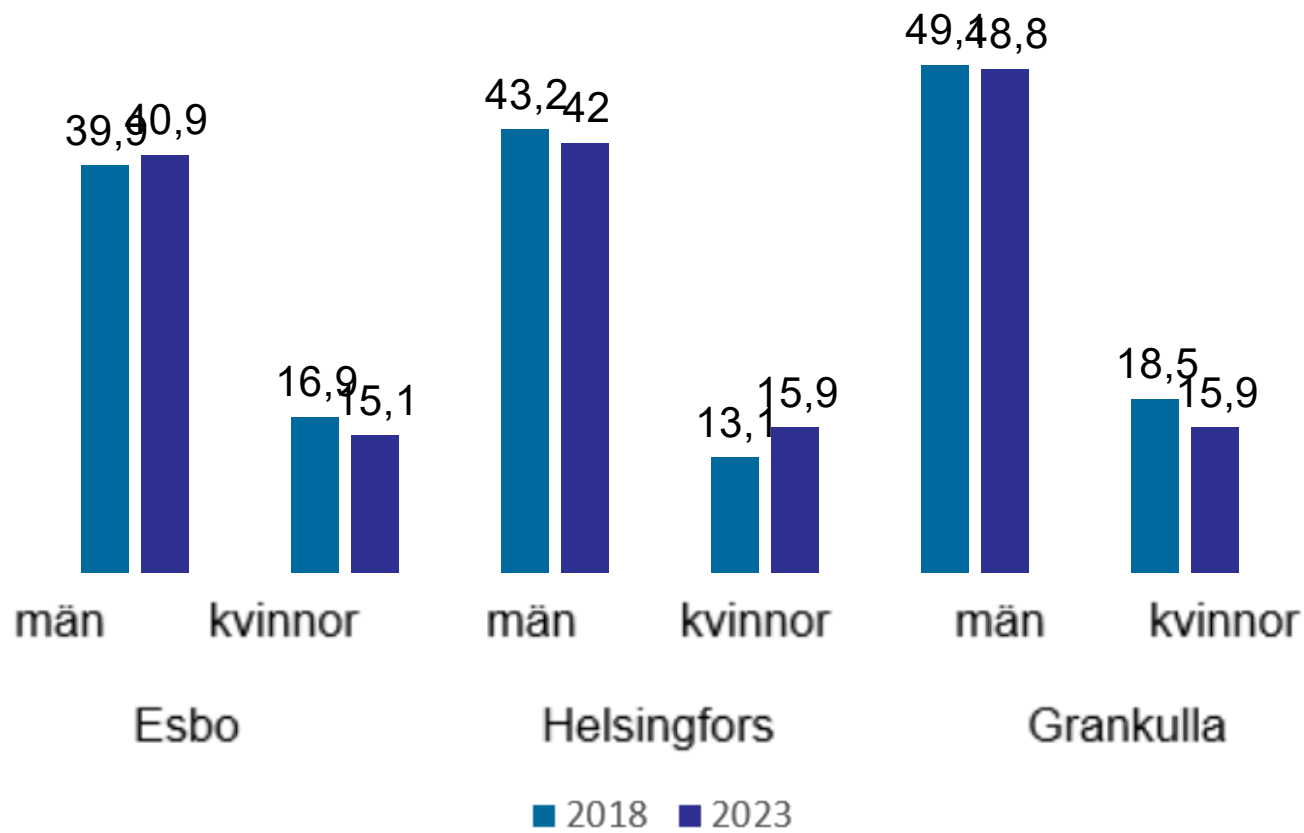

Andelen personer som dricker för mycket alkohol (AUDIT-C) (%), 75 år och äldre

I Grankulla använder **män som är 75 år och äldre** mer alkohol än männen i grannkommunerna, men siffran har sjunkit från år 2018. Kvinnor 75 år och äldre använder alkohol i ungefär samma grad som samma grupp i jämförelsekommunerna. I fråga om kvinnor har siffran sjunkit sedan år 2018.

Indikatorn (AUDIT-C) anger den procentuella andelen 75-åringar och äldre som sannolikt använder för mycket alkohol.

Sotkanet: 4 414

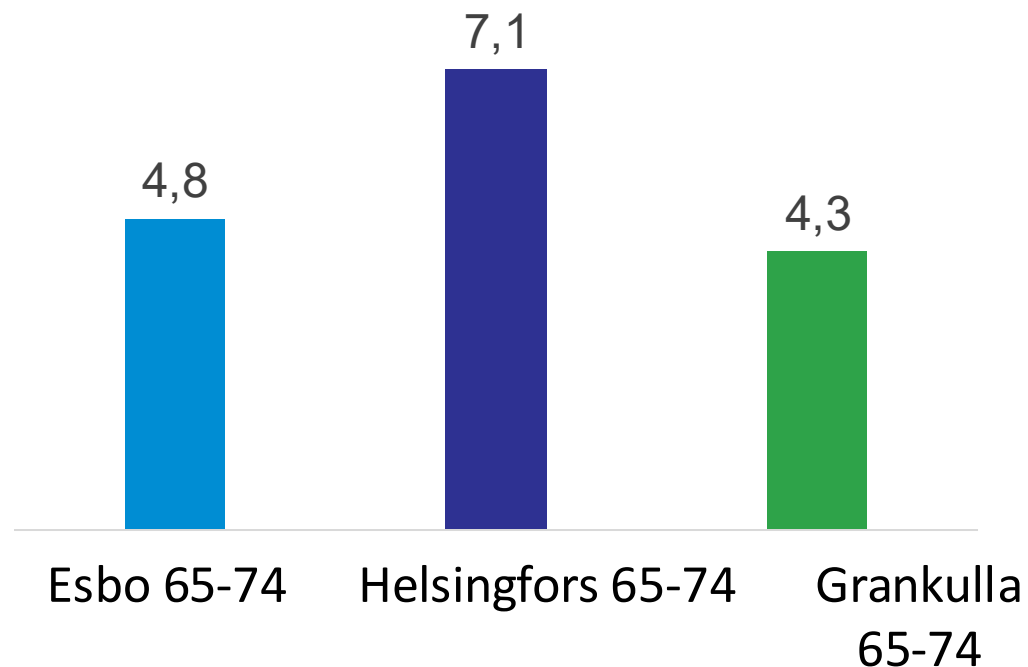

Psykisk hälsa

Andel som använt hälso­tjänster på grund av psykiska problem (i procent)

Indikatorn anger hur mycket medborgarna använder hälso­­tjänster på grund av psykiska problem och vid vilka vårdinstanser de får vård. I Grankulla var andelen 4,3 procent bland 65–74-åringar år **2023**. Motsvarande siffra var 3,4 procent bland 65-åringar och 3,0 procent bland 75-åringar år **2018**.

Källa: Hälsosamma Finland 2023, THL

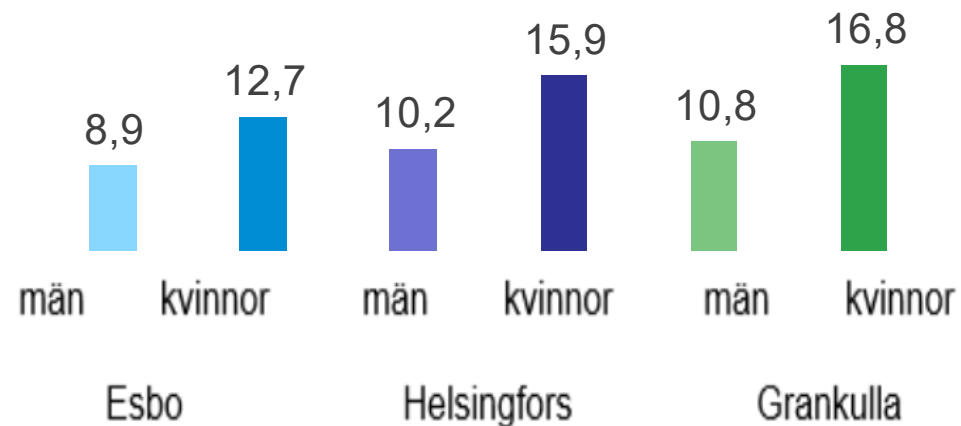
Sömn och sovande

Grundar sig på frågan: "Tycker du att du sover tillräckligt?"

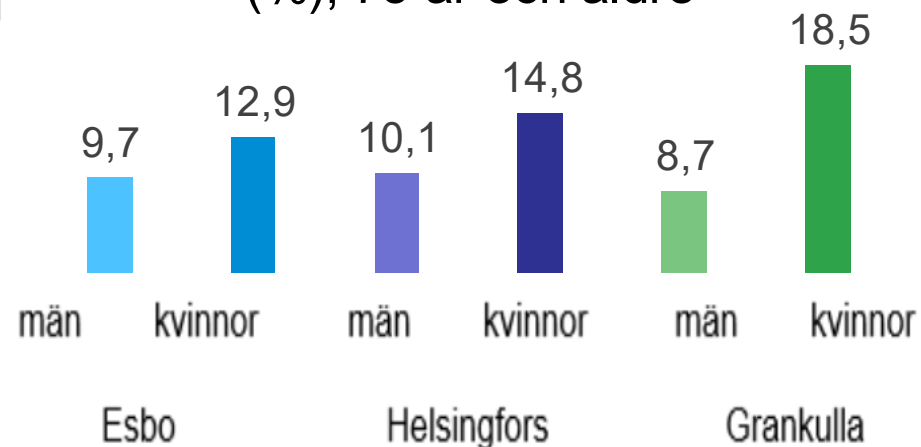
Indikatorn mäter sömn. Otillräcklig sömn piggar inte upp tillräckligt, är kortare än personens sömnbehov och kvaliteten är sämre än vanligt. Otillräcklig sömn beror på att personen inte vill (medvetet val), inte hinner (hantering av tidsanvändning), inte får (extern skyldighet) eller inte kan (sömnstörning) sova tillräckligt. Otillräcklig sömn är oberoende av bakomliggande orsak kopplad till många folksjukdomar, särskilt typ 2-diabetes och kranskärslssjukdom. Otillräcklig sömn ökar risken för bukfetma och sömnstörningar. Långvarig sömnstörning ökar den allmänna fysiska sjukligheten femfaldigt och fördubblar risken för att insjukna i alkoholberoende, dessutom ökar risken för blodtryckssjukdom trefaldigt och läkemedelsberoende sjufaldigt. Enligt sömnrekommendationerna ska vuxna sova 7–9 timmar varje natt.

Sotkanet: 4982

Andel som sover otillräckligt (%),
65 år och äldre

Andel som sover otillräckligt
(%), 75 år och äldre

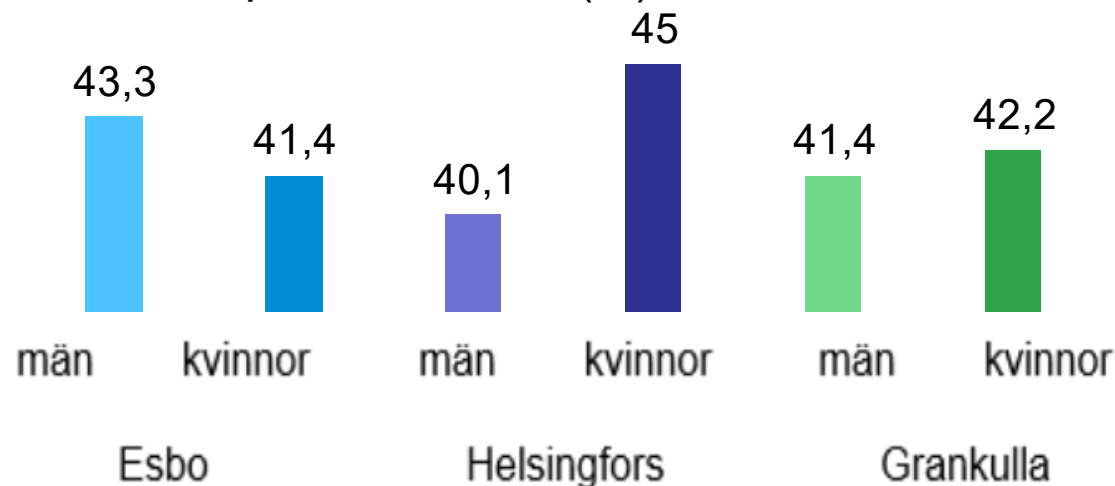
Funktionsförmåga

Indikatorn mäter begränsningar i deltagande som orsakas av hälsoproblem och som pågått i minst sex månader. Begränsningarna som orsakas av hälsoproblem kan vara fysiska, psykiska eller känslomässiga. Begränsningar i deltagande innebär begränsade möjligheter att delta i sådana prestationer eller uppgifter som människor normalt gör, såsom studier, arbete, hemsysslor och hobbyer.

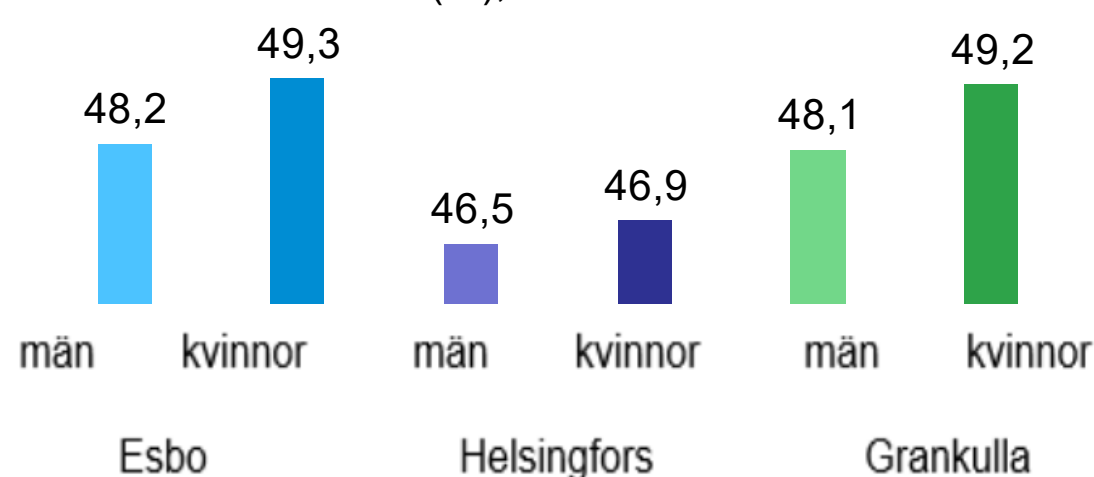
I **Grankulla** anger kvinnor bland 65-åringar och 75-åringar oftare att de har funktionshinder på grund av hälsoproblem än män i samma ålder. Även i kommunjämförelsen har kvinnornas andel blivit mer utpräglad i båda åldersgrupperna. I kommunjämförelsen är också andelen stor när det gäller män som är 75 år och äldre i Grankulla.

Funktionshinder på grund av hälsoproblem, andel (%), 65 år och äldre

Funktionshinder på grund av hälsoproblem, andel (%), 75 år och äldre

Sotkanet: 5 557, 5 558

Rekommendation om hälsofrämjande motion

Andelen personer (i procent) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsomotion

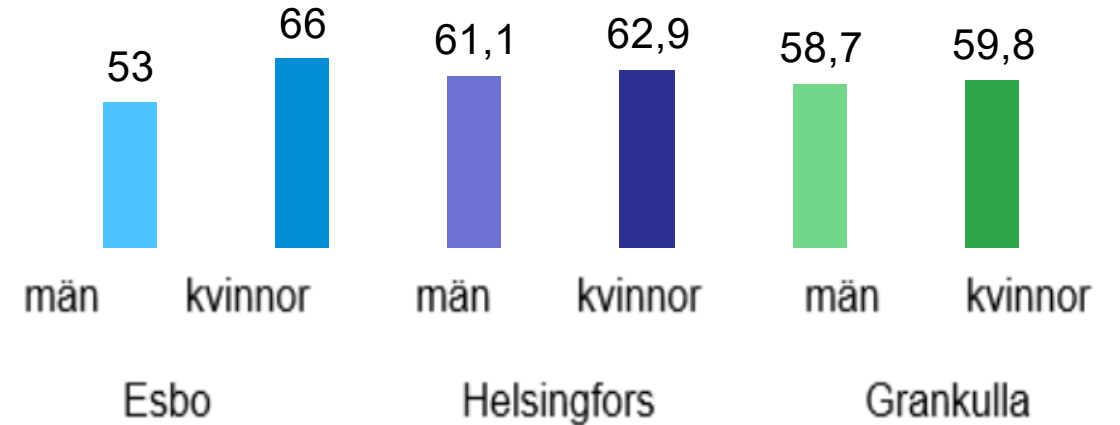
Hur mycket motionerar du sammanlagt under en vecka på arbetet, vägen till och från arbetet samt på fritiden? Hur många dagar per vecka brukar du utföra träning som upprätthåller eller förbättrar muskelkonditionen? För lite motion ökar risken för att insjukna i de största folksjukdomarna, såsom hjärt- och kärlsjukdomar, cancersjukdomar, minnessjukdomar, högt blodtryck och typ 2-diabetes. Motion och rörelse främjar upprätthållandet av en hälsosam vikt, psykiskt välbefinnande samt tillräcklig och kvalitativ sömn. Motion upprätthåller handlingskraften i vardagen och livskvaliteten. För lite motion försämrar funktionsförmågan och den fysiska prestationsförmågan hos människor i alla åldrar.

I **Grankulla** framträder tydligt andelen 75-åriga män som rör på sig för lite: 68,2 procent.

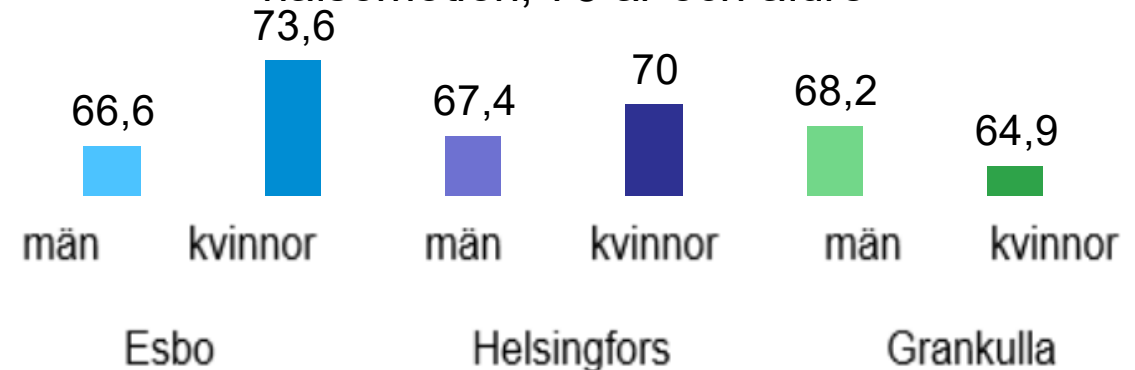
Sotkanet: 5 529, 5 530

Andelen personer (%) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsomotion, 65 år och äldre

Andelen personer (%) som motionerar för lite enligt rekommendationen om hälsomotion, 75 år och äldre

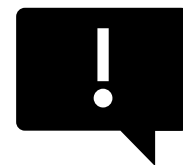

Ensamhet

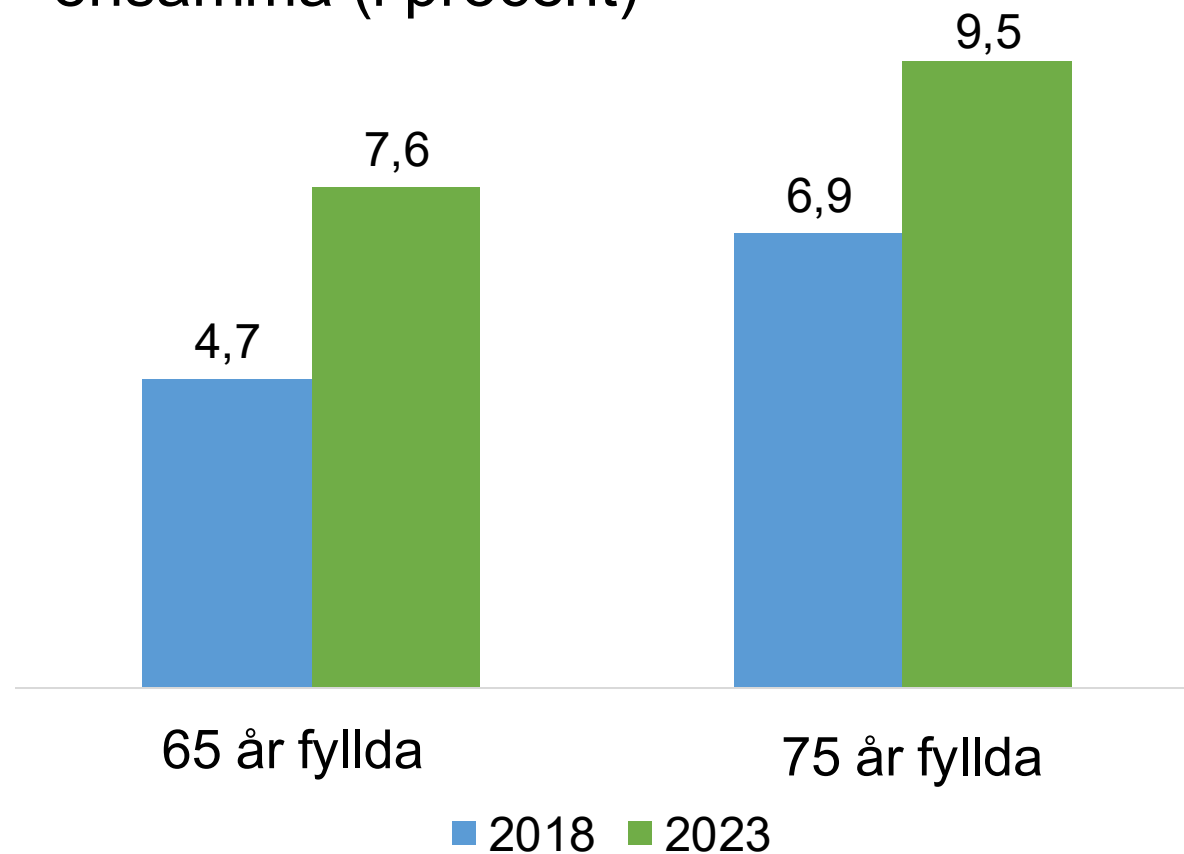
Indikatorn mäter känslan av ensamhet. Indikatorn skiljer åt dem som känner sig ensamma ganska ofta eller kontinuerligt ur resten av befolkningen.

Ensamhet är en indikator för det psykosociala välbefinnandet. Känslan av ensamhet är en subjektiv erfarenhet som i allmänhet upplevs som oangenäm. Orsaken till att man känner sig ensam är i allmänhet brist på sociala relationer. Känslan av ensamhet ska dock inte blandas ihop med att konkret vara för sig själv, vilket även kan upplevas som positivt.

I Grankulla har känslan av ensamhet ökat bland personer som är 65 år och äldre samt 75 år och äldre.

Andel personer som känner sig ensamma (i procent)

Ensamhet

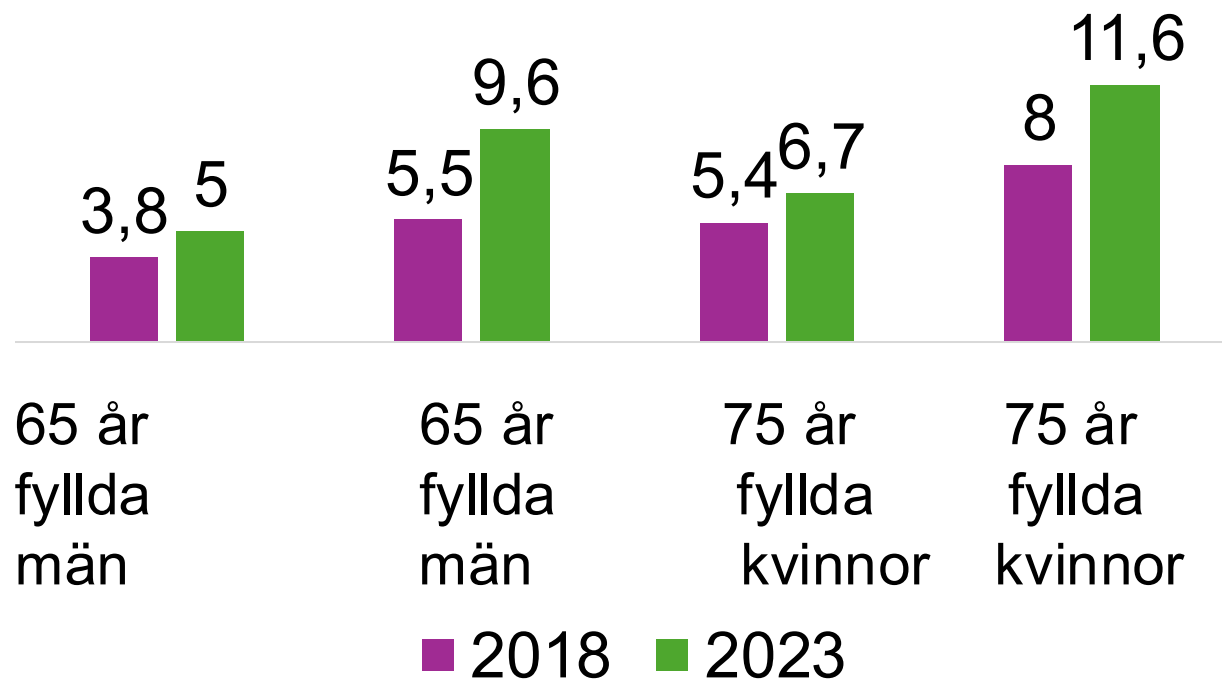
I **Grankulla** har känslan av ensamhet ökat bland båda könen i åldersgrupperna 65 år och äldre 75 år och äldre.

Ensamhet kan försämra hälsan, men gemenskap och trygga människorelationer stöder orken. Det är viktigt att skapa mötesplatser och verksamhet som stärker gemenskapen och förebygger marginalisering.

Sotkanet: 4 286, 4 287

Andel personer som känner sig ensamma (%)

Centrala observationer om äldre personer

Äldre personers välbefinnande är beroende av hälsan, sociala relationer, livsmiljön och tjänster som samhället erbjuder. Centrala faktorer som påverkat välbefinnandet åren 2022–2025 är ökad ensamhet, utmaningar med hälsan och den lite ökade användningen av alkohol i de äldre åldersgrupperna. Samtidigt har utvecklingen av tjänster för äldre och förebyggande åtgärder fått allt mer uppmärksamhet.

Ensamhet bland äldre personer kan stiga fram som ett betydande fenomen som försämrar välbefinnandet. Förändringar i familjerelationerna, utmaningar med digitaliseringen och nedsatt rörelseförmåga kan begränsa det sociala livet och delaktigheten. Vi har utvecklat projekt och tjänster som stöder gemenskapen, men räckvidden är varierande också i Grankulla. Det uppsökande äldrearbetet har en stor betydelse för att nå fram till ensamma äldre personer.

Centrala observationer om äldre personer

Grankulla är en liten ort där det är möjligt att påverka snabbt och samarbeta smidigt med olika aktörer. Diskussioner och överenskommelser kan skötas smidigt, vilket gör det lättare att nå de gemensamma målen.

Utmaningen är att strukturera ansvarsområdena inom främjandet av hälsa och välfärd, så att de olika aktörerna kan arbeta effektivt tillsammans. Social- och hälsovårdsreformen har fört med sig en sämre servicenivå i kommunen. Det här skapar extra utmaningar för utvecklingen av tjänster för äldre.

I Grankulla har den psykiska belastningen stigit markant bland män och kvinnor som är 65 år och äldre. Samma trend syns också bland 75-åringar och äldre, siffrorna har varit stigande sedan år 2018.

I framtiden ska vi också fästa uppmärksamhet vid att Grankulla har uppställda mål och åtgärder för att öka kostvanor som främjar välfärden och hälsan bland äldre personer.

Centrala observationer om äldre personer

I Grankulla är åldersstrukturen åldringsbetonad och särskilt andelen personer över 85 år växer. I välbefinnandet hos äldre personer finns både positiva och oroväckande utvecklingstrender. En del av de äldre är aktiva motionärer och deras funktionsförmåga är bra, men till exempel 75-åriga män motionerar fortfarande för lite.

Den psykiska belastningen har ökat bland den äldre befolkningen, särskilt bland kvinnor som är 75 år och äldre. Även användningen av alkohol har blivit vanligare. I Grankulla har ensamheten ökat både bland män och kvinnor i 65- och 75-årsåldern, vilket avspeglas i det upplevda välbefinnandet.

Centrala observationer om äldre personer

Dessutom visar resultaten att äldre personer har utmaningar med fysiskt och psykiskt våld i parförhållandet och med övrigt våld i nära relationer. Riskkonsumtion av alkohol och otillräcklig sömn har blivit vanligare. Allt fler äldre upplever därtill att deras hälsa är medelmåttig eller sämre. Den psykiska belastningen är som helhet ökande, vilket framhäver betydelsen av förebyggande arbete och stödtjänster.

Ett tätt samarbete mellan staden, församlingarna och Villa Breda stöder mångsidigt de äldres välbefinnande. Särskilt Grani Närhjälps Seniorparkering erbjuder närståendevårdare en viktig andhämtningspaus och möjlighet att sköta egna ärenden. Dessutom är Grani Närhjälps seniorvardagsrum betydelsefullt för att nå fram till äldre personer och stärka deras delaktighet.

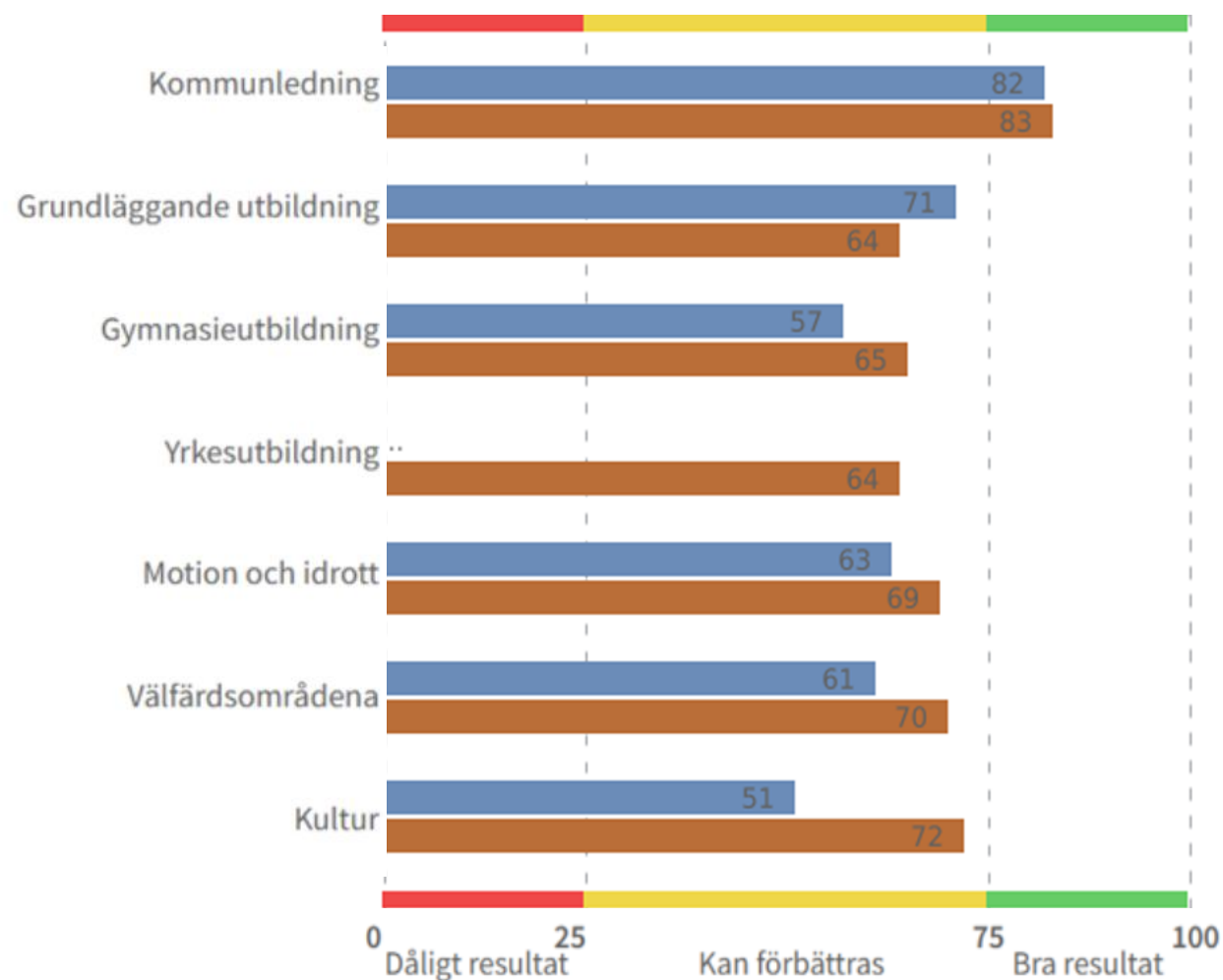

4.4 Kommunens aktivitet för att främja hälsa

*En trygg och fotgängarvänlig stad
"Ett resurssmart Grankulla"*

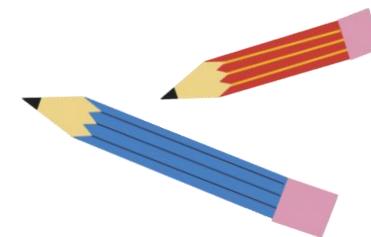

Grankulla TEA-viisari: Alla sektorer, 2024

● Hela landet
● Grankulla

- [Mer om resultaten i TEA-viisari \(THL\) \(länk\)](#)

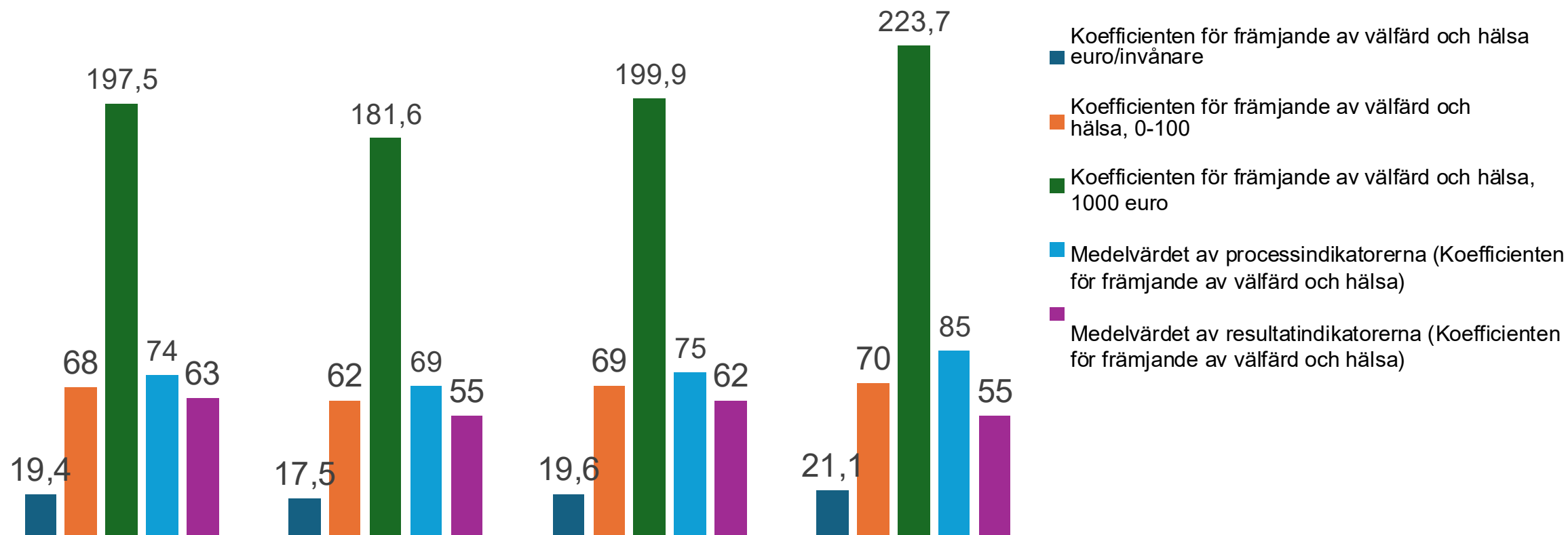

Grankulla TEA-viisari: Alla sektorer, 2024

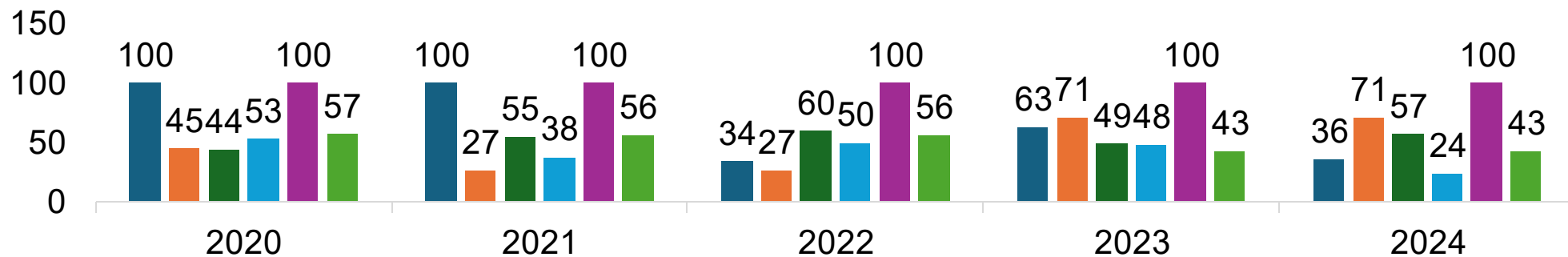
	Grankulla	Hela landet
Alla sektorer	65	69
Kommunledning	82	83
Grundläggande utbildning	71	64
Gymnasieutbildning	57	65
Yrkesutbildning	..	64
Motion och idrott	63	69
Välfärdsområdena	61	70
Kultur	51	72

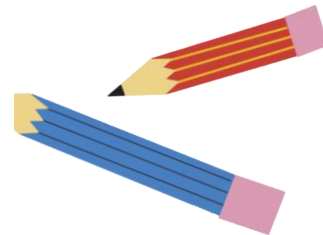
Koefficienten för främjande av välfärd och hälsa, utveckling

Resultatindikatorerna beskriver hur resultatrik verksamheten för främjande av hälsa och välfärd varit på befolkningsnivå. Med hjälp av dem mäts förändringen. Med hjälp av resultatindikatorerna räknas skillnaden ut mellan de två senaste åren för att beskriva förändringen.

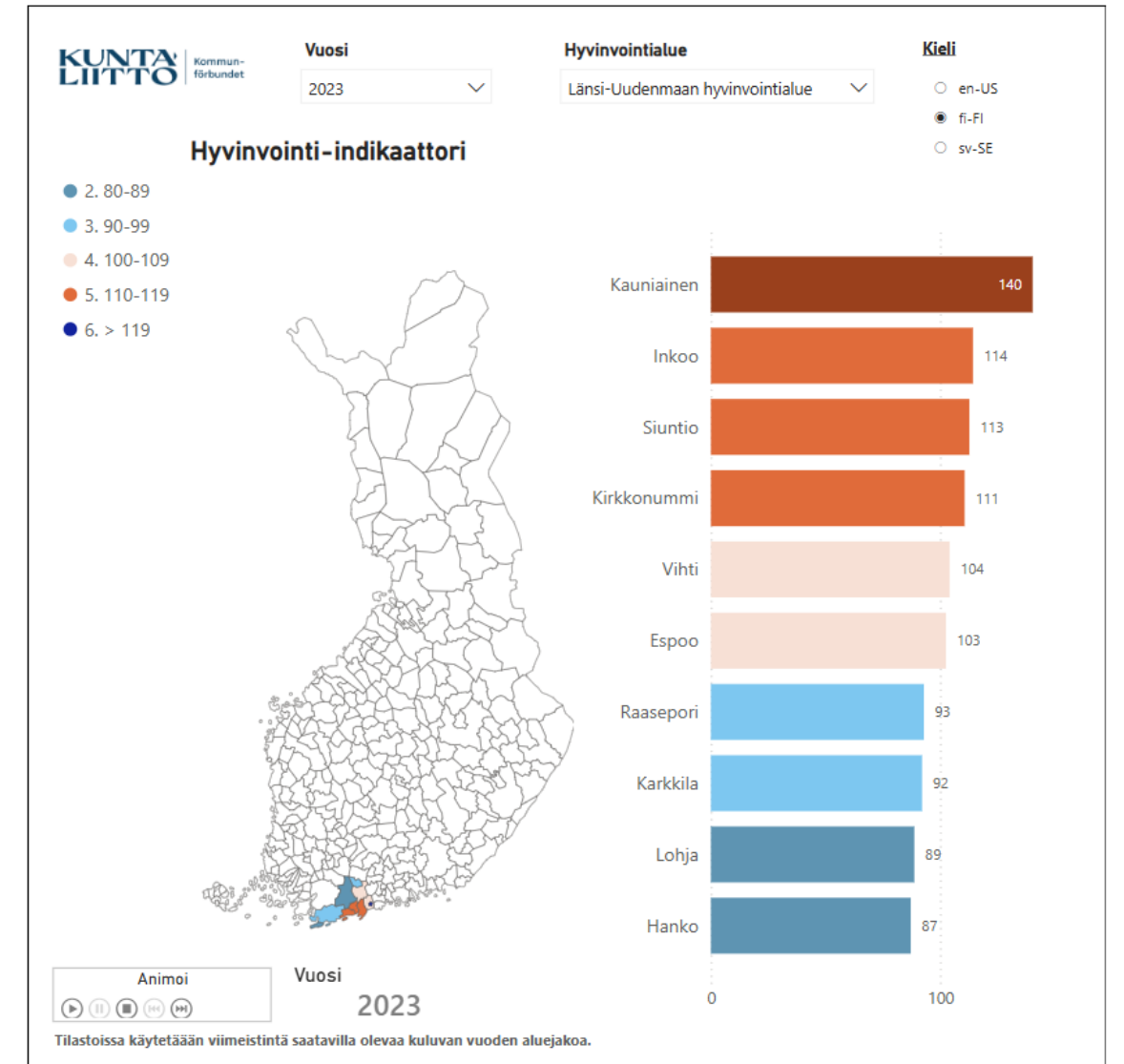

- Vårdperioder i anslutning till fallolyckor bland personer som fyllt 65 år, skalad indikator för främjande av välfärd och hälsa
- Medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd, skalad koefficientindikator för främjande av välfärd och hälsa
- 17-24-åriga personer utanför utbildningssystemet, skalad koefficientindikator för främjande av välfärd och hälsa
- 25-64-åringar som fått utkomststöd, skalad koefficientindikator för främjande av välfärd och hälsa
- 25-64-åriga sjukpensionstagare, skalad koefficientindikator för främjande av välfärd och hälsa
- Övervikt, skalad koefficientindikator för främjande av välfärd och hälsa

Välfärdsindikatorn

- Välfärdsindikatorn är en indikator som sammanställts för mätning av välfärden i stor omfattning. Den anger de nyaste tillgängliga uppgifterna om kommuninvånarnas välfärd genom ett tvärsnitt.
- Välfärdsindikatorn är en sammanställd indikator som består av tre delområden. För varje delområde har indikatorer slagits fast och varje indikator ställs i relation till värdena i samtliga kommuner. Delområdena får egna totalresultat. Utgående från dessa beräknas ett slutresultat som har ställts i relation till medeltalet (100).
- Mer information: [Kommunförbundet](#)

Koefficienten för främjande av välfärd och hälsa

Indikatorn (Sotkanet 5 341) anger koefficienten för främjande av välfärd och hälsa omvandlat i euro per invånare.

✓2020 **19,2**, 2021 **19,4**, 2022 **17,5**, 2023 **19,6** ja 2024 **21,1**

Indikatorn (Sotkanet 5 355) anger värdet för koefficienten för främjande av välfärd och hälsa / 1 000 euro

✓2021 **197,5**, 2022 **181,6**, 2023 **199,9**, 2024 **223,7**

5. Observationer för den kommande mandatperioden:

Fokusområden för mandatperioden 2025–2029

Kriterier för Finlands lyckligaste kommun.

Främjande av välfärd och hälsa i Grankulla de kommande åren

- Enligt befolkningsprognoserna håller befolkningsstrukturen på att ändras i Grankulla. Det här skapar nya utmaningar för främjandet av välfärd och hälsa. Särskilt främjande av motionsvanor och stöd för integration är centrala mål. I det här har Lanupe-samarbetet en viktig roll – utan att glömma den vuxna befolkningen.
- Ungas fysiska kondition och hälsa har stigit fram som orosmoment. Move-mätningarna visar att den fysiska funktionsförmågan försämrats särskilt bland pojkar i årskurs åtta. Dessutom har övervikt blivit vanligare, särskilt bland pojkar på högstadiet och i gymnasiet. De här utmaningarna försöker vi tackla genom åtgärder som främjar hälsa och motionering samt bidrag som grundar sig på synergieffekter mellan hälsa och välfärd och motionering.

Främjande av välfärd och hälsa i Grankulla de kommande åren

- Hälsan hos äldre personer kräver också särskild uppmärksamhet eftersom en allt större andel av över 65-åringar upplever att deras hälsa endast är medelmåttig eller sämre. Enligt TEA-viisari ska utvecklingsområdena inom främjandet av hälsa och välfärd beaktas när målen ställs upp. På det sättet inriktas åtgärderna effektivt på olika åldersgrupper.
- Ungdomars skolengagemang är också ett viktigt tema, eftersom en del av 17–24-åringarna blir utan utbildning. Revideringen av lagen om grundläggande utbildning skapar nya möjligheter för att stärka en motionsinriktad livsstil. Det här läggs till i målen för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, vilket dels kan främja ungas välbefinnande på lång sikt.

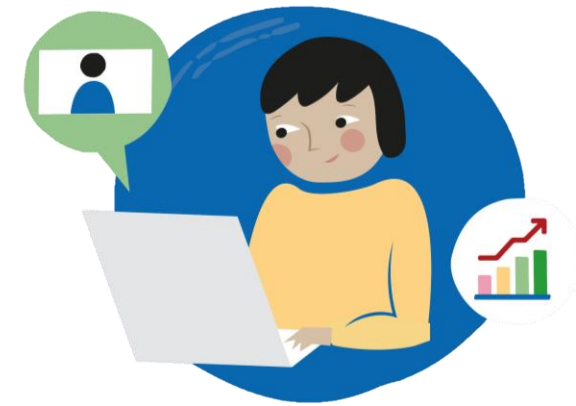
Främjande av välfärd och hälsa i Grankulla de kommande åren

- Ungdomars engagemang för utbildning och möjlighet att komma in i arbetslivet är aktuella utmaningar, eftersom arbetslösheten bland ungdomar har vuxit. För att främja sysselsättning behövs sektorsövergripande stödåtgärder och samarbete mellan läroanstalter och arbetsgivare. På det sättet kan vi erbjuda ungdomarna en flexibel övergång från utbildning till arbetsliv.
- Bedömningen av konsekvenserna för barn har fått en större betydelse i beslutsfattandet. Bedömningen används mer utbrett så att barns och ungdomars perspektiv kan beaktas ännu bättre. Grankulla har också förbundit sig att främja barnvänligt beslutsfattande genom att ansöka till modellen Barnvänlig kommun. Syftet med modellen är att förbättra välbefinnandet hos barn och ungdomar och deras delaktighet i kommunala beslut.

Främjande av välfärd och hälsa i Grankulla de kommande åren

- Verksamheten i påverkansorganen, såsom ungdomsfullmäktige och äldrerådet, håller på att förnyas så att invånarna ännu bättre får sin röst hörd inom beslutsfattandet i kommunen. Ökad delaktighet stärker gemenskapen och ger kommuninvånarna en bättre möjlighet att inverka på ärenden som berör dem.
- Skillnader i lärresultaten mellan elever med invandrarbakgrund och elever med finsk bakgrund är fortfarande en betydande utmaning. Det kräver särskilda stödåtgärder att utjämna skillnaderna. Grankulla satsar på en enhetlig skolstig. Stödåtgärderna inriktas på individuella behov och övergångarna från småbarnspedagogiken ända fram till andra stadiet sker flexibelt. Särskild uppmärksamhet fästs vid språkligt stöd, jämlikt lärande och att varje elev får det stöd som hen behöver under sin skolstig.

Främjande av välfärd och hälsa i Grankulla de kommande åren

- Social- och hälsovårdsreformen har fört med sig ändringar i samarbetet mellan kommunerna och social- och hälsovårdssektorn. I Grankulla satsar vi aktivt på att utveckla samarbetet. Målet är att stärka kommunens roll i arbetet för att främja välfärd och hälsa samt säkerställa att servicen är tillgänglig och motsvarar invånarnas behov. Vi fördjupar samarbetet särskilt i fråga om utvecklingen av förebyggande tjänster och stödformer med låg tröskel, så att kommuninvånarna får stöd i vardagen i rätt tid.
- Vi utvecklar allt mer systematiska strukturer i arbetet för att främja hälsa och välfärd. Informationsbaserat ledarskap har en central roll i det här. Inom ledningen för välfärdsarbetet i kommunen satsar vi på att samla, analysera och utnyttja data som stöd i beslutsfattandet. Det är till exempel väsentligt att förbättra informationsutbytet mellan kommunen och välfärdsområdet för att olika aktörer ska kunna fatta informationsbaserade beslut och anvisa resurser effektivt.

Främjande av välfärd och hälsa i Grankulla de kommande åren

- Genom utveckling av informationsbaserat ledarskap är det möjligt att också utveckla en bättre uppföljning och utvärdering av åtgärdernas effektivitet inom främjandet av hälsa och välfärd. Grankulla har som mål att ännu bättre utnyttja data för bland annat planering av tjänsternas tillgänglighet, minskade välfärdsskillnader och främjande av motionering. Vi eftersträvar att fullständigt utnyttja de möjligheter som digitaliseringen ger oss, så att vi utifrån data om välfärd kan fatta förebyggande och effektfulla beslut.
- Sammantaget strävar Grankulla efter att stärka strukturerna inom välfärdsarbetet och samarbetet med välfärdsområdet. Målet är att kommuninvånarna får högklassig och förebyggande service, som stöder hälsan och välfärden i alla åldersgrupper.

Förslag på fokusområden för välfärdsplanen nästa mandatperiod

1. **Stöd för sunda levnadssätt** (främjande av en motionsinriktad livsstil, minskad användning av alkohol och droger med mera)
 2. **Stärkande av den psykiska hälsan** (förebyggande åtgärder mot ensamhet och marginalisering)
 3. **Minskade skillnader i hälsa och välfärd** (stärkt delaktighet och gemenskap, främjande av integration)
 4. **Stärkt trygghet i invånarnas vardagsmiljö** (förebyggande åtgärder mot våld i nära relationer, antimobbningsarbete med mera)
- ✓ Åtgärderna inom fokusområdena blir mer precisa för olika åldersgrupper i välfärdsplanen.
 - ✓ Stadens strategi är det viktigaste dokumentet som styr ledarskapet och verksamheten. Fokusområdena preciseras vidare när den nya strategin står klar.

6. Planer och program som stöder välfärden i Grankulla

*En trygg och fotgängarvänlig
stad
"Ett resurssmart Grankulla"*

Källor, planer och program

- Grankulla stads strategi 2022–2030 och budget 2025
- Vårhållsplan för barn och ungdomar 2023–2025
- Utvärderingsrapport över småbarnspedagogilen och undervisningen 2023–2024
- Plan för missbruksförebyggande arbete
- Program för integrationsfrämjande
- Delaktighetsprogram
- Sotkanet, THL, sotkanet.fi/sotkanet/sv/index
- Statistikcentralen, stat.fi/til/index_sv.html
- Arbets- och näringsministeriet, tem.fi/sv/sysselsattningsoversikt-och-arbetsformedlingsstatistik
- MBT 2021-regionbarometern, www.hsl.fi/sv/hrt/osallistu-ja-vaikuta/regionbarometern2021
- Enkäten Hälsa i skolan 2019 och 2021, THL
- Undersökningen Hälsosamma Finland 2023, THL
- Trafikförsäkringscentralen / Institutet för olycksinformation
- Elev- och studerandeenkäter våren 2021 och våren 2024 (ZEF)

Juridiska källor

- Kommunallagen (410/2015)
- Lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (523/2015)
- Lagen om kommunernas kulturverksamhet (16/2019)
- Lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021)
- Idrottslagen (390/2015)
- Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1988)
- Hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010)
- Diskrimineringslagen (1325/2014)
- Barnskyddslagen
- Lagen om främjande av integration

Medverkande i välfärdsberättelsen

Den omfattande välfärdsberättelsen är ett sektorsövergripande arbete som letts av välfärdschefen. Vi har samlat in sakkunniginformation i samarbete med den tredje sektorn.

Sakkunnigas inlägg:

- Christoffer Masar, stadsdirektör
- Leena-Maija Niemi, rektor för den finskspråkiga grundläggande utbildningen
- Aila Thurin, verksamhetsledare, Grani Närhjälp rf
- Helena Pirvola-Nykänen, motionsplanerare, Grankulla stad
- Lisbeth Hemgård, ordförande för rådet för personer med funktionsnedsättning
- Terhi Hyvärinen, språk- och kulturlärare, Grankulla stad

